

T. C.
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**ARAPÇAYA ÇEVİRİLMİŞ TÜRK DİZİLERİNİN ARAP SOSYAL MEDYASINA
YANSIMALARI VE DİZİLERİN, ARAP SOSYAL MEDYA KULLANICILARININ
TÜRKÇE ÖĞRENMELELERİNE OLASI KATKILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YÜCEL YILDIZ

TEZ DANIŐMANI

DOÇ. DR. ADNAN ARSLAN

BİLECİK, 2024

10613825

T. C.
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**ARAPÇAYA ÇEVİRİLMİŞ TÜRK DİZİLERİNİN ARAP SOSYAL MEDYASINA
YANSIMALARI VE DİZİLERİN, ARAP SOSYAL MEDYA KULLANICILARININ
TÜRKÇE ÖĞRENMELELERİNE OLASI KATKILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YÜCEL YILDIZ

TEZ DANIŐMANI

DOÇ. DR. ADNAN ARSLAN

BİLECİK, 2024

10613825

BEYAN

‘Arapçaya Çevrilmiş Türk Dizilerinin Arap Sosyal Medyasına Yansımaları Ve Dizilerin, Arap Sosyal Medya Kullanıcılarının Türkçe Öğrenmelerine Olası Katkıları Üzerine Bir İnceleme’ adlı yüksek lisans/doktora/sanatta yeterlik tezi/dönem projesinin hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel araştırma ve etik kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmının Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını, aksinin tespit edileceği muhtemel durumlarda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Bu çalışmanın, Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP), TÜBİTAK veya benzeri kuruluşlarca desteklenmesi durumunda; projenin ve destekleyen kurumun adı proje numarası ile birlikte, ETİK KURUL onayı alınması durumunda ise ETİK KURUL tarih karar ve sayı bilgilerinin beyan edilmesi gerekmektedir.			
DESTEK ALINMIŞTIR		DESTEK ALINMAMIŞTIR	X
Destek alındı ise;			
Destekleyen kurum;			
Desteğin Türü		Proje Numarası	
1- BAP (Bilimsel Araştırma Projesi)			
2- TÜBİTAK			
Diğer;.....			
ETİK KURUL onayı var ise;			
ETİK KURUL karar tarih/sayı:		...../.....	

Yücel YILDIZ

Tarih

.....

İmza

.....

ÖN SÖZ

Bu tez çalışması, "Arapçaya Çevrilmiş Türk Dizilerinin Arap Sosyal Medyasına Yansımaları Ve Dizilerin, Arap Sosyal Medya Kullanıcılarının Türkçe Öğrenmelerine Olası Katkıları Üzerine Bir İnceleme " adlı araştırma, benzersiz bir keşif serüveninin ürünüdür. Bu önemli çalışmanın gerçekleşmesine katkıda bulunan herkese içten teşekkürlerimi sunmak isterim.

Tez danışmanım, Doç. Dr. Adnan ARSLAN, sadece bir akademisyen değil, aynı zamanda bir rehber ve ilham kaynağı olarak bu çalışmanın şekillenmesine önemli katkılar sağladı. Sayın ARSLAN'ın bilgi birikimi ve sağladığı yönlendirmeler, bu tezin derinliğini ve kalitesini artırdı. Tez konusunu belirlerken özgün fikirlerin ortaya çıkmasına katkı sağlayarak, güncel bir konu üzerine yoğunlaşmamda öncü fikirler sundu.

Doç. Dr. Beytullah EREN, bu çalışmanın yazım aşamasında kaynaklara pratik yöntemlerle daha kısa yoldan ulaşmamda kritik bir rol oynadı.

Ailem, bu tez çalışmasının her aşamasında yanımda olup beni destekleyerek, atılan her adımda motivasyon kaynağım oldular. Eşim Bahar YILDIZ' a ayrıca minnettarım; onunla bu zorlu süreci paylaşmak, her anlamda daha güçlü olmama katkı sağladı.

Bu tez, Türk dizilerinin Arap kültürüne ve diline olan etkilerini derinlemesine keşfetmeyi amaçlıyor. Bu keşif yolculuğunda yanımda olan herkese içten teşekkürlerimi sunarım. Sizin değerli katkılarınız, bu çalışmanın değerini daha da artırdı.

Yücel YILDIZ

2024

ÖZET

ARAPÇAYA ÇEVİRİLMİŞ TÜRK DİZİLERİNİN ARAP SOSYAL MEDYASINA YANSIMALARI VE DİZİLERİN, ARAP SOSYAL MEDYA KULLANICILARININ TÜRKÇE ÖĞRENMELEİRİNE OLASI KATKILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Bu çalışma Türk dizilerinin Arapçaya çeviri suretiyle sosyal medya etkileşimlerindeki içeriklerin Arap diline etkileri, toplumsal etkileşimi, dil öğrenmedeki katkısı, edebi yönden kaynak oluşturma gibi konulardaki sonuçları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Arap diline dair çalışmaların çoğu klasik dönem eserlerini kapsamaktadır. Yapacağımız bu çalışma daha yakın tarihe; Arapça dublaj ve altyazılı Türk dizilerinin Arap sosyal medyasında yaygınlaştığı zamandan günümüze kadar olan süreçteki bazı kelime ve cümle gruplarının sosyal medya kullanıcılarının diline etkilerini tespit etmeye çalışacaktır. Araştırmamızda yer alan sosyal medya kullanıcılarının yorumları ve içerik paylaşımları gerçek kişiler tarafından ortaya konduğu varsayılmıştır. Çalışmamızın yaklaşık son 20 yılı kapsayacak güncel bir konu olduğu için elde edilen verilerin sosyal medya ürünleriyle sınırlı olduğu da gözden kaçırılmaması gerekmektedir. Sosyal medya üzerinden yapılan araştırmamız kabaca şu hususları inceleyecektir: Dizilerde yer alan dizi dili ve karakterlerin Arapça kelimeleri üzerine olumlu olumsuz etkileri. Türk – Arap toplumları arasındaki coğrafi, tarihsel ve edebi ilişkilere katkı sağlayacak yeni çıkarımların sosyal medyadaki ürünlerini saptamak ve geçmişten gelen ilişkilerin yeniden canlandırılmasına öncülük edecek beklentileri öngörmek. Arap vatandaşlarının diziler üzerinden Türkçeyi öğrenmedeki durumlarının şaşırtıcı sonuçlarını göz önüne alarak Türk dili ve Arap dili arasındaki güçlü benzerlikleri değerlendirmek. Türk televizyon dizilerinde bulunan Arapça kökenli terimlerin telaffuz ve yazımındaki değişimlerin, bu terimlerin Arap dilindeki uygunluğunu değerlendirmek. Aynı zamanda, Arap izleyicilerin Türk dizilerine ve oyuncularına olan ilgilerini etkileyen dil ve kültürel faktörleri inceleyerek, bu etkileşimlerin dilbilimsel ve kültürel sonuçlarını ele alacak bir değerlendirme gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili, Çeviri, Türk Dizileri, Sosyal Medya, Dublaj, Toplumsal Etkileşim

ABSTRACT

A STUDY ON THE REFLECTIONS OF TURKISH SERIES TRANSLATED INTO ARABIC ON ARAB SOCIAL MEDIA AND THE POSSIBLE CONTRIBUTION OF SERIES TO ARAB SOCIAL MEDIA USERS' LEARNING TURKISH.

This study aims to reveal the results on issues such as the effects of the contents of social media interactions on the Arabic language, social interaction, contribution to language learning, and literary resource creation by translating Turkish TV series into Arabic. Most of the studies on the Arabic language include works from the classical period. This work we will do is more recent; It will try to determine the effects of some word and sentence groups on the language of social media users from the time when Turkish TV series dubbed and subtitled in Arabic became widespread on Arab social media until today. It is assumed that the comments and content shares of social media users in our research are made by real people. Since our study is a current issue covering approximately the last 20 years, it should not be overlooked that the data obtained is limited to social media products. Our research conducted on social media will examine roughly the following issues: The positive and negative effects of the language of the TV series and the Arabic words of the characters in the TV series. To identify the products of new inferences on social media that will contribute to the geographical, historical and literary relations between Turkish and Arab societies and to foresee the expectations that will lead to the revival of relations from the past. To evaluate the strong similarities between the Turkish language and the Arabic language, considering the surprising results of Arab citizens' situation in learning Turkish through TV series. To evaluate the changes in the pronunciation and spelling of Arabic origin terms in Turkish television series and the suitability of these terms in the Arabic language. At the same time, an evaluation will be made to examine the linguistic and cultural factors affecting Arab viewers' interest in Turkish TV series and actors and to address the linguistic and cultural consequences of these interactions.

Key Words: Arabic Language, Translation, Turkish TV Series, Social Media, Dubbing, Social Interaction

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖN SÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ.....	viii
GİRİŞ.....	1
1.ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	1
2.ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI.....	3
3.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	5
4.LİTERATÜR TARAMASI.....	6

BİRİNCİ BÖLÜM

TELEVİZYON DİZİLERİ VE SOSYAL MEDYA

1.Dizi Sektörünün Ortaya Çıkışı, Gelişimi.....	10
2.Türk Dizilerinin Tarihi Seyrine Genel Bir Bakış.....	16
3.Türkiye’de Dizi Türleri.....	21
4.Dizilerin Türk Toplumuna Etkilerine Dair Genel Bir Değerlendirme.....	22
5. Sosyal Medya Kavramının Ortaya Çıkışı.....	25
6. Sosyal Medyanın Özellikleri.....	27
7. Sosyal Medya’nın Toplum Üzerindeki Etkileri.....	31
8. Sosyal Medya Okuryazarlığı.....	32
9. Sosyal Medya Okuryazarlığı Kazanabilme.....	34
10. Sosyal Medyada Drama Yorumculuğu.....	35

11. Türk Dizilerinin Arapça İzlenebildiği Siteler	37
12. Arap Gençliğinin Sosyal Medya Kullanıma Dair Genel Bir Değerlendirme	39

İKİNCİ BÖLÜM

ARAPÇAYA ÇEVİRİLMİŞ TÜRK DİZİLERİ

1. Arapçaya Çevrilen Türk Dizilerin Tarihi Seyri	42
2. Türk Dizilerinin Arap Toplumlarına Etkisine Genel Bir Bakış	45
2.1. Türk Dizilerinin Arap Kadınları Arasında Popülarlığı	48
2.2. Türk Dizilerinin Arap Toplumlarına Etkisi	50
3. Arap Akademisinde Türk Dizileri	54

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAP SOSYAL MEDYASINDA TÜRK DİZİLERİ

1.Hakaret İçerikli Yorumlar	58
2.Beklenti Yorumları	58
3.Tarihi Gerçekliğe Dair Yorumlar	60
4.Siyasi Yorumlar	63
5.Hayran Yorumları	65
6.Karaktere Yönelik Eleştiriler	70
7.Senaryoya Dair Eleştiriler	71
8.Dini ve Ahlaki Açından Eleştiriler	74
9.Dizi Çevirisine Yönelik Eleştiriler	78
9.1.Kalitesiz ve Hatalı Çeviriler	78
9.2.Gecikmiş Çeviriler	78
9.3.Kültürel Uyumsuzluk	79
9.4.Hızlı Çeviri ve Altyazı Hataları	80

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DİZİLER VE SOSYAL MEDYANIN DİLE ETKİSİ

1.Arap Sosyal Medya Kullanıcılarının Dil Özellikleri	84
--	----

2.Arap Sosyal Medyasında Türk Dizileriyle İlgili Sıkça Yapılan Yorumlar	84
3.Dizilerin Uyandırdığı Türkçe İlgisi	85
4.Yorumlara Yansıyan Türkçe Etkisi	87
4.1.Arapların Türk Dizilerinden Öğrendiği Kelimeler	87
4.2.Arapların Türk Dizilerinden Öğrendikleri Cümleler	92
5.Dizi Hayranlığı Sonucu Türkçe Öğrenme	98
6.Arap Sosyal Medyasında Kullanılan Arap Diline Türkçe Etkisi	100
SONUÇ.....	104
KAYNAKÇA	105

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1.1. Arap Gençliği Araştırması.....	39
Şekil 2.1. Türk Dizilerine Dünya'da Gösterilen İlgi.....	44

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

TDK: Türk Dil Kurumu

TV: Televizyon

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

a.g.e. : Adı geçen eser

GİRİŞ

Tüm araştırmalar, bilimsel katkıları hedefleyen bir amaçla gerçekleştirilmektedir. Araştırmaların yürütülmesi sırasında, ele alınan konunun mevcut literatürden belirgin bir biçimde farklılık gösteren bir içeriğe sahip olduğu özenle değerlendirilmelidir. Bu, hem araştırmacılar için özgün ve heyecan verici bir çalışma oluşturmanın önemli bir adımıdır, hem de okuyucuların merakını cezbetmek amacıyla gereklidir.

Televizyon dizileri, dünya çapında geniş bir izleyici kitlesine sahip olup, farklı kültürleri, yaşam biçimlerini, hikayeleri ve karakterleri izleyicilerle buluşturarak kültürel etkileşimleri ve kaynaşmayı artırma potansiyeline sahiptir. Son eyrek asır içerisinde, Türk dizileri Arap dünyasında büyük bir popülerlik kazanmış ve geniş bir izleyici kitlesi edinmiştir. Bu popülerlik, Türk dizilerinin Arap sosyal medyasında nasıl yankı bulduğu ve Arap dili üzerindeki etkilerini anlamak amacıyla ilgi odağı haline gelmiştir.

Bu giriş bölümü, tez çalışmasının önemini, kullanılan metodolojiyi, araştırmanın kapsam ve sınırlılıklarını tanıtacak ve literatür taraması sonucunda benzer çalışmaların analizini içerecektir.

1.ARAşTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışmanın temel hedefi, Türk dizilerinin Arapça'ya çevrilen sürümlerinin Arap sosyal medyasındaki etkilerini ve Arap dili üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırmanın ncelikli amacı, Türk dizilerinin Arap dünyasında kazandığı popülerliği anlamak ve bu popülerliğin Arap sosyal medyasında yarattığı etkiyi belirlemektir. Türk dizilerinin Arap sosyal medyasındaki ortaya çıkan tartışmaları ve siyasi yorumları analiz etmek de bu çalışmanın bir parçasını oluşturacaktır. Bu bağlamda, Türk dizilerinin Arap izleyici kitlesi üzerindeki etkisini ve kültürel konularla olan ilişkisini anlamak amaçlanmaktadır.

Bu çalışmanın dil açısından amacı, Türk dizilerinin Arap dili üzerindeki etkilerini incelemektir. Türk dizilerinin Arapça dublaj veya altyazı ile sunulmasının yanı sıra, bu dizilerde kullanılan ifadelerin ve kavramların Arap diline olan etkisi üzerine bir araştırma yürütülecektir. Türk dizilerinin Arap dilindeki kullanımının dil yapısı ve kelime dağarcığı üzerinde nasıl bir değişiklik meydana getirdiği tespit edilmeye çalışacaktır.

Arap dili, tarih boyunca din, kültür ve edebiyat alanlarında çeşitli etkileşimlere tanık olmuştur. Ancak Arapça, disiplinleşmiş dilbilim dalları olan sarf, nahiv ve belagat gibi alanlarda sağlam bir temele sahip olması sayesinde, büyük ölçüde dil yapısı bozulmalarından

korunabilmiştir. Bununla birlikte, küreselleşen dünyamızda dizi ve sinema sektörü, Arap toplumlarının günlük yaşamında önemli bir rol oynamakta ve bu nedenle kültür ve dil alanında değişikliklere yol açmaktadır. Arap toplumlarında Türk dizilerinin büyük bir ilgiyle izlenmesi, dil ve kültür açısından bir dizi yeni gelişmeye neden olmuştur. Bu gelişmelerin en dikkat çekici yönlerinden biri, sosyal medya dilinde meydana gelen değişikliklerdir. Gerçekten de, küreselleşen dünyamızda milyarlarca kullanıcıya sahip olan sosyal medya, birçok açıdan değişim kaynağı olabilmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, Türk dizilerinin Arap kültürü ile etkileşimini ve bölgesel ilişkilerini anlama konusunda önemli bir katkı sağlamayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, Türk-Arap kültürel etkileşiminin, özellikle sosyal medya platformları üzerinde nasıl yankı bulduğunu ve Arap izleyicilerin Türk dizilerine yönelik yaklaşımlarını ve yorumlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Genel anlamda, Arap topluluklarının ilgisini çeken Türk dizileriyle ilgili olarak Arap sosyal medyasında, hayranlık, taklit, eleştiri, hakaret, etnik ayrımcılık, rekabet, ahlaki ve tarihi tartışmalar dahil olmak üzere geniş bir yelpazede milyonlarca yorum bulunmaktadır. Bu yorumların çeşitliliği, Arap sosyal medyasında ilginç gelişmelerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Dizilerin bazen toplulukların temel değerleriyle çatışan, bazen de ufuk açıcı yönlerinin olduğu, toplumların düşüncelerinde çeşitli etkiler yarattığı görülmektedir. Bu çalışma, Arapça'ya çevrilen Türk dizilerinin, Arap sosyal medya kullanıcıları üzerinden Arap toplumlarını, özellikle dil açısından nasıl etkilediğini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Ülkemizde yürütülen Arap dili üzerine odaklanan araştırmaların çoğu, genellikle klasik döneme ait eserlere yöneliktir. Ancak, bu çalışma, geçmişle olan bağlantıları sadece vurgulamakla kalmayıp aynı zamanda çağdaş konuların da incelenmesi gerektiğini savunarak yeni bir bakış açısı sunmaktadır. Bu bağlamda, günümüz dünyasının sadece tarihi geçmişle değil, aynı zamanda güncel konularla da ilişkilendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Hızla gelişen sosyal medya platformları, meydanların yerini alarak bilimsel çalışmaların yeni bir merkezi haline gelmiştir ve bu nedenle bilim yolculuğunda önemli bir rol oynamaktadır.

Bu tezin amacı, Arapça çeviri yoluyla Türk dizileri ile ilgili olarak Arap toplumlarının çeşitli sosyal medya platformlarında paylaşılan içerikleri ve etkileşimleri gözlemlemektir. Gözlem sonuçlarından elde edilen yorumlar, Türk-Arap toplulukları arasındaki ilişkilere yönelik analizlerle incelenecek ve bu analizler sonucunda Arap dilindeki değişimler, gelişmeler ve kelime geçişleri üzerine çeşitli tespitlerde bulunulacaktır.

Bu tez, Türk dizilerinin 2008 yılından itibaren Arap uydu kanallarında yayınlanmaya başlamasının ardından, bu dizilerin Arap toplumları üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini ele almayı amaçlamaktadır. Bu etkiler, Türk dizilerinin genel özellikleri, izleyici beğenileri ve eleştirileri temelinde incelenecektir. Bununla birlikte, izleyicilerin yorumları üzerinden elde edilen veriler, hakaret içeren ifadeler, hayranlık, tarihi tartışmalar, oyuncular ve karakterlerle ilgili yorumlar gibi dil açısından önemli temaları incelemeye odaklanacaktır. Uzun vadeli sosyal medya incelemeleri sonucunda, farklı ülkelerden, farklı yaş gruplarından ve farklı sosyal medya platformlarından seçilen örnek yorumlar aracılığıyla daha ayrıntılı bir analiz sunmayı hedeflemektedir.

Bu çalışma, aşağıdaki soruların yanıtlarını arayarak aşağıdaki konuları ele almayı amaçlamaktadır:

- Türk dizileri, Arap sosyal medyasında nasıl bir popülerlik kazanmıştır ve izleyici tepkileri nasıl şekillenmektedir?
- Arap medyasında yer alan Türk dizileriyle ilgili "toplum ahlakını bozuyor" eleştirilerinin gerçeklik payı hakkında bir genel değerlendirme yapılabilir mi?
- Arap sosyal medyasında Türk dizileriyle ilgili yapılan yorumlar, tartışmalar ve etkileşimler hangi temaları içermektedir?
- Türk dizilerinin Arapça dublajıyla dizi replikleri, Arapça dilinde ne tür değişikliklere neden olmuştur?

Bu soruların yanıtları, sosyal medya platformlarındaki etkileşimlere dayanarak Türk ve Arap toplumları arasındaki kültürel ilişkileri geliştirmeye yönelik bilgiler sunmayı amaçlamaktadır. Türk dizilerinin Arap sosyal medyasındaki etkileri, siyasi yorumları, dil etkisi ve kültürel etkileşimi daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

Bu çalışma, Arap sosyal medyasındaki Türk dizilerinin yansımalarını ve Arap diline olan etkisini incelemeyi hedeflemektedir. Araştırma, belirli bir zaman dilimi içerisinde ve belirli sosyal medya platformları üzerinde gözlem yapmaya, veri toplamaya ve analiz yapmaya odaklanarak sınırlı bir kapsama sahiptir.

Araştırmanın genel kapsamı şu unsurları içermektedir:

1. Türk Dizileri: Çalışma, Türk dizilerinin Arap sosyal medyasındaki etkilerini ve yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, son çeyrek asır içinde sosyal medyada

popüler olan Türk dizileri arasından seçilecek ve kendi kategorilerinde en yüksek popülerliğe sahip olanlar incelenecektir. Çünkü aynı türde birçok dizi bulunsa da, sosyal medyada en fazla etki yaratan diziler üzerinde odaklanmak bu araştırmanın ana hedefidir.

2. Arap Sosyal Medyası: Bu araştırma, Arap sosyal medya platformları üzerinde Türk dizileriyle ilgili yapılan yorumları, tartışmaları ve etkileşimleri analiz etmeyi amaçlamaktadır. Arap toplumlarının sosyal medya kullanım oranının her bir ülkenin nüfusunun ortalama %45-%60'ına denk geldiği veriler ışığında göz önüne alındığında, tüm kullanıcı yorumlarını ayrı ayrı incelemek pratik olmayacaktır. Bu nedenle, araştırma, heterojen bir kapsama sahip olması için rastgele seçilen yüksek kullanıcı sayısına sahip sosyal medya platformlarına (Youtube, Facebook, Instagram, Twitter) ve büyük takipçi ve abone sayılarına sahip sayfalardaki etkileşimlerle sınırlı kalacaktır.

3. Siyasi Yorumlar: Bu çalışma, Arap sosyal mediasındaki Türk dizilerinin siyasi yorumlarını detaylı bir şekilde ele almayı amaçlamaktadır. Türk dizileri, bölgesel siyasi konularla ilişkilendirilerek gerçekleştirilen yorumlar ve tartışmalar, sosyal medya platformlarında nasıl şekillendiğini ve toplumlar arasında ne tür etkileşimlere neden olduğunu incelenecektir.

4. Dil Etkisi: Araştırma, Türk dizilerinin Arap diline olan etkisini değerlendirmeyi hedeflemektedir. Arapça dublaj veya altyazı ile yayınlanan dizilerde kullanılan ifadelerin ve kavramların Arap diline olan etkisi analiz edilecektir.

5. Kültürel Etkileşim: Bu çalışma, Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında popülerlik kazanmasının nedenlerini ve etkilerini anlamak amacıyla Türk-Arap kültürel etkileşimini incelemeyi hedeflemektedir.

Araştırmanın ilk bölümünde, televizyon dizilerine yönelik geniş kapsamlı bir değerlendirme sunulacaktır. Türk dizi tarihinin evrimi üzerinde odaklanılarak, bu yapımların belirgin özellikleri detaylı bir biçimde ele alınacak ve toplumsal etkileri çerçevesinde derinlemesine bir değerlendirme gerçekleştirilecektir.

İkinci bölümde, sosyal medyanın kökenlerine ilişkin genel bir bilgilendirme sunulduktan sonra, sosyal medya platformlarında gerçekleşen dramatik yorumculuk faaliyetlerinin yansımaları ele alınacaktır. Ayrıca, Arap gençliğinin sosyal medya kullanımı genel anlamda değerlendirilerek incelenecektir.

Üçüncü bölümde, Arapça'ya çevrilmiş Türk dizilerinin tarihsel gelişim sürecindeki evrimlere odaklanarak, bu dizilerin Arap toplumları üzerindeki etkilerine genel bir perspektif

sunulacaktır. Ayrıca, Arap kadınları arasında bu dizilerin popülerlik düzeyini değerlendirerek, bu etkileşimin sosyal ve kültürel dinamiklere olan katkıları analiz edilecektir.

Araştırmanın dördüncü bölümünde, Arap sosyal medya platformlarında Türk dizileriyle ilgili hakaret içeren ifadeler, hayranlık duyguları, karakter bazlı eleştiriler ve çeşitli yorumlar kapsamlı bir şekilde incelenecek ve değerlendirilecektir.

Araştırmanın beşinci ve final bölümünde, Türk televizyon dizilerinin ve Arap sosyal medyasının dil üzerindeki etkileri ayrıntılı bir biçimde incelenecek ve bu etkilerin çeşitli yönleri ele alınacaktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Türk-Arap ilişkilerinin kültürel etkileşim ve medya iletişimi bağlamında incelenmesi, daha derin bir anlayışın geliştirilmesine ve gelecekte yapılacak araştırmalara sağlam bir temel oluşturulmasına önemli bir katkı sunabilir. Elde edilen veriler, belirli bir başlık altında toplanarak araştırmamızın ulaştığı bulguların paylaşılmasına yönelik bir sunum şeklinde sunulacaktır.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmanın yöntemi, Türk dizilerinin Arap sosyal medyasındaki yansımalarını ve Arap diline olan etkisini incelemek için bir dizi yöntem ve adım içermektedir. İşte bu çalışmanın yöntemine dair bilgiler:

Veri Toplama: İlk adımda, Arap sosyal medyasında Türk dizileriyle ilgili yapılan yorumlar, tartışmalar ve etkileşimleri içeren veriler toplanacaktır. Bu veriler, belirli bir zaman diliminde ve belirli sosyal medya platformları üzerinden toplanabilir. Arap sosyal medya kullanıcılarının yorumları çözümleyici bir yöntemle araştırılacaktır. Ekran görüntüsü alınarak yorumların doğal ve gerçekliği ortaya koyulacaktır. Veri toplama yöntemleri arasında içerik analizi, sosyal medya analitiği kullanılabilir.

Veri Analizi: Toplanan veriler, içerik analizi veya diğer uygun analiz yöntemleriyle incelenecektir. Yorumlar, tartışmalar, trendler, duygusal tepkiler ve siyasi yorumlar gibi veri öğeleri dikkate alınacaktır. Analiz, verilerdeki ortak temaları, eğilimleri ve dil öğelerini belirlemek için yapılacaktır.

Dil Analizi: Arap diline olan etkiyi değerlendirmek için Türk dizilerinde kullanılan ifadelerin ve kavramların Arap diline nasıl aktarıldığı incelenecektir. Türkçe ifadelerin Arapçaya çevirisi veya Arapça dublaj/altyazı kullanımını üzerinde durulabilir. Dil analizi, kelime

seçimleri, dil kullanımı ve kültürel ifadelerin doğruluğunu ve etkisini belirlemek amacıyla yapılacaktır.

Kültürel Etkileşim Analizi: Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında nasıl bir etki yarattığını ve Türk-Arap kültürel etkileşimini analiz etmek için bir kültürel etkileşim analizi yapılabilir. Bu analiz, Türk dizilerinin Arap kültürüne ne ölçüde adapte olduğunu, izleyiciler arasında nasıl bir etkileşim yarattığını ve kültürel alışverişi nasıl şekillendirdiğini değerlendirmek amacıyla yapılacaktır.

Sonuçların Değerlendirilmesi: Analiz sonuçlarına dayanarak, Türk dizilerinin Arap sosyal mediasındaki yansımaları, siyasi yorumları, dil etkisi ve kültürel etkileşimi değerlendirilecektir. Elde edilen bulgular, çalışmanın amacını ve önemini göz önünde bulundurarak yorumlanacak ve sonuçlar çıkarılacaktır.

Bu çalışmanın yöntemi, veri toplama, veri analizi, dil analizi ve kültürel etkileşim analizi gibi adımları içermektedir. Bu adımlar, Türk dizilerinin Arap sosyal mediasındaki etkisini ve Arap diline olan etkisini anlamak için kullanılan bir araştırma yöntemidir.

4.LİTERATÜR TARAMASI

Türkiye’de yapılan akademik eserlerde sosyal medya odaklı araştırmalar ve incelemeler genellikle işletme, iletişim ve halkla ilişkiler gibi alanlarda yapılmış olmakla beraber Arap dili açısından bir çalışma bulunmamaktadır. Arap dünyasında Türk dizileri ve Arap sosyal medyası üzerine yapılmış birkaç benzer çalışma bulunmaktadır. Aşağıda Arap dünyasında yapılan bazı önemli çalışmalardan bazıları şunlardır:

Arap akademisinde yapılan çalışmalardan biri Irak’ta yapılan çalışmadır.¹ **التعرض لها ألقى بالجمهور ورأي المدبلجة التركية المسلسلات (2010)** Bu araştırma makalesinde Bağdat’taki 14-18 yaş grubundaki sınırlı sayıdaki katılımcılarla anket yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Arapça olarak kaleme alınan makalede Arapça dublaj Türk dizilerinin çok geniş kitlelere ulaştığından bahsetmektedir. Dizilerde dikkatleri üzerine çeken konular gerçeklik, gelenek ve görenekler açısından birbirine yakın olaylardır. Arap toplumlarında yaygın olan İslam kültürü, Türk kültüründe de varlığını sürdürmesinden kaynaklı dizilerdeki çelişkili bazı olaylar tartışmalara sebebiyet vermiştir. Arap toplumlarının mahremiyetine, fikirlerine ve davranışlarına ters düşmesinin bazı olumsuz sonuçları ifade edilmiştir. Yayımlanmış bu makale konuyla ilgili değerli bilgileri okuyucuya sunmakla beraber anketteki katılımcıların dar bir

¹ AL-Bahith,AL-A’alami, “تأثير المسلسلات التركية المدبلجة” Dublajlı Türk dizilerinin etkisi” 2/31 (2010), 11-36.

bölgeden seçilmesi ortaya çıkan görüşlerin yeterli oranda sonuç ortaya koyamadığını ifade edebiliriz.

Türk dizilerini araştırma konusu olarak ele alan diğer bir çalışma da Hiba Toual adlı bir araştırmacı, Arapçaya çevrilmiş Türk dizilerinin Cezayir ailelerinin ev içi dekor ve mobilya tasarımında ne denli etkili olduğuna dair bir incelemede bulunmuştur.² Bir anket çalışması olan bu araştırmanın elde ettiği sonuçlara göre Türk dizileri, Arap kadını ve onun ev içi dekor tasarımında etkili olmaktadır. Bu çalışma bize Türk dizilerinin aynı zamanda sosyal medya kullanıcıları tarafından nasıl algılandığı ve ne tür yorumlar yaptığını dair merak uyandırmıştır.

el-Kudus el-Arabiyye gazetesinde Muhammed El Abbas'ın kaleme aldığı *Yumuşak Güç Olarak Türk Draması* adlı makalede Türk dramasının Araplar üzerindeki etkilerinden bahsetmektedir. Türk dramasının Araplar üzerindeki olumsuz etkilerinin sadece dini kaynaklı olmadığı ifade edilmiştir. Türk ve Arap halkları arasında tarihsel olarak zedelenmiş bir bağın mevcut olduğu ve bu bağın dizi yoluyla düzeltilebileceği düşüncesi dile getirilmektedir. Neo-Osmanlılık kavramının Ortadoğu'da barışı yeniden tesis etmek için Türk dizilerinin Arap dünyasında drama aracılığıyla popüler hale geldiği bir yaklaşım olduğu ifade edilmektedir. Makalede ayrıca, Türk dizilerinin hem erkekler hem de kadınlar arasında çekici bulunduğu ve mükemmel yakın dizi yapısıyla halkın ilgisini çektiği belirtilmektedir. Modern yaşamı konu alan sahnelerin, batılı tarz yerine doğulu Türk tarzı ve yaklaşımıyla sunulduğu düşüncesi ortaya konulmuştur. Bu yaklaşımın muhafazakar toplumları harekete geçirebilecek bir cazibeye sahip olduğu ifade edilmektedir. Makalede, bu tür dizilerin izleyicinin içsel çatışmalarını azaltarak psikolojik güvence sağladığı görüşüne yer verilmektedir. İzleyicilerin, sömürgeci düşmanlardan veya dini ve kültürel değerleriyle çelişen diğer unsurlardan ziyade komşu ve dost bir ülkeden gelen içeriğe güven duydukları vurgulanmaktadır.³

التركيبية المسلسلات نحو الكويتية المرأة اتجاهات adlı çalışma Kuveytli kadınların Türk dizilerine bakışı araştırmasında⁴ "Pembe dizilerdeki tabiat ve manzara güzellikleri" ve "Türk Oyuncuların Yakışıklılığı ve Güzelliği" gibi özelliklerden etkilendiğine dair sonuçlar elde edilmiştir. Abir Rashid Al-Khalidi çalışmasında, Kuveytli kadınların Türk dizilerini izlemeye değer bulmalarının ilk nedeninin duygusal boşluk olduğunu dile getirmiştir. 2012-2013 yılları arasında yapılan bu çalışmaya göre, kadınların çoğunluğu en az iki saat Türk dizilerini izleyerek vakit geçirmektedir.

² Heybe Tivâl, "الفضائيات في المقدمة التركية المسلسلات تأثير" 05/17 (Eylül 2019).

³ Muhammed El Abbas , الدراما التركية كقوة ناعمة" (Temmuz 2014).

⁴ Abir Rashid Al-Khalidi, *Kuveytli Kadınların Türk Dizilerine Bakışı* (Orta Doğu Üniversitesi, 2012).

Cezayir’de yapılan diğerk bir çalışma da Lisans bitirme projesi olarak hazırlanmış olan ‘İmajın Şekillenmesinde Cezayirli Kadınların Zihniyetine Türk Dramasının Etkisi ‘adlı çalıřmada⁵, Türk dizilerinin özellikle Cezayirli kadınlar için en ilgi çekici dizilerden biri olarak kabul edildiği ifade edilmiştir. Jijel Őehrinin Lukabi semtinde rastgele 60 kadın seçilerek anket, bilgi, olgu ve veri toplama süreciyle yapılmış bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Cezayirli kadınların Türk dizilerine rağbet göstermelerinin sebebi romantik karakterlerin ve yakışıklı aktörlerin olmasıdır. Dublajlı Türk dizilerinin sosyal açıdan olumsuz belirgin etkileri görüldüğü gibi Cezayirli kadınların estetik ve ahlaki değerlerini etkilediği de ifade edilmiştir. Estetik açıdan ankete katılanın çoğunluğu, karakterleri giyim ve moda konusunda taklit etmeyi sevdikleri, evlerini benzer dekorasyon ve mobilyalar elde etme isteğini tetiklediğini söylemiştir. Türkçe dublajlı pembe diziler müstehcen kıyafetleri ve para sevgisini ilgi çekici kılmıştır. Dublajlı Türk dizilerin Cezayir adet ve kültürlerine aykırılık teşkil ettiği ve bunun kültürel istila olduğu dile getirilmiştir.

Raed Abu Rabie'nin (2017) *Filistin halkının Türk dramasının etkisine karşı tutumları* başlıklı bir çalıřmasında⁶ Filistin toplumundaki sosyal ve estetik değerler üzerine dublajlı Türk dizilerinin ne ölçüde izlendiğini, izlenme nedenlerini ve eğilimlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Filistin toplumundaki sosyal ve estetik değerler üzerindeki etkisine yönelik Filistinli izleyicilerden rastgele 500 katılımcı olarak tarama yöntemini kullandığı bir araştırmadır. Yapılan bu çalışma neticesinde birçok değerlendirmeye ulaşılmıştır. Bunlardan en önemlisi, Türk dizilerine olan memnuniyetlerini ifade ettiği ve dublajlı Türk dizilerinin yüksek oranda izlendiğini göstermiştir. Belirli bir katılımcı grubu tarafından Osmanlı İmparatorluğu'nun yeniden tesis edilmesi amacıyla gerçekteştirilen çabalara yönelik bir kültürel yayılma eylemi olduğu düşünölmektedir. Filistinli bazı katılımcılar ise, Türk televizyon dizilerinde sergilenen değerlerin Filistin toplumunun değer sistemine etkide bulunduğu konusunda hemfikir olduklarını dile getirmişlerdir.

Mısır Mansoura Üniversitesi'nde gerçekteştirilen "Dublajlı Türk Dizisi İzlemenin Müslöman Aile Üzerine Etkisi" adlı yüksek lisans tez çalıřmasında⁷, Arap kanallarının, İslami ve Arap değerleriyle çelişmesine rağmen bu dizileri yayınlama konusunda bir rekabet içerisinde oldukları belirtilmektedir. Araştırmacı, çok sayıda dublajlı Türk dizisinin sunulmasına ve bölümlerinin 100'ü aşan uzunluklarına rağmen, izleyicinin hala bu dizilere tutkulu ve bağlı

⁵ - 2019 2020” نهال ياسمين دريسين روابح عبلة، ائثر الدراما التركية في تشكيل الصورة الذهنية عند المرأة الجزائرية، 2019 2020

⁶ Muhammed Ebu Rabi, “Filistinli İzleyicilerin Türkçe Dublajlı Dramanın Filistin Toplumundaki Sosyal ve Estetik Değerler Üzerindeki Etkisine Yönelik Tutumları”, *El-Ezher Üniversitesi Dergisi* 01 (2017), 90-61.

⁷ Intisar Ghazi Matrouk Al-Mohammadi, (Mansoura Üniversitesi, 2020).

olduğuna ve daha fazlasını istediğine inandığını ifade etmektedir. Dublajlı Türk dizilerinin şu fikirleri içerdiği tespit edilmiştir: haram ilişkileri teşvik etmek amacıyla zina ve soy karışıklığı, çıplaklık kültürünü ve aşırı Batı modasını yaymak, alkol ve sarhoş edici tüketimini teşvik etmek, kadınların kocalarına isyan etmelerini desteklemek, bazı ürünleri pazarlamak, sevinçleri kutlamak ve üzüntüleri hafifletmek için şarap içmek gibi olumsuz davranışlar vurgulanmaktadır.

Araştırmacı Sara Abderrazag tarafından "The Negative Influence of Turkish Series' Dubbing on Algerian Adolescents" ⁸ başlıklı çalışma, anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma, dublajlı Türk dizilerinin Cezayirli ergenler üzerindeki olumsuz etkisini araştırma odaklıdır. Televizyon izlemenin eğlence amacıyla önemli bir rol oynayabileceği vurgulanmakla birlikte, bu tür dizilerin ergenlerin düşünce ve davranış kalıplarının şekillenmesine katkıda bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, hkmetlerin televizyon programlarının içeriği konusunda dikkatli olmaları gerektiği, İşlam lkeleri arasında, Cezayir gibi ülkelerde insanlar üzerinde ilginç etkilerin varlığından bahsedilmiştir.

Görüldüğü üzere, mevcut çalışmalar genel olarak Arap toplumunda Arapçaya evrilmiş Türk dizilerinin kültürel ve çoğunlukla dini etkilerini belirlemeyi amaçlayan çalışmalardır. Arap dünyasında bu konuyla ilgili yapılan çalışmalar sadece bunlarla sınırlı olmasa da, bu çalışmalar benzer amaç ve öneme sahip gibi görünmektedir. Araştırmacılar genellikle saha çalışmaları yaparak katılımcılar üzerinde anketler uygulamış ve bu nitel verilerden elde ettikleri sonuçlara dayanarak çıkarımlarda bulunmuşlardır. Mevcut çalışmalardan hiçbirinin Arap sosyal medyasında Türk dizileriyle ilgili yorumları içermediği veya bu konuyu araştırma konusu olarak ele almadığı dikkate değerdir. Bu nedenle, bu çalışmamız Arap sosyal medyası üzerindeki yorumlara dayanarak oldukça zgn ve özel bir konuyu ele alacağı düşünülebilir.

---

⁸ Sara Abderrazag Lynda Kazi-Tani, "The Negative Influence of Turkish Series' Dubbing on Algerian Adolescents", *Journal of English Language and Literature* 10/3 (03 Aralık 2018), 1039.

BİRİNCİ BÖLÜM

TELEVİZYON DİZİLERİ VE SOSYAL MEDYA

1.Dizi Sektörünün Ortaya Çıkışı, Gelişimi

Dizi sektörünün ortaya çıkışı ve gelişimi, antik Yunan açık hava tiyatrolarından başlayarak günümüze kadar uzanan bir süreci içermektedir. Dizilerin kökeni, tiyatro oyunlarına⁹, dayanmaktadır. Drama türü, sanatsal yapıtların sahne performansları, senaryoların tutarlılığı, sahne ve dekorun uyumu gibi unsurların bir araya gelmesiyle izleyici üzerinde güçlü etkiler yaratır. Antik Yunan'da, tiyatro önemli bir kültürel etkinlik olarak açık hava tiyatrolarında gerçekleşmekteydi. Tragedya ve komedi gibi farklı türlerdeki oyunlar, hikaye anlatımının yanı sıra duygusal deneyimler sunarak izleyicileri etkilemeyi amaçlar. Bu oyunlar, insan doğasını, toplumsal ilişkileri ve evrenin düzenini anlama çabasıyla birlikte, izleyicilerde derin duygusal tepkiler uyandırır.

Tiyatro geleneği zaman içinde farklı kültürlerde ve dönemlerde devam etmiştir. Orta Çağ'da Avrupa'da, halk oyunları, dini oyunlar ve komediler gibi tiyatro formları ortaya çıkmış ve halkın katılımını sağlamıştır.¹⁰ Rönesans dönemiyle birlikte, tiyatro profesyonel tiyatro gruplarının kurulmasıyla daha da gelişmiştir. Yazılı senaryoların ortaya çıkmasıyla tiyatro eserlerinin tutarlılığı ve performans kalitesi artmıştır.

Sinema ve televizyonun ortaya çıkmasıyla birlikte, dramatik hikayelerin görsel olarak anlatılması yeni bir boyut kazanmıştır.¹¹ Sinema, büyük perde ve sinematik tekniklerle gerçekçi bir deneyim sunarken, televizyon düzenli yayınlarla hikaye anlatımını evlere taşımıştır.¹² İlk televizyon dizileri canlı yayınlar şeklinde gerçekleştirilmiş ve tiyatro oyunlarının anlık performansını yansıtmayı hedeflemiştir.

Dizi sektörü, 1927 yılında televizyonun ilk çıktığı yıllardan itibaren gelişmeye başlamıştır.¹³ Televizyonun yaygınlaşması, evlerdeki boş vakitlerin değerlendirilmesi için yeni bir seçenek sunmuş ve bu da dizilerin popülerlik kazanmasını sağlamıştır. Diziler, başlangıçta kısa süreli ve bölüm bazlı programlar şeklinde başlamış, ancak zamanla daha uzun soluklu

---

⁹ İstek Serhan Erbek, "Erken Cumhuriyet Dönemi Tiyatro Oyunlarında Köken ve Medeniyet Miti", *Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü Dergisi* 30 (2020), 17-34.

¹⁰ Süreyya Karacabey, "Gelenekselden Batı'ya Türk Tiyatrosu", *Tiyatro Araştırmaları Dergisi* 12/12 (1995), 1-10.

¹¹ Fethi Kaba, "Çizgi Film Üzerine", (1994).

¹² Murat Bozdoğan, "Sinema kavram ve tekniklerinin mimari tasarıma etkileri", (2008).

¹³ Prof Dr Aysel Aziz, *Televizyon ve Radyo Yayıncılığı (Giriş)* (Hiperlink eğitim yay. san. tic. ve ltd. sti., 2013).

hikayelerin anlatıldığı yapımlar haline gelmiştir. Dizilerin popülerlik kazanmasının nedenlerinden biri, televizyonun insanların evlerine girmesiyle birlikte insanların sosyal hayatında önemli bir rol oynamasıdır. Evlerdeki oturma düzeni, ailelerin bir araya gelerek televizyon izlemesi ve birlikte dizi seyretmesi şeklinde değişmiştir. Diziler, aile bireyleri arasında ortak bir ilgi ve konuşma konusu olmuş, aynı zamanda toplumun bir parçası haline gelmiştir.

Diziler, toplumsal, kültürel ve politik olayları yansıtabilme özelliği sayesinde de etkisini artırmıştır. Dizi karakterleri, izleyicilerin günlük hayatında karşılaşılabileceği sorunlarla baş etme yöntemlerini göstererek örnek olmuştur. Aynı zamanda diziler, farklı sosyal sınıflar, kültürler ve yaşam tarzları arasındaki farkları ve çatışmaları ele alarak izleyicilere farklı perspektifler sunmuştur.

Dizilerin gelişimiyle birlikte, dizi sektörü de büyük bir endüstri haline gelmiştir.¹⁴ Dizi yapımcıları, yaratıcı senaryolar ve kaliteli yapım teknikleriyle izleyicileri cezbetmek ve rekabet etmek için çaba göstermiştir. Dizi sektörü, birçok kişiye iş imkanı sağlamış ve ekonomik olarak büyük bir sektör haline gelmiştir.¹⁵

Diziler, başkarakterin yaşadığı olayları ve çevresinde gelişen olayları anlatan stüdyo yapımlarıdır. İzleyiciler, dizinin kahramanı ile etkileşim içinde olurken diğer karakterleri ve olayları da kendi kültürel, inançsal ve ahlaki değerlerine göre yorumlar. Diziler, izleyicinin kendini kahramanlarla özdeşleştirmesine ve kendi yaşantısıyla karşılaştırmasına olanak sağlar. Dizi hikayelerinde iyi ve kötü kavramlarına olan bakış da esneklik gösterebilir, çünkü asıl önemli olan izleyiciye kendisini izletebilme kalitesidir.

Dizilerin temel amacı, izleyiciye bir hikaye anlatmak ve onu etkilemek, duygusal bir bağ kurmak ve kendini dizinin dünyasına dahil etmektir. İzleyiciler, dizi karakterlerinin yaşadığı olaylara tanık olurken kendi deneyimlerini ve duygularını projekte edebilirler. Bu, izleyicilerin dizi karakterleriyle bir empati kurmasına ve karakterlerin yaşadığı zorluklar, sevinçler, aşklar ve kayıplar üzerinden kendi hayatlarına dair düşünmelerine olanak tanır.

Dizilerin sunduğu hikaye ve karakterler, izleyicinin kendi yaşantısıyla karşılaştırma yapmasını sağlar. İzleyici, karakterlerin karşılaştığı zorluklara benzer durumlarla karşılaşmış

---

¹⁴ Ayda Sabuncuoğlu - Göker Gülay, "Sosyal medyadaki yeni kanaat önderlerinin birer reklam aracı olarak kullanımı: Twitter fenomenleri üzerine bir araştırma", *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi* 2014/38 (2014), 1-23.

¹⁵ Ateşalp, S. T. (2016). Nitelikli Televizyon: Medya Profesyonellerinin Perspektifinden Türk Televizyon Dizilerinde Nitelik. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 25, 9-37.

veya benzer duygusal deneyimler yaşamış olabilir. Bu, izleyiciye diziye olan bağlılığını artırır ve hikayenin gelişimini takip etmesini sağlar.

Diziler ayrıca toplumsal, kültürel ve ahlaki değerlerin yorumlanmasında esneklik gösterir. İyi ve kötü kavramları, karakterlerin davranışları ve tercihleri üzerinden değerlendirilir. Bu değerlendirmeler, izleyicinin kendi değerlerine ve dünya görüşüne göre değişebilir. Diziler, toplumda tartışmalı konuları ele alabilir ve izleyicilerin farklı perspektiflerden düşünmelerini sağlayabilir.

Dizi kültürü, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) televizyonun yaygınlaşmasıyla birlikte ortaya çıkmıştır. ABD'de televizyon dizileri, 1950'li yıllarda büyük bir popülerlik kazanmıştır. Bu dönemde televizyonun evlere girmesiyle birlikte dizi yayınları artmış ve çeşitli türlerde programlar üretilmeye başlanmıştır.

ABD'de televizyon dizilerinin popülerleşmesi, toplumun değişen eğlence alışkanlıklarıyla da ilişkilidir. Evlere giren televizyonlar, insanların boş vakitlerini değerlendirmek için yeni bir seçenek sunmuştur. Bu durum, dizi izleyiciliğinin yaygınlaşmasını sağlamış ve dizi kültürünün oluşmasına katkıda bulunmuştur.

Özellikle 1950'li yılların ikinci yarısında durum komedileri (sitcomlar) ¹⁶büyük bir popülerlik kazanmıştır. Durum komedileri, günlük yaşamda geçen olayları komik bir şekilde anlatan ve genellikle evin oturma odasında odaklanan yapımlardır. Bu tür diziler, aile hayatını ve toplumsal ilişkileri konu alırken izleyicilerin kendilerini tanıyabileceği karakterler ve olaylarla doludur.

Türkiye'de ise televizyon yayıncılığı, ABD'ye kıyasla daha geç bir dönemde başlamıştır. Türkiye'de televizyonun yaygınlaşması ve dizilerin popüler hale gelmesi¹⁷, 1980'li yıllardan itibaren gerçekleşmiştir. Bu dönemde TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu) ve özel televizyon kanalları tarafından dizi yapımlarına önem verilmiş ve çeşitli türlerde diziler üretilmeye başlanmıştır.

ABD'de televizyonun yaygınlaştığı dönemde, ilk kuşak televizyon dizileri çoğunlukla edebi eserlerden uyarlanan yapımlar ve radyo tiyatrosu programlarının televizyona uyarlanmasıyla gelişmiştir. Bu dönemde, televizyon dizileri genellikle orta düzeyde estetik

---

¹⁶ Cantor, Paul A. (1997). "The Greatest TV Show Ever." *The American Enterprise* 8: 34-37.

¹⁷ Balaban, A. (2015). The Impacts of Turkish TV Serials Broadcasted in Albania on Albanian and Turkish Relations. *European Journal of Social Science Education and Research*, 2(4), 473-495.

değere sahip ve düşük kalitede yapımlardı. Ancak 1950'li yılların ikinci yarısında durum komedileri (sitcomlar) büyük bir popülerlik kazanmıştır.

Durum komedileri, günlük yaşamda geçen olayları komik bir şekilde anlatan ve genellikle evin oturma odasında odaklanan yapımlardır. Bu tür diziler, izleyicilerin günlük yaşam deneyimleriyle özdeşleşmesini sağlayarak komik ve eğlenceli bir atmosfer sunar. Örnek olarak, "I Love Lucy" ve "The Honeymooners" gibi diziler bu dönemde popülerlik kazanmıştır.

Bu dönemde ABD'de ayrıca kovboy dizileri, pembe diziler (melodramlar), polisiye diziler ve bilim kurgu dizileri de yayımlanmıştır. Kovboy dizileri, Amerikan Batı kültürünü ve macera dolu hikayeleri anlatırken, pembe diziler romantik ilişkiler ve duygusal olayları odak noktası yapmıştır. Polisiye diziler ise suçları çözmeye çalışan dedektifleri veya polis memurlarını konu alırken, bilim kurgu dizileri fantastik veya bilimsel temaları işleyerek izleyicileri farklı dünyalara götürmüştür.

Bu dönemdeki televizyon dizileri genellikle düşük bütçelerle üretilmiş olsa da, popülerlik kazanarak televizyon sektöründe yerlerini sağlamlaştırmışlardır. Ayrıca, bu dönemde yayımlanan dizilerin bazıları, ilerleyen yıllarda televizyon tarihinde önemli bir yere sahip olmuş ve dizilerin gelişimine katkıda bulunmuştur.

1960'lı yıllarda medikal dramalar olarak adlandırılan hastane ortamında geçen diziler büyük bir popülerlik kazanmıştır. Bu tür diziler, doktorların ve hastaların hayatlarını ve zorlu mücadelelerini anlatırken izleyicilerin duygusal bir bağ kurmasını sağlamıştır. Örnek olarak, "Dr. Kildare" ve "Ben Casey" gibi diziler bu dönemde ön plana çıkmıştır.

1978 yılında yayımlanmaya başlayan "Dallas" dizisi ise ABD dizi sektöründe önemli bir başarı elde etmiştir.¹⁸ "Dallas", zengin bir petrol ailesinin dramatik hikayesini anlatırken büyük bir izleyici kitlesine ulaşmış ve popülerlik kazanmıştır. Dizi, entrika, ihanet ve güç mücadelelerini işleyerek izleyicilerin dikkatini çekmiştir. "Dallas", uzun süreli bir dizi olarak yayımlanmış ve ABD televizyon tarihinde önemli bir yer edinmiştir.

ABD'deki dizi yapımcıları, başarılı dizilerinin yayın haklarını satıp birçok ülkede yayımlanmasını sağlayarak uluslararası bir etki yaratmışlardır. Bu sayede ABD yapımı diziler dünya genelinde tanınmış ve uluslararası bir izleyici kitlesi kazanmıştır. ABD dizileri, farklı

---

¹⁸ Bahar İzmir, "Dışarıdan Eve Taşınan Eğlence Kültürü: 1970'lerde Türkiye'de Televizyonun Sosyo-Kültürel Yaşamdaki Yeri", *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi* Özel Sayı 1 (Cumhuriyetin 100. Yılına) (2023), 1451-1474.

kültürlerdeki izleyiciler arasında popülerlik kazanmış ve dizi sektörünün küresel boyutta gelişimine katkıda bulunmuştur.

Avrupa'da televizyon yayıncılığı genellikle devlete ait kurumlar tarafından başlatılmış ve geliştirilmiştir. Devlet kanalları, genellikle polisiye diziler gibi belirli türlerde programlar üretmiştir. Bu tür diziler, suçları çözen dedektiflerin veya polis memurlarının hikayelerini anlatırken izleyicileri gerilim dolu bir atmosfere çekmeyi amaçlar. Örnek olarak, İngiltere'de "Sherlock Holmes" dizisi veya İtalya'da "Commissario Montalbano" gibi polisiye diziler popülerlik kazanmıştır.

Avrupa'da ayrıca tarihi olayları konu alan dönem dizileri de üretilmiştir. Bu diziler, geçmiş dönemlerin atmosferini ve tarihi olayları yansıtarak izleyicilere farklı bir deneyim sunar. Örneğin, İngiltere'de "Downton Abbey" veya Fransa'da "Versailles" gibi dönem dizileri ön plana çıkmıştır.¹⁹ Ancak Avrupa'da belgeseller ve haber programları gibi diğer türler, dizilerden daha fazla yer tutmuştur. Televizyon yayıncılığının başlangıcında, devlet kanalları genellikle bilgilendirici ve eğitici içeriklere ağırlık vermiş ve belgesel, haber ve kültürel programlara daha fazla önem vermiştir. Bu, Avrupa'da televizyonun toplumsal ve kültürel işlevlerinin vurgulanmasını sağlamıştır. Sonraki dönemde özel televizyon kanallarının ortaya çıkmasıyla birlikte dizi çeşitliliği artmıştır. Özel televizyon kanalları, ticari kaygılarla daha çeşitli ve popüler içerikler üretmiş ve farklı türlerde dizilere yer vermiştir. Bu, Avrupa'da dizi çeşitliliğinin ve izleyici kitlesinin genişlemesini sağlamıştır.

Telenovelalar, Güney Amerika'da melodram türü televizyon dizileri olarak bilinen ve duygusal olayları konu alan yapımlardır. Bu tür diziler, Güney Amerika ülkelerinde televizyon yayıncılığının başladığı yıllardan bu yana en temel dizi yapımları olmuştur. Telenovelalar genellikle prime time kuşağında, yani akşam ve gece saatlerinde, TV kanallarında en çok izlenen programlar olmuştur. Meksika, Brezilya, Arjantin gibi Güney Amerika ülkeleri, telenovelalar aracılığıyla kültürel ürünlerini ihraç etmiş ve bu tür diziler televizyon yapımcılığının gelişmesine büyük katkı sağlamıştır.²⁰

Güney Kore televizyon dizileri ise Güneydoğu Asya'da büyük bir yayılma imkanı bulmuştur ve dizi sektöründe önemli bir rol oynamıştır. Güney Kore dizileri genellikle Kore'ye özgü konuları içermekte olup aşk, entrika, sevgi, ihanet, farklı yaşam tarzları ve üzüntü gibi

---

¹⁹ Paul Mason, *Kapitalizm Sonrası: Geleceğimiz İçin Bir Kılavuz* (Yordam Kitap, 2019).

²⁰ Dorce, A. (2014). Latin American Telenovelas: Affect, citizenship and interculturality. Alvarado, M, Buonanno, M., Gray, H. & Miller, T. (Ed.). *Handbook of Television Studies*. (ss.245-268). SAGE Publication.

ilişkileri senaryolaştırmaktadır. Bu diziler evrensel temaları da işleyerek geniş bir izleyici kitlesine hitap etmektedir. Güney Kore dizilerinin birçok ülkede başarılı uyarlamaları yapılmıştır. Örneğin, "Good Doctor" adlı medikal drama türündeki dizi, Güney Kore'de 2013 yılında yayımlanmış ve daha sonra Amerika'da özel bir kanalda gösterilmeye başlanmıştır.²¹

Türkiye'de de bu diziye uyarlanmış bir versiyonu halen televizyon kanallarında gösterilmektedir.

Dizi yayıncılığında çevrimiçi platformlar da önemli bir rol oynamaktadır. (Netflix, Amazon Prime, Disney+, BluTV, Puhu TV, Exxen, tabii) gibi platformlar, internet üzerinden dizi ve film sunmaktadır. Bu platformlarda yayınlanan diziler dünya genelinde büyük bir ilgiyle izlenmektedir. İzleyicilere geniş bir içerik seçeneği sunan çevrimiçi dizi izleme platformları, dizi sektöründe önemli bir dönüşümü tetiklemiştir.²²

Telenovelalar Güney Amerika'da melodram türü televizyon dizileri olarak popülerlik kazanmış ve bu ülkelerin kültürel ürünlerinin ihraç edilmesinde önemli bir rol oynamıştır.²³ Güney Kore televizyon dizileri ise Kore'ye özgü konuları işleyerek Güneydoğu Asya'da büyük bir etki yaratmış ve uluslararası alanda başarılı uyarlamalara sahip olmuştur. Çevrimiçi platformlar da dizi sektöründe önemli bir yer edinmiş ve izleyicilere geniş bir içerik seçeneği sunmaktadır. Bu platformlar aracılığıyla dünya genelinde birçok dizi, farklı ülkelerdeki izleyicilerle buluşmuş ve büyük bir ilgiyle izlenmiştir. Dizi sektörü, çevrimiçi platformların yaygınlaşmasıyla birlikte daha da büyümüş ve izleyicilerin tercihlerine göre özelleşmiştir.

Diziler, toplumsal konuları, tarihi olayları, farklı kültürleri ve yaşam tarzlarını yansıtan hikayelerle izleyicileri etkilemeye devam etmektedir. Dizi sektörü, kültürel ve toplumsal bir ayna olarak işlev görerek izleyicilere farklı perspektifler sunmaktadır. Dizilerin içerdikleri temalar, karakterler ve hikayeler aracılığıyla izleyicileri düşündürmekte, duygusal bağlar kurmalarını sağlamakta ve toplumsal meselelere dikkat çekmektedir.

Dizi sektöründe sürekli olarak yeni gelişmeler yaşanmaktadır. Yeni teknolojilerin kullanılması, çevrimiçi platformların ve dijital yayınların yaygınlaşmasıyla birlikte dizi üretimi ve tüketimi önemli ölçüde artmıştır. Dizi formatları giderek çeşitlenmiş ve izleyicilere farklı

---

²¹ Kim, S., Long, P., & Robinson, M. (2009). Small Screen, Big Tourism: The Role of Popular Korean Television Dramas in South Korean Tourism. *Tourism Geographies*, 11(3), 308-333.

²² Ferit Çağil - Funda Masdar Kara, "Dijital dönüşüm bağlamında Türkiye'de dizi sektörü ve geleceği", *ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi* 1 (2019), 8-18.

²³ Özlem Arda , *Transnationalization Of Turkish Television Series* (Istanbul University Press, 2021); Dylan Harris - Hannah Willoughby, "Resuscitation on television: Realistic or ridiculous? A quantitative observational analysis of the portrayal of cardiopulmonary resuscitation in television medical drama", *Resuscitation* 80/11 (2009), 1275-1279.

seçenekler sunulmaktadır. Mini diziler, uzun soluklu diziler, antoloji diziler, web dizileri gibi farklı formatlar izleyiciyi çeşitlilik açısından tatmin etmektedir.

Ayrıca, dizi sektöründe uluslararası işbirlikleri ve yapımlar da artmaktadır.²⁴ Yabancı diziler farklı ülkelerdeki izleyicilere ulaşmakta ve kültürel alışverişe katkıda bulunmaktadır. Bu durum, farklı kültürlerin daha fazla tanınmasını sağlamakta ve küresel bir izleyici kitlesine ulaşılmasını mümkün kılmaktadır.

Dizi sektörünün geleceği, teknolojik gelişmelere ve izleyici taleplerine bağlı olarak şekillenecektir.²⁵ İzleyicilerin talepleri doğrultusunda daha kişiselleştirilmiş deneyimler, interaktif içerikler ve yenilikçi senaryo anlatımları ön plana çıkabilir. Ayrıca, yapım ve dağıtım modellerindeki değişimler, artan rekabet ve yeni pazarlama stratejileri sektörü etkileyecek faktörler arasında yer almaktadır.

Dizi sektörü günümüzde büyük bir öneme sahip olup teknolojinin ilerlemesiyle birlikte çevrimiçi platformlarda da yaygınlaşmıştır. Dizi izleme alışkanlıkları ve tüketim şekilleri de değişerek izleyicilere daha fazla seçenek sunmaktadır. Dizi sektörü, toplumsal konuları ele alarak izleyicileri etkilemekte, kültürel ve toplumsal bir ayna olarak işlev görmektedir. Uluslararası işbirlikleri ve yapımlar da sektörde artış göstererek farklı kültürleri bir araya getirmektedir.

2. Türk Dizilerinin Tarihi Seyrine Genel Bir Bakış

Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre, "dizi" kavramı²⁶ "dizi film" olarak adlandırılmaktadır ve şu şekilde tarif edilmektedir: "Bölümler hâlinde yayımlanan ve genellikle aralarında konu bütünlüğü olan film, dizi, televizyon dizisi."²⁷ Bu tanım, Türk dizilerinin temel özelliklerini ve yapısını açıklamaktadır. Türk dizileri, bölümler halinde yayımlanan ve genellikle bir ana hikaye etrafında gelişen yapımlardır. Her bir bölümde hikaye ilerler ve karakterlerin ve olayların gelişimi izlenir. Genellikle bir sezon boyunca veya daha uzun bir süre yayımlanan Türk dizileri, bölümler arasında konu bütünlüğü taşıyan yapılar olarak değerlendirilir. Bu tanım, dizi yapımlarının film veya televizyon dizisi olarak yayımlanan ve

---

²⁴ Özarlan, K. (2020). Ülke Markalaması Bağlamında Uluslararası Basında Türk Dizileri Ve Türkiye İmajı. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 215-238, (Ts.); Kübra Özarlan, "Ülke Markalaması Bağlamında Uluslararası Basında Türk Dizileri Ve Türkiye İmajı", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (26 Mart 2020), 215-238.

²⁵ Çağil - Kara, "Dijital dönüşüm bağlamında Türkiye'de dizi sektörü ve geleceği". a.g.e.

²⁶ Savaş Ekici, "Türk halk müziğinin melodik yapısının adlandırılması konusunda düşünceler (Ayak, makam ve dizi kavramları)", *Akademik İncelemeler Dergisi* 4/1 (2009), 21-33.

²⁷ Miyase Aslantaş, "Televizyon Dizilerinde İzleyicilere Sunulan Kültürel Öğeler: Gönül Dağı Dizisine Yönelik Bir İçerik Analizi", *Pearson Journal* 6/16 (2021), 438-456.

birbirine bağılı bölümlerden oluştuğunu vurgular. Türk dizileri, drama, romantik, komedi, suç, tarih, aile ilişkileri gibi çeşitli türleri içerebilir ve izleyicilere uzun soluklu hikayeler sunma amacını taşır.

Türk dizilerinin tarihsel seyri, uzun bir süreçte gelişim göstermiş ve çeşitli değişimler yaşamıştır. Türkiye'de televizyonun yaygın kullanımı diğer ülkelere kıyasla daha geç gerçekleşmiştir. Televizyon yayınları, 1968 yılında Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) kanalının yayına başlamasıyla Türk izleyicilere sunulmuştur. Televizyon dizileri ise 1970'li yılların ilk yarısında Türk seyircilerle buluşmaya başlamıştır. Bu dönemde, Türkiye'deki televizyon dizileri genellikle TRT tarafından ithal edilen yabancı yapımlardan oluşmaktaydı. Örneğin, "Bonanza" gibi yabancı diziler, "Dolu Dizgin" adıyla Türk izleyicilerin beğenisine sunulmuştur. Türkçe dublajlar, yabancı dizilere olan ilgiyi artıran ve izleyicilerin daha kolay anlamalarını sağlayan önemli bir etken olmuştur. TRT, dublaj çalışmalarında tiyatro sanatçılarından ses tonu ve vurgulamalarından faydalanarak başarılı bir performans sergilemiştir. Yabancı dizilere olan ilginin artması, yerli televizyon dizilerinin çekilmesine cesaret vermiş ve TRT, Türkiye'nin ilk yerli televizyon dizisi olan "Kaynanalar"ı 1974 yılında yayınlamaya başlamıştır.²⁸

Türk dizi sektörünün gelişimi²⁹, 1980'li yıllardan itibaren önemli bir ivme kazanmıştır. Türk dizileri, izleyicileri ekran başına çekme ve büyük ilgi uyandırma potansiyeline sahip olmuştur. Bu dönemde, 1986 yılında TRT-2 kanalında yayınlanmaya başlayan "Perihan Abla" dizisi ve 1989 yılında yayınlanan "Bizimkiler" dizisi, yerli yapım dizilere olan ilginin artmasını sağlamıştır.³⁰ Özel televizyon kanallarının yayın hayatına girişiyle birlikte de yerli dizilere olan ilgi artarak devam etmiştir.

Televizyon yayın saatlerinin haber programlarıyla sınırlı kalmayıp artış göstermesi, yayın saatlerinin diğer programlarla doldurulma ihtiyacını doğurmuştur. Bu süreçte, ithal edilen dizilerin yerini yerli yapım diziler almaya başlamıştır. Sokak çatışmaları, terör saldırıları, siyasal bunalımlar ve askeri darbeler gibi olaylar, insanların evlerine çekilmesine neden olmuş ve televizyon dizileri bu dönemde daha fazla ilgi görmeye başlamıştır. Sinemanın yerine televizyon dizilerinin tercih edilmesiyle birlikte Türk toplumunun televizyon seyretme

---

²⁸ Meral Nalçakan , "Televizyon dizileri yoluyla türkiye'de iç mekan tasarımında kültürel kodların değerlendirilmesi ve değişen konut algısı", *Sanat ve Tasarım Dergisi* 7/2 (2017), 68-81.

²⁹ Doğanay, M. & Aktaş, M. K. (2021). Türkiye'de Televizyon Dizisi Sektörü . *Öneri Dergisi* , 16 (56) , 852-878 . Doi: 10.14783/Maruoneri.944236

³⁰ Tuğba Sarımsakçı Akar, "2000-2010 Yılları arasında en çok izlenen Türk dizilerinde dini motifler (Yaprak Dökümü dizisi örneği)= Religious motifs in the most watched Turkish series between 2000 and 2010 (The example of Yaprak Dökümü series)", (2020).

alışkanlığı 1990'lı yıllardan itibaren artış göstermiş ve bu durum, televizyon dizilerinin sayı ve kalitesindeki artışları beraberinde getirmiştir.

1990'lı yıllar, Türk dizi sektörü için önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu dönemde yayımlanan ve günümüzde hala hatırlanan birçok önemli dizi, Türk televizyon tarihinde iz bırakmıştır. Örnek olarak, "Süper Baba" (1993), "Mahallenin Muhtarları" (1992), "Kaygısızlar" (1994), "Çılgın Bediş" (1996), "Çiçek Taksi" (1995), "İkinci Bahar" (1998), "Ruhsar" (1998), "Baba Evi" (1997), "Sıdıka" (1997), "Üvey Baba" (1998), "Ayrılısak da Beraberiz" (1999), "Yılan Hikayesi" (1999) gibi diziler, dönemin popüler yapımları arasında yer almaktadır.

2000'li yıllara gelindiğinde Türk dizileri, popüler yayınlar haline gelmiştir. Televizyon kanalları, ana haber programlarının hemen ardından belirli günlerde dizilere yer vermişlerdir. Bu dönemde reytingler, ana haber programlarının ötesinde dizilere yönelmiş ve günümüzde diziler, en çok reyting alan ve en çok konuşulan programlar haline gelmiştir. 2000'li yıllar, Türk dizilerinin popülerlik açısından önemli bir döneme denk gelmektedir. Televizyon kanalları, ana haber programlarının hemen ardından belirli günlerde dizilere yer vererek izleyicileri ekran başına çekmeye çalışmışlardır. Bu dönemde reytingler, ana haber programlarının ötesine geçerek dizilere yoğunlaşmış ve diziler, televizyonun en çok izlenen ve en çok konuşulan programları haline gelmiştir.³¹

Türk dizilerinin popülaritesinin artmasında birkaç faktör etkili olmuştur. Öncelikle, bu dönemde televizyon dizileri, daha önceki yıllara göre daha geniş bir izleyici kitlesine hitap etmeye başlamıştır. İzleyiciler, kendilerine hitap eden hikayeler, karakterler ve konular buldukları dizilere ilgi göstermişlerdir. Aynı zamanda, daha fazla televizyon kanalının yayın yapmaya başlamasıyla birlikte dizi çeşitliliği artmış ve izleyicilere daha geniş bir seçenek sunulmuştur.

Dizilerin popülarlığında, hikaye kalitesi, senaryo ve oyuncu performansları da önemli bir etkidir. Kaliteli hikayeler, izleyicilerin diziye bağlanmasını sağlamış ve dizinin her bölümünü heyecanla beklemelerine sebep olmuştur. İyi yazılmış senaryolar ve başarılı oyuncu performansları da izleyicilerin dizilere ilgi göstermesini artırmıştır. Bu dönemde diziler, toplumsal konuları ele almasıyla da dikkat çekmiştir. İzleyiciler, diziler aracılığıyla günlük yaşamda karşılaştıkları sorunlarla ilişkilendirilebilecek hikayeleri izlemek istemişlerdir.

---

³¹ Muhammed Yusuf, "Arap Topluluklarında Türk Televizyon Dizilerin Yeri Ve Önemi", (2014).

Ayrıca, dizilerdeki aile, aşk, dostluk gibi evrensel temalar da izleyicilerin diziye bağlanmasını sağlamıştır.

Türk dizilerinin popülaritesi, bu dönemde uluslararası alanda da artmıştır. Türk dizileri, Ortadoğu ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkeye ihraç edilmiş ve büyük bir izleyici kitlesi kazanmıştır. Bu durum, Türk dizilerinin kültürel etkileşim ve tanıtım açısından önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir.³²

Bu dönemde Türk dizilerinin uluslararası alanda popülarite kazanması, Türk kültürünün ve toplumunun uluslararası arenada daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamıştır. Özellikle Ortadoğu ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkeye ihraç edilen Türk dizileri, yerel izleyiciler arasında büyük bir ilgi ve takipçi kitlesi oluşturmuştur.

Türk dizilerinin uluslararası popülaritesinin artmasının birkaç nedeni vardır. Birincisi, dizilerin içerdiği evrensel temalar ve duygusal hikayelerdir. Aile ilişkileri, aşk, dostluk, adalet, toplumsal sorunlar gibi evrensel temalar, farklı kültürlerden izleyicilerin dizilere bağlanmasını sağlamıştır. Türk dizilerindeki duygusal derinlik ve hikaye anlatımı, izleyicilerin empati kurmasını ve karakterlerle bağlantı kurmasını kolaylaştırmıştır. Ayrıca, Türk dizilerinin yüksek üretim değeri ve kaliteli prodüksiyonları da uluslararası izleyicilerin dikkatini çekmiştir. Görsel olarak etkileyici sahneler, güçlü oyuncu performansları, dikkat çekici set tasarımları ve sinematografik anlatım, dizilerin uluslararası alanda ilgi çekici olmasını sağlamıştır.

Türk dizilerinin uluslararası popülaritesinin artmasında, dijital medya platformlarının da büyük bir rolü vardır.³³ İnternet üzerinden yayınlanan ve global olarak erişilebilen platformlar, Türk dizilerinin uluslararası izleyici kitlesine ulaşmasını kolaylaştırmıştır. Böylece, Türk dizileri daha geniş bir coğrafyada ve farklı dil ve kültürlerle sahip izleyicilere ulaşabilmiştir.

Türk dizilerinin uluslararası popülaritesi, kültürel etkileşimi ve tanıtımı destekleyen bir platform sağlamıştır. Dizilerdeki Türk kültürü, gelenekleri, tarihi ve sosyal yapısı uluslararası izleyicilere aktararak Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlamıştır. Ayrıca, Türk dizilerinin uluslararası pazarda başarılı olması, Türk televizyon endüstrisinin büyümesine ve ekonomik açıdan katkı sağlamasına da yol açmıştır. Türk dizilerinin uluslararası popülaritesinin artması,

---

³² Miriam Berg, "The importance of cultural proximity in the success of Turkish dramas in Qatar", *International Journal of Communication* 11 (2017), 16.

³³ Selin Ateşalp - Gülşah Başlar, "Katılımcı Kültür Tartışmaları Ekseninde Sosyal Medyada Diziler: Kardeş Payı Örneği", *Intermedia International E-Journal* 2/1 (2015), 158-180.

Türk kültürünün ve toplumunun tanıtımında önemli bir rol oynamıştır. Dizilerin evrensel temaları, yüksek üretim değeri ve dijital medya platformlarının kullanımı, uluslararası izleyicilerin dikkatini çekmiş ve Türk dizilerinin uluslararası alanda büyük bir izleyici kitlesi kazanmasını sağlamıştır. Bu durum, Türk dizilerinin kültürel etkileşim ve tanıtım açısından önemli bir araç olduğunu göstermektedir.

Türk dizilerinin uluslararası alanda başarılı bir şekilde ihraç edilmesi, sektörün yeni bir döneme girmesine yol açmıştır.³⁴ Türk dizilerinin konu çeşitliliği ve sayısındaki artış, sektördeki rekabeti de artırmıştır. Farklı türlerde üretilen diziler, uluslararası izleyicilerin ilgisini çekmekte ve Türk kültürünün yayılmasına katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte, bu dönemde reyting unsuru büyük bir önem kazanmış ve dizilerin başarısı genellikle reyting oranlarına bağlı hale gelmiştir. Bu durum, bazı dizilerin sadece yüksek reyting elde etmek amacıyla benzer tür ve konuları tekrarlamasına yol açmıştır.

Gelecekte Türk dizilerinin gelişimi, çeşitlilik, kalite ve yenilikçilik gibi faktörlere bağlı olacaktır. Türk dizilerinin uluslararası alanda daha fazla tanınması ve ihraç edilmesi, sektörün büyümesine ve uluslararası alanda rekabetçi bir konuma gelmesine katkı sağlayabilir. İzleyicilerin beklentilerini karşılayacak kaliteli içeriklerin üretilmesi, senaryoların çeşitlendirilmesi ve teknolojik yeniliklerin kullanılması önemlidir. İzleyici talepleri doğrultusunda yapılan araştırmalar ve geri bildirimler, dizilerin geliştirilmesi ve daha iyi bir seyir deneyimi sunulması için değerli bir kaynak olarak kullanılmalıdır.

Türk dizilerinin sadece reyting odaklı olmaktan çıkarak, sanatsal değerlerin ve hikaye anlatımının öne çıktığı yapımlar haline gelmesi, sektörün kalite ve yaratıcılık açısından ilerlemesini sağlayacaktır. Yeni platformlar ve dijital yayın mecraları da Türk dizilerinin uluslararası alanda daha geniş bir kitleye ulaşmasına ve sektörün büyümesine katkıda bulunabilir. Bu platformlar, izleyicilerle daha doğrudan etkileşim sağlama imkanı sunarak, dizilerin izleyici tercihlerine uygun olarak geliştirilmesine yardımcı olabilir. Aynı zamanda, uluslararası ortaklıklar ve co-production projeleri de Türk dizilerinin³⁵ uluslararası pazarda daha fazla başarı elde etmesine katkı sağlayabilir. Sonuç olarak, Türk dizilerinin geleceği, kalite, çeşitlilik ve yenilikçilik temelinde şekillenecek ve sektörün uluslararası alanda daha da büyümesini sağlayacaktır.

---

³⁴ Özarslan, “Ülke Markalaması Bağlamında Uluslararası Basında Türk Dizileri Ve Türkiye İmajı”.

³⁵ A. İpek Aytaç - M. Mithat Üner, “Türk Dizi Filmlerinin Uluslararasılaşmasında Distribütörlerin Fuar Süreci: Çoklu Örnek Olay İncelemesi”, *İşletme Araştırmaları Dergisi* 13/3 (2021), 2507-2522.

3.Türkiye’de Dizi Türleri

Türkiye’de dizi sektörü, çeşitli türlerdeki dizilere ev sahipliği yapmaktadır. Drama, komedi, polisiye, tarihi, romantik, gençlik, medikal drama, Türk tarihi, psikolojik ve durum komedisi gibi farklı türlerde diziler üretilmektedir.

Drama türündeki diziler, gerçek hayattan veya edebi eserlerden ilham alarak duygusal ve insan ilişkilerine odaklanır. "Aşk-ı Memnu" ve "Kara Sevda" gibi diziler bu türe örnek verilebilir. Komedi türündeki diziler ise izleyiciye eğlenceli ve güldürücü bir deneyim sunar. "Avrupa Yakası" ve "Çok Güzel Hareketler Bunlar" gibi diziler komedi türüne örnek olarak gösterilebilir.

Polisiye diziler, suç, dedektiflik ve cinayet gibi unsurları içeren hikayeler anlatır. "Kurtlar Vadisi" ve "Behzat Ç." gibi diziler bu türde yer almaktadır. Tarihi diziler genellikle Türk tarihinden kesitler sunar ve Osmanlı dönemi veya Türk Kurtuluş Savaşı gibi dönemlere odaklanır. "Muhteşem Yüzyıl" ve "Diriliş Ertuğrul" gibi diziler bu türe örnek olarak verilebilir.

Romantik türündeki diziler aşk, tutku ve duygusal ilişkileri konu alır. "Kuzey Güney" ve "Siyah Beyaz Aşk" gibi diziler romantik türe örnek olarak gösterilebilir. Gençlik türündeki diziler genellikle genç izleyicilere yönelik olarak tasarlanır ve gençlerin hayatı, arkadaşlıkları, aşkları ve sorunları ele alınır. "Medcezir" ve "Adını Feriha Koydum" gibi diziler bu türe örnek olarak verilebilir.

Medikal drama dizileri tıbbi ortamı ve hastane hayatını konu alır. "Doktorlar", "Kalp Atışı" ve "Hekimoğlu" gibi diziler bu türde yer almaktadır. Türk tarihi dizileri ise Türk tarihinin önemli dönemlerini ve kahramanlarını konu alır. "Kuruluş Osman", "Payitaht Abdülhamid" ve "Yunus Emre Aşkın Yolculuğu" gibi diziler bu türe örnek olarak verilebilir.

Psikolojik diziler ise insan psikolojisi ve duygusal sorunları ele alır. "Masumlar Apartmanı", "Camdaki Kız" ve "Kırmızı Oda" gibi diziler bu türde yer almaktadır. Durum komedisi ise günlük yaşamdan esprili ve komik olayları konu alan dizilerdir. "Avrupa Yakası", "Yalan Dünya" ve "1 Kadın 1 Erkek" gibi diziler bu türe örnek olarak verilebilir.

Türkiye’de dizi sektörü, bu çeşitlilik sayesinde farklı izleyici kitlesine hitap eden yapımlar üretebilmektedir. Her tür kendi özgün hikaye anlatımı ve izleyici kitlesiyle dizi sektörüne çeşitlilik katmaya devam etmektedir.

4.Dizilerin Türk Toplumuna Etkilerine Dair Genel Bir Değerlendirme

Televizyon dizileri, Türk toplumunda büyük bir etkiye sahiptir ve bu etki zaman içinde bireysel, ailevi ve toplumsal yaşamda değişimlere yol açmıştır.³⁶ 1968 yılında TRT'nin yayına başlaması ve sonraki yıllarda özel kanalların da devreye girmesiyle birlikte, televizyon dizileri toplumların dönüşümünde önemli bir rol oynamıştır.³⁷ Kültürel değişimlerde tetikleyici bir unsurdur ve toplumların dönüşüm sürecinde katalizör etkisi yapmıştır.

Televizyon dizileri, ev yaşamında da çeşitli değişikliklere yol açmıştır. Evlerin oturma düzeni gibi konularda etkisi görülmektedir. Ancak bu değişimler sadece ev düzeniyle sınırlı kalmamakta, insanların yaşam tarzlarını ve düşüncelerini de etkilemektedir. Televizyon dizileri, günlük hayatta konuşma şekillerinden giyim tarzına kadar pek çok alanda etkisini göstermektedir.

Televizyon dizileri, medyanın önemli bir formu olarak günümüzde farklı platformlarda karşımıza çıkmaktadır. Her yaş grubundan insan, televizyon, akıllı cep telefonları ve bilgisayarlar aracılığıyla izlediği dizilerden farklı şekillerde etkilenmektedir. Ancak dizilerden en çok etkilenen grup, sürekli öğrenmeye açık olan çocuklar ve gençlerdir. Gençler, dizi karakterlerini model almakta ve kimlik bunalımı yaşadıkları dönemlerde düşünce, davranış ve giyim tarzlarında benzemeye çalışmaktadırlar.

Televizyon dizileri, izleyicilere rol model oluşturma potansiyeline sahiptir. Dizilerdeki karakterler, izleyicilere iyi ve olumlu davranışları öğretebilir. Özellikle iyi karakterlerin dürüstlük, empati, cesaret gibi değerlere sahip olması, izleyicilerde bu değerleri benimsemelerine ve olumlu davranışlar geliştirmelerine katkıda bulunabilir. Ancak, dizilerdeki olumsuz karakterlerin varlığı da izleyiciler üzerinde etkili olabilir. Negatif karakterler, izleyicilerin yanlış örnekler almasına ve olumsuz davranışları taklit etmelerine yol açabilir. Özellikle genç izleyiciler, kimlik oluşturma sürecinde dizi karakterlerine özenerek onlara benzemeye çalışabilirler.

Bu etkiler sadece genç izleyicilerle sınırlı değildir. Yetişkin izleyiciler de dizilerden etkilenebilir ve karakterleri taklit etme eğilimi gösterebilirler. Bu durum, haber kanallarında ve sosyal medyada dizilerin etkisini gösteren örneklerle de görülebilir. Örneğin, bazı aileler

---

³⁶ Celaleddin Çelik, "Değişim sürecinde Türk aile yapısı ve din", *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi* 08 (2010), 25-35.

³⁷ Aytaç Yıldız, "Bir Düzenleyici Kurul Analizi: Radyo Televizyon Üst Kurulu", *Unpublished MA Dissertation, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, (2003).

dizilerdeki bir aileyi örnek alarak soyadlarını değiştirebilir veya tarihi dizilerdeki karakterlerin kılıçla kafirleri kesmesini gerçek sanarak yanlış davranışlara yönelebilirler.

Dizilerin etkisi, bazen ilginç boyutlara ulaşabilir. Örneğin, popüler bir dizi olan "Çukur"un izleyicileri, dizideki karakterlerin giydiği tişörtleri basıp gasp olaylarına karışabilirler. Dizide önemli bir karakterin ölmesiyle gazetede büyük boy taziye ilanı verilmesi³⁸ veya mevlit okutanların olması gibi durumlar da dizilerin etkisinin Türkiye gerçeğinde görüldüğünü göstermektedir.

Televizyon dizilerinin etkisi, çocuklara isim koyma eğiliminde de görülebilmektedir. Dizi karakterlerinin isimleri, toplumda popülerlik kazanarak çocuk isimlerinde tercih edilen isimler arasına girebilmektedir. Örneğin, "Doktorlar" dizisindeki Ela ismi, 2007 yılından itibaren popülerliğini korumuş ve en çok tercih edilen isimler arasında yer almıştır.³⁹ Benzer şekilde, "Güneşin Kızları" dizisiyle önce pek rastlanılmayan Güneş ismi, 2015 yılından sonra popüler hale gelmiştir.

Televizyon dizilerinin etkisi, erkek çocuk isimlerinde de görülebilir. Örneğin, "Kalp Atışı" dizisiyle ilişkilendirilen Ali Asaf ismi, 2017 yılından beri en popüler erkek bebek isimleri arasında yer almaktadır. Aynı şekilde, "Çukur" dizisindeki Yamaç karakteri de 2018 yılında en çok tercih edilen erkek çocuk ismi olmuştur.⁴⁰ "Diriliş Ertuğrul" dizisiyle ilişkilendirilen Ertuğrul ismi de sıkça kullanılan bir isim olmasına rağmen, 2014 yılından itibaren dizinin etkisiyle en çok tercih edilen isimler arasında yer almaktadır. Öte yandan, olumsuz karakterleri canlandıran isimlerin popülerlikleri azalmaktadır. Örneğin, "Aşk-ı Memnu" dizisindeki Bihter ve Behlül isimleri, olumsuz karakterleri yansıttığı için kullanım oranlarında azalma görülmektedir.⁴¹

Bu durum, televizyon dizilerinin toplumsal etkisinin isim tercihleri üzerinde de etkili olduğunu göstermektedir. Dizilerdeki karakterlerin popülerlikleri, ebeveynlerin çocuklarına isim seçerken bu karakterlerden etkilenmelerine yol açabilmektedir. Bu da dizilerin toplumun dil ve kültür yapısında belirli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

---

³⁸ Yeni Şafak, "Polat için neden taziye ilanı yayınladığı açıkladı | Aktüel Haberleri", Text, *Yeni Şafak* (Yeni Şafak, Erişim 26 Kasım 2023).

³⁹ Sengül Yegin, "The Effects of Popular Culture On Name", *Akademi Sosyal Bilimler Dergisi* 7/19 (30 Ocak 2020), 110-126.

⁴⁰ "Son 20 Yıldır Çocuklarımıza En Çok Hangi Dizi Karakterlerinin İsimlerini Veriyoruz?" (Erişim 26 Kasım 2023).

⁴¹ "Son 20 Yıldır Çocuklarımıza En Çok Hangi Dizi Karakterlerinin İsimlerini Veriyoruz?" a.g.e.

İki saatlik uzun dizi aralarında gösterilen reklamlar, izleyicilerin kullanım alışkanlıklarını etkileyebilmekte ve değiştirebilmektedir. Reklamların dizi içerisine yerleştirilmiş dikkat çekici öğelerle izleyiciyi etkilemesi, izleyicilerin istemeden de olsa alışverişe yönlendirilmesine yol açabilmektedir. Özellikle reklamcılar tarafından yeni bir çalışma sahası olarak görülen moda adı altında pazarlama yöntemleri oluşturulmaktadır.⁴²

Dizilerin toplum tarafından kabul görmesinin önemli bir etkeni, içerdikleri karakterlerin halkın aynası konumunda olmasıdır. Bu karakterler, arzu edilen yaşam kesitlerini göstererek izleyicilere sürekli bir mutlu yaşam özentisi oluşturabilirler. Bu durumda, izleyiciler gerçek hayatlarıyla dizi karakterlerinin yaşamları arasındaki farkı tam olarak anlayamayabilirler. Bu durumda, izleyicilerde psikolojik sorunlar ortaya çıkabilir. Örneğin, gerçek hayatta sevgisiz bir ilişki içinde olan bir izleyici, dizideki karakterlerle hayali ilişkiler kurarak kendini avutabilir. Bu tür uç örneklerde, izleyicilerin dizi sahnelerinde gördükleri intihar gibi eylemleri gerçek hayatta tekrarlaması gibi sonuçlar ortaya çıkabilir. Bu durum, televizyon dizilerinin izleyiciler üzerindeki psikolojik etkilerini göstermektedir. Dizilerin gerçek hayatla bağlantısını tam olarak anlamayan izleyiciler, dizi karakterlerini örnek alarak kendilerini mutsuz hissedebilir veya gerçeklikten uzaklaşabilirler. Bu da psikolojik sorunların ortaya çıkmasına ve uç örneklerin yaşanmasına neden olabilir.

Televizyon dizilerinin ahlaki boyutta olumsuz etkileri toplum tarafından eleştirilmektedir. Bu olumsuz etkilerin sonuçları, aile kurumunda ahlaki yozlaşmaların ortaya çıkmasına neden olabilir. Özellikle evlilik öncesi ilişkilerin normalleştirilmesi, evlilik dışı çocukların normalleştirilmesi, kıskançlık duygusunun köreltilmesi gibi unsurlar ahlaki değerleri sarsabilir. Dizilerde kumalık kavramının yanlış olduğu vurgulanmasına rağmen, evli kişilerin başkasıyla sevgili hayatını normalleştirilen sahnelerin bulunması da toplumsal ahlaka zarar verebilir.

Gençlik dizilerinde, kızların hedefi olmaması yerine sevgili olma özentisi ön plana çıkabilir. Bu tür dizilerde yaşından büyük gösterme eğilimleri de gözlemlenebilir. Örneğin, "Aşk-ı Memnu" dizisinde ahlaksız bir ilişki yaşayan karakterlerin bir araya gelememesi, toplumda üzüntüye neden olabilir. Ayrıca, başörtülü kadınların dizilerde sıklıkla aşçı,

---

⁴² Burçe Boyraz, *Türkiye'de marka yerleştirme stratejilerinin yeni görünümü: Yalan dünya örneği* (Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Master's Thesis, 2014).

temizlikçi, bakıcı gibi alt sınıf rollerde gösterilerek değersizleştirilmesi, kadına şiddetin göstergesi olarak yorumlanabilir.⁴³

Bu tür olumsuz etkilerin ortaya çıkmasında, izleyicinin kendi içinde bulunan davranışları da rol oynayabilir. Dizi karakterlerini taklit etme eğilimi, izleyicilerin davranışlarını etkileyebilir. Ancak, bu etkilenme sebebiyle ortaya çıkan olumsuz durumların azaltılması için, dizi okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı gibi konuların toplumda bilinçlendirme çalışmalarıyla desteklenmesi gerekmektedir.

5. Sosyal Medya Kavramının Ortaya Çıkışı

Sosyal medya kavramı, internetin ve Web 2.0 teknolojilerinin kullanılmasıyla ortaya çıkan bir medya iletişim biçimidir.⁴⁴ Geleneksel medya, içerikleri tek yönlü olarak sunarak izleyicilerin pasif bir şekilde tüketmesine dayanırken, sosyal medya ise kullanıcılara çift yönlü içerik paylaşma ve etkileşim imkanı sunar.

Sosyal medya ağları, internet tabanlı platformlar ve uygulamalar aracılığıyla insanlara bilgi ve içerik paylaşma imkanı sağlar. Bu platformlar, kullanıcıların ilgi alanlarına yönelik içeriklere kolayca erişimini ve bu içerikleri paylaşmasını sağlar. Bunun yanı sıra, kullanıcılar arasında bireysel paylaşımlar ve küçük gruplar arasında gerçekleşen diyaloga dayalı konuşma ve yazışmaların içerik üretimini artırır.

Sosyal medya, kullanıcıların fotoğraf, video, metin veya diğer medya türlerini paylaşabildiği bir platform olarak hizmet verir. Bu paylaşımlar, kullanıcılar arasında etkileşim, geribildirim ve tartışmaların oluşmasına olanak sağlar. Sosyal medya ayrıca, kullanıcıların kendi dijital kimliklerini oluşturmalarını ve bu kimlikler üzerinden içerik üretmelerini teşvik eder.

Oluşan içerikler, sosyal medya platformları üzerinde geniş bir değer yığına dönüşür. Bu içerikler, milyonlarca insan tarafından tüketilir, paylaşılır ve etkileşim alır. Sosyal medya içerikleri aynı zamanda akademik çevrede de ilgi görür ve incelenir. İnternet üzerindeki sosyal medya verileri, sosyal bilimler, iletişim, pazarlama ve diğer alanlarda araştırmaların temelini oluşturur. Sosyal medya analitiği ve veri madenciliği gibi disiplinler, sosyal medya içeriklerini

---

⁴³ Ürün Yıldırım Önk, “Milenyum Sonrası Türk Televizyonlarında Oluşan Dizi Kültürü Ve Toplumsal Temsil Sorunu” (İzmir 2011).

⁴⁴ Çiğdem Çalapkulu - Ramazan Şimşek, “Sosyal Medyanın Reklam Aracı Olarak Kullanılmasında Youtube: Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesinde Bir Araştırma”, *International Journal Of Social Science* 1/2 (2018), 269-278.

analiz ederek trendleri, kullanıcı davranışlarını ve toplumsal dinamikleri anlamak için kullanılır.

Sosyal medya kavramının popüler anlamda 21. yüzyılın ilk çeyreğinde hayatımıza girmesine rağmen, kökenleri 1970'li yıllara kadar uzanmaktadır. 1971 yılında Ray Tomlinson tarafından e-posta kullanımının başlaması, sosyal medya gelişiminin temel adımlarından biridir. Ardından, 1978 yılında Ward Christen ve Randy Suess isimli iki bilgisayar kullanıcısı arkadaş, BBS (Bulletin Board System) adlı bir yazılım geliştirerek, arkadaşlarıyla bilgi paylaşımı ve iletişim amacıyla ilk sosyal ağı oluşturmuşlardır.⁴⁵

1990'lı yıllarda internet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, internet sitelerinin artması ve kullanıcı sayısındaki hızlı artış dikkat çekmiştir. İnternet kullanıcıları arasında iletişimin artmasıyla birlikte, insanlar internet ve e-posta yoluyla mesajlaşmalar yapmaya başlamışlardır. Bu mesajlaşma deneyimi, bazı yazılımcılar tarafından theglobe.com internet sitesinin oluşturulmasına ilham vermiştir. Bu siteye üye olarak profil oluşturma imkanı sunularak, kullanıcılar birbirleriyle iletişim kurabilmişlerdir. Sosyal medya kavramı, ilk kez bu internet sitesinde kullanılmaya başlanmıştır. 2000'li yılların başından itibaren birçok sosyal medya sitesi kurulmuş ve internetin kullanımı her yaşta insan için yaygın hale gelmiştir.⁴⁶

Sosyal medya, internet tabanlı platformlar aracılığıyla insanlara bilgi paylaşımı, iletişim ve etkileşim imkanı sunan bir iletişim aracıdır. Bu platformlar, kullanıcıların profil oluşturmaları ve çeşitli içerikleri paylaşmaları için bir ortam sağlar. Sosyal medya ağları, kullanıcıların birbirleriyle etkileşimde bulunabileceği, mesajlaşabileceği ve içeriklerini paylaşabileceği bir platform olarak işlev görür.

Sosyal medyanın gelişimi, kullanıcıların dijital kimliklerini oluşturmalarını ve sanal topluluklar oluşturarak ilgi alanlarına göre gruplaşmalarını sağlar. Sosyal medya platformları, kullanıcıların ilgi duydukları konular hakkında içerikleri takip etmelerine ve paylaşımlarına olanak tanır. Bu platformlar ayrıca reklamcılık ve pazarlama faaliyetleri için de önemli bir araç haline gelmiştir.⁴⁷

---

⁴⁵ Ebru Özgen, “Halkla İlişkiler Ve Yeni Medyanın İşaret Ettiği Sorunlar Üzerine Bir Tartışma”, (2011); Asaf Varol - İhsan Baştürk, “Hukuki Ve Teknik Boyutuyla Elektronik Tebligat İle Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi”, *Ankara Barosu Dergisi* 1 (2015).

⁴⁶ Kezban Karagöz, “Post truth çağında yayıncılığın geleceği”, *TRT Akademi* 3/6 (2018), 678-708.

⁴⁷ Sabuncuoğlu - Gülay, “Sosyal medyadaki yeni kanaat önderlerinin birer reklam aracı olarak kullanımı”.

Sosyal medya kavramı 1970'li yıllarda başlayan internet iletişimi ve kullanımının gelişimiyle ortaya çıkmıştır.⁴⁸ İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte, sosyal medya platformları kullanıcıların etkileşimde bulunmasını, içerik paylaşımını ve iletişim kurmasını sağlamıştır. Günümüzde sosyal medya, insanların günlük yaşamlarının önemli bir parçası haline gelmiş ve sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri olan bir fenomen olarak kabul edilmektedir.

6. Sosyal Medyanın Özellikleri

Sosyal medya, günümüzde dünya nüfusunun büyük bir kısmı tarafından aktif olarak kullanılan bir internet aracıdır.⁴⁹ İnternetin daha erişilebilir ve hızlı hale gelmesiyle birlikte, insanlar bilgiye erişmek için geleneksel medya kaynakları yerine doğrudan sosyal medyayı tercih etmektedirler. Radyo, gazete, televizyon veya haber siteleri gibi kaynaklara olan ihtiyaç azalmış ve sosyal medya platformları bilgi almanın en yaygın yolu haline gelmiştir.

Sosyal medyanın temel özelliklerinden biri, kullanıcıların etkileşimli bir şekilde iletişim kurabilme imkanı sunmasıdır.⁵⁰ Geleneksel medyada bilgi tek yönlü olarak sunulurken, sosyal medya kullanıcıları bilgiye yorumlarını ekleyebilir, tartışmalara katılabilir ve içerik üretebilirler. Bu şekilde, kullanıcılar aktif bir şekilde bilgiye katkıda bulunabilir ve kendi görüşlerini ifade edebilirler. Sosyal medyanın bir diğer önemli özelliği, kullanıcıların içerikleri kolaylıkla paylaşabilmesidir. Kullanıcılar, beğendikleri veya ilginç buldukları içerikleri takipçileriyle veya arkadaşlarıyla paylaşabilirler. Bu paylaşımlar, haberlerden fotoğraflara, videolardan blog yazılarına kadar çeşitli formatlarda olabilir. Bu sayede kullanıcılar, kendi ilgi alanlarına yönelik içerikleri keşfedebilir ve diğer insanlarla paylaşabilirler.

Sosyal medya platformları aynı zamanda birçok farklı şekilde kullanılabilir. İşletmeler, markalar veya ünlüler, sosyal medyayı pazarlama ve tanıtım amaçları için kullanırken, aktivistler veya sivil toplum örgütleri, fikirlerini duyurmak veya bir kampanya başlatmak için sosyal medyayı kullanabilirler. Ayrıca, insanlar sosyal medyayı haberleri takip etmek, sosyal ilişkilerini güçlendirmek veya ilgi duydukları konularda bilgi edinmek için de kullanabilirler. Ancak, sosyal medyanın kullanımıyla birlikte bazı sorunlar da ortaya çıkmıştır. Örneğin, yanlış bilginin yayılması, gizlilik sorunları, siber zorbalık ve dijital bağımlılık gibi konular sosyal

---

⁴⁸ Mustafa Çalışkan - Yunus Mencik, "Değişen Dünyanın Yeni Yüzü: Sosyal Medya", *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi* 50 (2015), 254-277.

⁴⁹ Yakup Köseoğlu - A. L. Hamza, "Bir siyasal propaganda aracı olarak sosyal medya", *Akademik İncelemeler Dergisi* 8/3 (2013), 103-125.

⁵⁰ Göksel Göker - Savaş Keskin, "Sosyal Medya Türü Olarak Sosyal İçerik Platformları: Betimsel Bir İnceleme.", *Journal Of International Social Research* 8/39 (2015).

medyanın olumsuz yönleridir. Bu sorunlara karşı kullanıcılar ve platform sağlayıcıları çeşitli önlemler almaktadır, ancak bu konular hala tartışma konusu olmaya devam etmektedir.⁵¹

Sosyal medya, günümüzde geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından aktif bir şekilde kullanılan bir araçtır. İnsanların hızla değişen ihtiyaçlarına cevap verebilen sosyal medya, birçok yeni uygulama ve özellik geliştirerek kullanıcıların yaşam pratiklerine büyük katkı sağlamaktadır. Ancak, bu gelişmelerin yanı sıra, bilgi birikimi düşük olan insanlar için bazı mağduriyetlerin de ortaya çıkabileceği unutulmamalıdır. Özellikle tanımadığı kişilerle iletişimde bulunan kişiler arasında hakaret, taciz, tehdit, dolandırılma, bilgi kirliliği ve sahte hesaplar gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir.

Sosyal medya platformlarının genel özellikleri aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın bilgiye erişim ve paylaşım sunmaktadır. Sosyal medya, kullanıcılara internet bağlantısı olan her yerde ve her an bilgiye ulaşma ve bu bilgileri paylaşma imkanı sağlar. Kullanıcılar, istedikleri konularda bilgi alabilir ve bu bilgileri çeşitli medya formatlarında paylaşabilirler.⁵²
- Topluluk kurallarına uygun sınırsız iletişim imkanı sunmaktadır. Sosyal medya platformları, kullanıcıların topluluk kurallarına uygun olarak sınırsız iletişim kurmalarına olanak tanır. Kullanıcılar, farklı topluluklarda etkileşimde bulunabilir, fikirlerini paylaşabilir ve ortak ilgi alanlarına sahip insanlarla bağlantı kurabilirler.
- Ücretli, ücretsiz ve kısmi ücretli kullanım hakkı seçenekleri sunmaktadır. Sosyal medya platformları, kullanıcılara ücretsiz, ücretli veya kısmi ücretli kullanım seçenekleri sunar. Bazı platformlar temel hizmetleri ücretsiz olarak sunarken, daha gelişmiş özellikler veya reklamsız deneyim için ücret talep edebilirler.
- Özgür bir ortam ve takipçi sistemi, kullanıcılara özgür bir ortam sunarak istedikleri kişileri takip etme ve diğer kullanıcılar tarafından takip edilme imkanı sağlamaktadır. Sosyal medya, kullanıcılara özgür bir ortam sunar ve istedikleri kişileri takip etme ve diğer kullanıcılar tarafından takip edilme imkanı verir. Bu,

---

⁵¹ İrfan Yıldırım, “Sosyal Medya, Dijital Bağımlılık Ve Siber Zorbalık Ekseninde Değişen Aile İlişkileri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9/5 (2021), 1237-1258.

⁵² Sinem Yeygel Çakır, “Sosyal Medyada Dijital Aktivist Hareketler Üzerine Kuramsal Bir İnceleme”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi* 5/2 (2017), 753-783.

kullanıcıların kendi takipçi ağlarını oluşturmasını ve paylaşımlarını belirli bir kitleyle paylaşmasını sağlar.

- Anlık bilgi paylaşımıyla sosyal medya, internetin olduğu her yerde anlık olarak bilgi paylaşımına olanak sağlar. Kullanıcılar, mobil cihazlar veya bilgisayarlar aracılığıyla anında fotoğraf, video, metin veya ses kayıtlarını paylaşabilirler. Bu özellik, olayların hızla duyurulmasını ve haberlerin anında yayılmasını sağlar.
- Çoklu ortam sayesinde sosyal medya platformları, kullanıcılara metin, resim, video, kısa video, link, konum, hikâye gibi birçok medya çeşitliliği sunar. Bu çeşitlilik, kullanıcıların farklı içerik türlerini keşfetmelerini ve paylaşımlarını sağlar.
- Eş zamanlı etkileşim ve iletişim imkanıyla sosyal medya platformları, kullanıcılara canlı yayınlar, sohbet odaları, ortak konular ve durum bildirimleri gibi eş zamanlı binlerce veya milyonlarca etkileşim imkanı sunar. Kullanıcılar, anlık olarak etkileşime geçebilir, canlı etkinliklere katılabilir ve fikirlerini paylaşabilirler.
- Sosyal medya platformlarının belirli bir dili, kuralları, ilkeleri ve güvenlik politikaları bulunmaktadır. Kullanıcılar, bu kurallara uymak ve platformların güvenli bir ortam sağlaması için gerekli önlemleri almak zorundadır.
- Sosyal medya, kullanıcılara uzak mesafelerdeki insanlarla iletişim kurma ve sosyalleşme imkanı sunarak yeni meydanlar oluşturur. Kullanıcılar, farklı konular üzerinde tartışabilir, yeni fikirler paylaşabilir ve toplum içinde aktif bir rol üstlenebilirler. Bu platformlar, kullanıcılara farklı düşünceleri, bakış açılarını ve kültürel çeşitliliği keşfetme fırsatı sunar.
- Sosyal medya, kullanıcılara resmi bir konuşma zorunluluğu olmadan samimi ve özgür bir iletişim ortamı sunar. Kullanıcılar, düşüncelerini açık bir şekilde ifade edebilir, farklı görüşlere sahip kişilerle etkileşimde bulunabilir ve toplum içinde kendi düşüncelerini özgürce ifade edebilirler. Bu ortam, kullanıcılara kişisel ifade özgürlüğü sağlar ve çeşitli fikirleri ve bakış açılarını keşfetme imkanı sunar.
- Sosyal medya, kitle hareketlerinin hızla oluştuğu ve toplulukların ortak noktalarda bilgi paylaşımında bulunduğu bir platform olarak öne çıkar. Kullanıcılar, sosyal medya aracılığıyla toplumsal konular hakkında bilgi

edinebilir, farkındalık yaratmak amacıyla kampanyalar düzenleyebilir ve diğer insanlarla etkileşimde bulunabilirler.

- Sosyal medya platformlarında, kullanıcının kontrolü ve sorumluluğu kullanıcıya aittir. Kullanıcılar, kendi paylaşımlarını yönetme, gizlilik ayarlarını kontrol etme ve çevrimiçi güvenliklerini sağlama konusunda aktif bir rol oynarlar. Bu, kullanıcıların paylaşımlarını düzenleme, yayınlama veya silme yeteneğine sahip olmalarını ve gizlilik ayarlarını kişisel tercihlerine göre belirleyebilmelerini içerir.

Sosyal medya, hızla değişen ihtiyaçlara cevap verebilen birçok yeni uygulama ve özellik sunarak insanların yaşam pratiklerini geliştirmekte büyük katkı sağlar. Bu gelişmeler, bilinçli kullanıcılar için avantajlar sunarken, bilgi birikimi az olan insanlar için mağduriyetlere yol açabilir. Bu mağduriyetler genellikle tanımadıkları kişilerle iletişime geçme sonucunda ortaya çıkar. Hakaret, taciz, tehdit, dolandırıcılık, bilgi kirliliği ve sahte hesaplar gibi olumsuz durumlar sosyal medyanın dezavantajları olarak değerlendirilebilir. Öncelikle, sosyal medyanın sağladığı avantajlara odaklanmak gerekir. Sosyal medya, insanların kolaylıkla iletişim kurabilmesini, bilgiye hızlı ve geniş bir erişim sağlayabilmesini ve farklı topluluklara bağlanabilmesini sağlar. İnsanlar farklı konular hakkında tartışabilir, bilgi ve deneyim paylaşabilir, işbirliği yapabilir ve yeni insanlarla tanışabilirler. Ayrıca, sosyal medya platformları insanlara iş ve işbirliği fırsatları sunabilir, markaların tanıtımını yapabilir ve haberleri hızla yayabilir. Sosyal medyanın gücü, toplumun birçok kesimini bir araya getirerek kitle hareketlerinin oluşmasına ve sosyal değişimlerin tetiklenmesine olanak sağlamasıdır. Ancak, sosyal medyanın dezavantajları da göz ardı edilmemelidir. Bilgi birikimi az olan insanlar, sosyal medyanın sunduğu hızlı ve geniş bilgiye ulaşım imkanı nedeniyle doğru bilgiyi ayırt etme konusunda zorluk yaşayabilirler. Yanlış bilgilerin yayılması, kişilerin yanlış yönlendirilmesine ve bilgi kirliliğine neden olabilir. Ayrıca, sosyal medya platformlarında tanımadığı kişilerle iletişim kuran insanlar, hakaret, taciz, tehdit, dolandırıcılık gibi kötü niyetli davranışlara maruz kalabilirler. Sahte hesaplar, kişisel bilgilerin kötüye kullanılması ve gizlilik ihlalleri de sosyal medyanın dezavantajları arasında yer almaktadır.⁵³

Bu dezavantajlara karşı mücadele etmek ve sosyal medyanın olumlu yönlerinden yararlanmak için farklı önlemler alınabilir. Öncelikle, kullanıcılar sosyal medya platformlarının sağladığı gizlilik ayarlarını doğru bir şekilde kullanmalı ve kişisel bilgilerini korumalıdır.

---

⁵³ Vildan Bayram, "Sosyal Medyada Etik Sorunlar: Bir Literatür Taraması", *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* 4/19 (2020), 125-139.

Ayrıca, kullanıcılar bilgi paylaşımında ve iletişimde dikkatli olmalı, güvenilir kaynakları kullanmalı ve yanlış bilgileri yaymak yerine doğruluğunu kontrol etmelidir. Platform sağlayıcıları da kullanıcıları korumak ve kötü niyetli davranışları engellemek için güvenlik önlemleri almalı, sahte hesapları tespit etmek ve kaldırmak için etkili yöntemler kullanmalıdır.

7. Sosyal Medya'nın Toplum Üzerindeki Etkileri

Sosyal medya, toplum üzerinde çeşitli etkilere sahip olan bir iletişim aracıdır. İnsanlar, sosyal medyayı farklı amaçlar için kullanmaktadır ve genellikle kullanıcı sayısı ve çeşitliliği yüksek olan platformları tercih etmektedirler. Sosyal medyanın toplum üzerinde birçok etkisi bulunmaktadır ve bu etkiler zaman içinde sürekli gelişmektedir.⁵⁴

Sosyal medyanın ortaya çıktığı ilk zamanlarda iletişim amacıyla kullanıldığı bilinmektedir. Ancak günümüzde sosyal medya, iletişimden çok daha fazla amaç için kullanılmaktadır. Bu platformlarda, kar amacı güden içerikler, resimler, videolar, alışveriş linkleri ve ürün reklamları gibi çeşitli içerikler paylaşılmaktadır. İnsanların ihtiyaçları, sosyal medyayı araştırma ve bilgi edinme aracı haline getirmiştir. Son on yılda, sosyal medya bilimsel çalışmaların veri kaynağı olmuştur ve anketler, veri analizleri ve eğilimler gibi yöntemlerle insan yaşamını etkileyen bir araç olarak kullanılmaktadır.

Sosyal medyanın toplum üzerindeki etkileri şu şekilde özetlenebilir:

- Sosyal medya, bilginin hızlı bir şekilde yayılmasını sağlayarak toplum üzerinde etkili olabilmektedir. Ancak, bu durumun bazı olumsuz yanları da vardır. Hızlı yayılma potansiyeli, doğru ve güvenilir bilgiye erişimi zorlaştırabilir ve toplumsal kaosun ortaya çıkmasına yol açabilmektedir.
- Sosyal medya, insanların sosyalleşmesine katkı sağlayabileceği gibi, bazı bireyleri daha içine kapanık ve asosyal hale getirebilmektedir.
- Sosyal medya, farklı yaşam biçimlerinin, fikirlerin ve duyguların herkese açık bir şekilde paylaşılmasını sağladığı için kültürel etkileşimi teşvik edebilir. Bu, insanların farklı kültürel deneyimleri paylaşmalarını, farklı bakış açılarına maruz kalmalarını ve kültürel çeşitlilik hakkında daha fazla bilgi edinmelerini sağlayabilmektedir.
- Sosyal medyanın kullanımı ahlaki sorunlara ve olumsuz sonuçlara neden olabilir. Özellikle çevrimiçi platformlarda, ahlaki değerlere uygun olmayan içeriklerin

---

⁵⁴ Asu Kızılarşlan, *Sosyal medyanın toplum üzerindeki etkilerine eleştirel bir yaklaşım* (Marmara Üniversitesi (Turkey), PhD Thesis, 2012).

yayılması, cinsel istismar, şiddet ve değerlerin kaybı gibi olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir.

- Sosyal medya fenomenleri veya etkileyiciler, toplum üzerinde etkisi olan kişilerdir. Sosyal medyada geniş bir takipçi kitlesine sahip olan bu kişiler, hem olumlu davranışlar ve bilgiler sunabilir hem de olumsuz örneklerle karşılaşmaya neden olabilmektedir.

- Sosyal medya, politika propagandaları, yasadışı faaliyetler ve ticari faaliyetler gibi alanlarda manipülasyon ve yanıltma potansiyeline sahiptir. Bu durum, sosyal medya platformlarının geniş erişimi ve kullanıcıların kolayca paylaşım yapabilmesi nedeniyle ortaya çıkmaktadır.

- Sosyal medyanın aşırı kullanımı, dikkat dağınıklığı, depresyon ve unutkanlık gibi psikolojik sorunlara yol açabilmektedir.

Sosyal medya toplum üzerinde çeşitli etkilere sahiptir. Bu etkilerin olumlu veya olumsuz olması, sosyal medyanın nasıl kullanıldığına, içeriklerin niteliğine ve kullanıcıların etkileşim biçimlerine bağlıdır. Toplum olarak sosyal medyanın potansiyel faydalarını değerlendirmeli ve olumsuz etkileriyle başa çıkmak için bilinçli bir şekilde kullanmaya çalışılması gerekmektedir.

8. Sosyal Medya Okuryazarlığı

Sosyal medya okuryazarlığı, bireylerin medya iletilerini analiz etme, anlama ve etkili bir şekilde değerlendirme becerisini ifade eden önemli bir kavramdır.⁵⁵ Bu kavram, geleneksel medya ile karşılaştırıldığında, bireylerin sadece pasif bir şekilde bilgi tüketimi yapmaktan ziyade, sosyal medya araçları aracılığıyla herkesin fikirlerini sunma fırsatına sahip olması temelinde ortaya çıkmıştır. Teknolojik ilerlemelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan bu fikir sunma imkanları, bireylerin çeşitli alanlarda bilgi ve deneyime sahip olmalarını gerektirmektedir.

Mobil teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte sosyal medya uygulamaları, günlük hayatın rutin bir parçası haline gelmiştir. İnsanlar, zaman ve mekan sınırlamalarının olmaması sayesinde istedikleri zaman çevrimiçi olabilme imkanına sahiptirler. Ancak, bu durum beraberinde bazı riskleri de getirmektedir⁵⁶. Sosyal medyanın hızlı ve sürekli erişim özelliği,

---

⁵⁵ Bat M Ve Vural Z B A, (2014) *Yeni Bir Medya Olarak Sosyal Medyanın Çerçevesi, Dijital Panorama, Z.B.Akıncı Vural (Edt), Ütopya, Ankara, Ts.*

⁵⁶ Yıldız, İbrahim (2021) Sosyal medya ve mahremiyet sorunsalı: Panoptikondan süperpanoptikona mahremiyetin dönüşümü. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 6(11): 122-132.

yanlış bilgilerin yayılması, manipülatif içeriklerin etkisi altında kalma ve çevrimiçi zorbalık gibi olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına katkıda bulunabilmektedir.

Sosyal medya okuryazarlığı, bireylerin bu riskleri en aza indirmek ve sosyal medya içeriklerini doğru bir şekilde anlama, değerlendirme ve yorumlama becerilerini geliştirmeyi hedefler. Bu becerileri kazanmak, doğru ve güvenilir kaynakları belirleyebilmek, bilgiyi eleştirel bir gözle değerlendirebilmek, sahte haberleri ayırt edebilmek, yanıltıcı içerikleri tanıyabilmek ve dijital mahremiyeti koruyabilmek gibi konularda bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Sosyal medya okuryazarlığı, bireyleri aktif ve bilinçli bir şekilde sosyal medyayı kullanmaya teşvik eder. Bu, sağlıklı iletişim, bilgi paylaşımı, kültürel etkileşim ve demokratik katılım için önemli bir adımdır. Sosyal medya okuryazarlığı, bireylerin medya ve iletişim ortamlarında bilinçli, eleştirel ve etik bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olur ve daha sağlıklı bir dijital deneyim sağlamayı amaçlamaktadır.

Sosyal medya okuryazarlığı, analitik düşünme becerilerine ek olarak sosyal medyanın faydalı bir şekilde kullanılabilmesini gerektiren çeşitli yetkinliklere sahip olmayı ifade etmektedir. Sosyal medyayı okumak, sadece bir metni okumakla sınırlı değildir. Bu beceri, analiz yapabilme, anlama, fikir yürütme, ilişki kurma, karşılaştırma, çözümlenme, doğruluğunu araştırma ve tartışma gibi eylemleri gerçekleştirme yeteneği gerektirir. Sosyal medya iletilerini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendiren kullanıcılar, içeriklerin örtük ve şaşırtıcı mesajlarını fark edebilme becerisine sahip olacaklardır. Sosyal medya okuryazarlığı, bir geometrik şekle nasıl bakarsak onu göreceğimiz gibi, çeşitli perspektiflerden bakabilme yeteneğimizi geliştirir. Bu derinlik, olası riskleri öngörebilme ve doğru adımlar atabilme becerisi kazandırarak, iletileri doğruya yakın bir şekilde değerlendirebilme imkanı sunmaktadır⁵⁷.

We Are Social'ın Digital 2022 raporuna göre, dünya nüfusunun %58'i olan yaklaşık 4.6 milyar insanın sosyal medya ağlarını aktif bir şekilde kullandığı tespit edilmektedir.⁵⁸ Bu sosyal medya ağları, farklı içerik üreticileri aracılığıyla çeşitli bilgi, resim ve video gibi iletiler sunmaktadır. Ayrıca, farklı algoritmalar kullanılarak tanımadığımız kişilerden veya takip etmediğimiz sayfalardan bilgiler aktarılmaktadır. Bu iletilerin kullanıcılar üzerindeki etkisi konusunda, kullanıcıların seçici davranmalarının önemli olduğu kabul edilmektedir. Sosyal medya platformlarında, bilinçli bir şekilde kitleleri manipüle etme ve olumsuz etki yapma

---

⁵⁷ Seçil Utma, "Dijital Çağın Bir Gerekliliği Olarak Sosyal Medyaokuryazarlığı", *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi* 12/2 (27 Temmuz 2019), 1239-1263.

⁵⁸ Hannahcurrey, "Digital 2022: Another Year Of Bumper Growth", *We Are Social Uk* (26 Ocak 2022).

amacıyla binlerce içerik bulunmaktadır. Bu içerikler, kullanıcıların düşüncelerini yönlendirmek, duygusal tepkilerini tetiklemek veya yanıltıcı bilgileri yaymak gibi amaçlarla tasarlanmaktadır. Bu bağlamda, sosyal medya kullanıcılarının medya okuryazarlığı becerilerine sahip olmaları büyük önem taşımaktadır. Medya okuryazarlığı, kullanıcıların sosyal medyada karşılaştıkları içerikleri eleştirel bir gözle değerlendirmelerini, bilgi kaynaklarını doğrulamalarını, manipülatif veya yanıltıcı içerikleri tanımalarını ve kendi düşüncelerini sağlıklı bir şekilde oluşturup ifade etmelerini sağlar. Ayrıca, sosyal medya platformlarının işleyişini anlamak, gizlilik ayarlarını doğru bir şekilde kullanmak ve olumsuz etkilere karşı korunma stratejilerini benimsemek de sosyal medya okuryazarlığının önemli bileşenleridir. Sosyal medya okuryazarlığı, kullanıcıların bilinçli ve etik bir şekilde sosyal medya platformlarını kullanmalarını sağlayarak, dijital ortamda daha güvenli ve sağlıklı bir deneyim sunmayı amaçlamaktadır.

9. Sosyal Medya Okuryazarlığı Kazanabilme

Sosyal medya ağlarının yaygınlaşması, hızlı bir şekilde popüler bilgilere erişim imkanı sağlaması gibi avantajlara sahip olsa da, bu platformların güvenli ortamları tam anlamıyla sağlayamaması, toplumun her kesiminden insan gruplarını bir dizi sorunla karşı karşıya bırakmıştır. Sosyal medya ağları, boş zamanları değerlendirme, eğlence ve iletişim amacıyla kullanılan gençler arasında bazı tehditler içermektedir. Siber zorbalık, duygusal istismar, provokasyon gibi zararlı eylemlerin artışı, kullanıcılar için endişe verici bir duruma dönüşmüştür. Ayrıca, gerçek dünya ile sanal ortamlar arasında etik kurallar arasında bağlayıcılık farkı olduğundan, sosyal medya ağlarında nefret söylemleri, küfür, yanıltıcı yorumlar gibi olumsuz davranışlar birçok olumsuz sonucu beraberinde getirebilmektedir.

Bu olumsuz sonuçlardan korunabilmek ve sosyal medyanın bilinçli bir şekilde kullanılmasının yolları hakkında bahsedilecektir.⁵⁹ Sosyal medya okuryazarlığının en temel konularından biri, bilgilerin doğruluğunu araştırmaktır. Sosyal medyada günlük olarak binlerce bilgiyle karşılaşırız ve çoğu zaman yanlış bilgilerin yaygın olduğunu görürüz. Bilinçli bir kullanıcı olarak, bir haber veya bilginin içeriğini sorgulamak ve kaynağını araştırmak önemlidir. Bu şekilde bilgilerin doğruluğunu teyit etmeye çalışarak dezinformasyonun ortaya çıkmasını engelleyebiliriz.

Sosyal medya okuryazarlığı, kullanıcılara bir dizi temel ilkeyi öğretebilir. Bunlardan ilki, dijital kimliğimizi koruma yeteneğidir. Sosyal medyada paylaştığımız bilgiler ve

---

⁵⁹ Bilici E İ (2014) *Medya Okuryazarlığı ve Eğitimi*, Nobel Yayınları, Ankara.

etkileşimler, dijital kimliğimizi oluşturur ve bizi potansiyel tehditlere karşı savunmasız hale getirebilir. Bu nedenle, gizlilik ayarlarını doğru bir şekilde yapılandırmak, kişisel bilgileri güvende tutmak ve dijital kimliğimizi korumak önemlidir.

Kişisel verilerin ve bilgilerin güvenli alanlarda kullanılabilmesi de sosyal medya okuryazarlığının bir parçasıdır. Çevrimiçi platformlarda hesap oluştururken, kişisel bilgileri gereksiz yere paylaşmaktan kaçınılmalı ve güvenli şifreler kullanılmalıdır. Ayrıca, şüpheli bağlantılar ve mesajlar konusunda dikkatli olmalı ve kimlik avı saldırılarına karşı tedbirli olmalıyız.

İçerik analizi yapabilme yetisi de sosyal medya okuryazarlığının önemli bir unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Sosyal medyada paylaşılan içerikleri sorgulamak, doğruluklarını ve kaynaklarını araştırmak önemlidir. Görsel ve metinsel manipülasyonlarla yapılan yanıltıcı paylaşımları tanıyabilmek ve gerçekliklerini sorgulayabilmek, doğru bilgiye erişimimizi güvence altına alır. Sosyal medyadaki gönderilerin amacını ve doğruluğunu değerlendirebilme yetisi de sosyal medya okuryazarlığının bir parçasıdır. Paylaşılan içeriklerin neden yayıldığını anlamak ve kaynakların tarafsızlığını değerlendirmek, manipülatif ve yanıltıcı bilgilerden kaçınmamızı sağlamaktadır.

Sosyal medya okuryazarlığı bilincimizi artırarak bilgilerin doğruluğunu araştırma becerisini geliştirir. Dijital kimliğimizi koruma, kişisel verilerin güvenli kullanımı, içerik analizi yapabilme ve sosyal medya gönderilerinin amacını ve doğruluğunu değerlendirme yetenekleri, sosyal medyayı daha güvenli ve sağlıklı bir şekilde kullanmamıza yardımcı olmaktadır.

10. Sosyal Medyada Drama Yorumculuğu

Sosyal medyada drama yorumculuğu, kullanıcıların televizyon dizileri, filmler veya tiyatro oyunları gibi dramatik eserler hakkında yorum yapma ve tartışmalara katılma eylemidir. Bu tür yorumlar, izleyicilerin dizilerdeki karakterleri, hikayeleri, tema ve mesajları analiz etmelerini ve kendi düşüncelerini paylaşmalarını sağlar. Sosyal medyanın geniş kitlelere erişim sağlaması ve etkileşim imkanı sunması, drama yorumculuğunu yaygınlaştırmıştır. İzleyiciler, çeşitli platformlarda (örneğin Twitter, Facebook, YouTube) dizilere dair yorumlarını paylaşabilir, eleştirilerini dile getirebilir, hikaye tahminlerinde bulunabilir ve diğer izleyicilerle etkileşimde bulunabilir.⁶⁰

---

⁶⁰ Alfred Hermida, *Herkese söyle: Sosyal medyada neden paylaşımda bulunuruz* (Epsilon Yayıncılık Ltd. Sti, 2017).

Sosyal medyada drama yorumculuğunun önemli etkileri şunlar olabilir:

İzleyici katılımını artırmada ivme kazandırma sağlayabilmektedir. Sosyal medya, izleyicilerin pasif bir şekilde dizi izlemek yerine aktif olarak katılmalarını sağlar. Yorumlar, izleyicilerin düşüncelerini ifade etmelerine ve diğer izleyicilerle etkileşimde bulunmalarına olanak tanır. Bu, dizi deneyimini daha interaktif hale getirir.

Diziye olan ilgiyi artırma öncü fikirler ortaya koyarak izlenme kalitesini güçlendirir. Sosyal medyada yapılan drama yorumları, dizilere olan ilgiyi artırabilir. İzleyiciler arasında yapılan tartışmalar, spoiler paylaşımları, karakterler hakkında teoriler ve kurgusal evrenle ilgili detaylar, izleyicilerin merakını ve heyecanını canlı tutar.

Dizi yapımcılarına geri bildirim sayesinde dizilerin dizinin devamlılığı sağlanabilmektedir. Drama yorumları, dizi yapımcılarına geri bildirim sağlar. İzleyicilerin beğenileri, eleştirileri ve talepleri, yapımcıların dizinin gidişatını değerlendirmelerine ve gelecek bölümlerde değişiklikler yapmalarına yardımcı olabilir.

Topluluk oluşturarak fan sayfaları gibi drama yorumculuğu, izleyiciler arasında bir topluluk oluşturabilir. Ortak ilgi alanlarına sahip insanlar, sosyal medya üzerinden bir araya gelerek dizi hakkında sohbet edebilir, arkadaşlık kurabilir ve ortak deneyimleri paylaşabilir.

Etki ve değişim talepleri diziyi güncel tutmada fayda sağlar. Drama yorumları, dizilerin toplumsal konulara olan etkisini ve temalarını tartışmaya açar. İzleyiciler, dizilerin stereotipleri kırmak, toplumsal sorunlara dikkat çekmek veya değişimi teşvik etmek gibi bir etkiye sahip olmasını talep edebilir.

Sosyal medyada drama yorumculuğunun, zaman zaman olumsuz etkilere yol açabileceği önemsenmelidir. Bu tür yorumlar arasında aşırı eleştiri, nefret söylemi, spoiler paylaşımı ve sanal zorbalık gibi sorunlar göze çarpar.⁶¹ Aşırı eleştiri, drama yorumcularının sürekli olarak olumsuz değerlendirmelerde bulunması anlamına gelir. Bu durum, izleyiciler arasında gerilim yaratabilir ve olumsuz bir atmosfer oluşturabilir. Eleştirilerin objektif ve yapıcı olması önemlidir. Yorumcuların eleştirileri, yapımcıların veya diğer izleyicilerin gelişimine katkıda bulunmalı ve iyileştirici bir amacı taşımalıdır.

Nefret söylemi ise, sosyal medya platformlarında hedef alınan kişi veya gruplara yönelik saldırganlık içeren ifadelerin kullanılması anlamına gelir. Bu tür söylemler, ciddi

---

⁶¹ Kenan Bölükbaş - Ali Murat Kirik, "Siber Zorbalık Bağlamında Twitter Fenomenleri", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 17/2 (20 Ekim 2020), 944-966.

zararlar verebilir ve toplumsal ayrılmaya yol açabilir. İnternet kullanıcılarının karşılıklı saygı ve hoşgörüyü dayalı iletişim kurması, nefret söylemini önlemek için büyük önem taşır.

Spoiler paylaşımı, henüz izlememiş kişilere eserin önemli noktalarını veya sürprizlerini ifşa etmek anlamına gelir. Bu, diğer izleyicilerin deneyimini mahvedebilir ve hayal kırıklığına neden olabilir. Spoiler paylaşımından kaçınmak, başkalarının deneyimini önemsemek ve saygı göstermek için gereklidir.

Sanal zorbalık ise, sosyal medya platformlarında kişilere yönelik saldırganlık, taciz veya tehdit içeren davranışları ifade eder. Bu tür zorbalık, psikolojik ve duygusal zararlar verebilir ve kişilerin güvenliğini tehdit edebilir. İnternet kullanıcıları, empati ve saygı çerçevesinde iletişim kurmalı, başkalarının haklarına ve duygusal sağlığına saygı göstermelidir. Bu nedenle, sosyal medyada drama yorumculuğu yaparken sağlıklı ve olumlu bir tartışma ortamının korunması büyük önem taşır. Kullanıcılar eleştirilerini yapıcı bir şekilde ifade etmeli, başkalarının deneyimlerini önemsemeli ve saygılı bir dil kullanmalıdır. Empati, hoşgörü ve karşılıklı anlayış, sosyal medya platformlarında yapılan yorumların etkisini olumlu yönde artırır. Toplumun çevrimiçi ortamlarda daha sağlıklı etkileşimler kurması için bu tür olumsuzluklara karşı bilinçli ve duyarlı olunması gerekmektedir.⁶²

11. Türk Dizilerinin Arapça İzlenebildiği Siteler

Arap dünyasında Türk dizilerine olan ilgi göz ardı edilemeyecek derecede yüksektir. Arap izleyiciler, Türk dizilerini izlemek için sosyal medya platformlarında sürekli olarak birbirlerine "Arapça Türk dizileri", "Arapça Türk dizilerini nasıl indirebilirim?", "Arapça dublajlı Türk dizilerini nereden izleyebilirim?" gibi ifadelerle danışmaktadır.

Türk dizilerini Arapça altyazılı veya dublajlı olarak sunan çeşitli web siteleri ve sosyal medya kanalları bulunmaktadır. Bu platformlar, Arap izleyicilere geniş bir Türk dizi arşivi sunarak taleplerini karşılamaktadır. Arapça altyazılı veya dublajlı Türk dizilerine erişmek için bu web sitelerine veya sosyal medya kanallarına başvurulabilir. Ancak, belirtmek gerekir ki, telif hakları ve yayın lisanslarına bağlı olarak bazı web siteleri veya sosyal medya kanalları zamanla değişebilir veya kısıtlanabilir. Dolayısıyla, izleyicilerin en güncel ve güvenilir kaynakları araştırması ve tercih etmesi önemlidir.

Türk dizilerinin Arapça olarak izlenebildiği siteler ve sosyal medya kanalları, Arap izleyicilere geniş bir içerik seçeneği sunarak Türk dizi sevgisini memnuniyetle karşılamaktadır.

---

⁶² Meryem Fırat - Gülsüm Ayran, "Üniversite öğrencileri arasında sanal zorbalık", (2016).

1. عشق قصة

Arapça olarak Türk dizilerini izlemek için en çok tavsiye edilen sitelerden biri, <https://s.3isk.video/fgH/> adresidir. Bu sitede, Türkçe dizileri Arapça dublajlı olarak izleyebilirsiniz. Arapça dublajlı dizilere erişmek için sayfanın üst kısmında bulunan 'Dizi Dublaj' butonuna tıklamanız yeterli olacaktır.

2. أكوام-Akwam

Arap ülkelerinden geniş bir izleyici kitlesine sahip olan Akwan Türk Dizilerini Arapça olarak izlemek yüksek kaliteye web sitesidir. <https://on.akwam.cx/series>

3. Turkish Drama HD العربية

5 milyon aboneye sahip olan bu YouTube kanalı, YouTube üzerinden Arapça altyazılı Türkçe dizi izlemek isteyen izleyicilerin ilk baktığı kanal olabilmektedir. Bu YouTube kanalının 'Oynatma Listeleri' bölümünü ziyaret etmeniz gerekiyor ve Arapça altyazılı popüler Türk dizileri bulunmaktadır.

4. Netflix

Netflix, uluslararası bir yayın platformu olarak Türk dizilerini dünya genelinde yayınlamaktadır. Arapça altyazılı veya dublajlı Türk dizileri de Netflix'in Arapça dil desteği olan bölgelerinde izlenebilir.

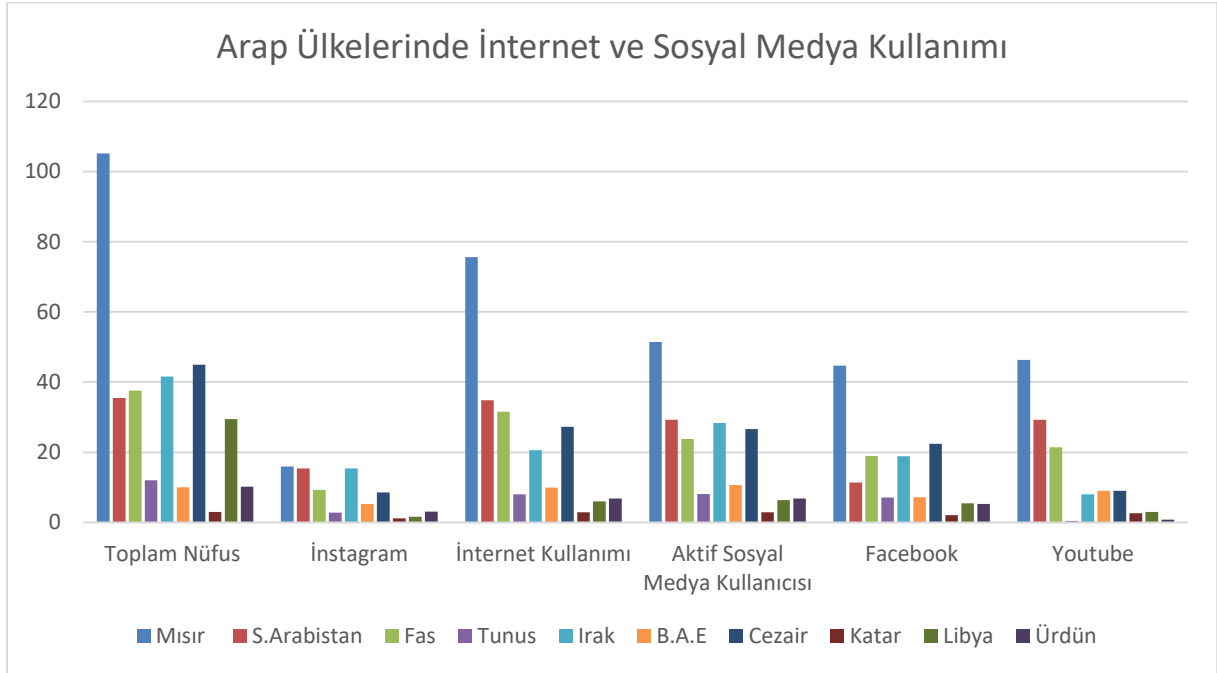
5. شو فجر-Show Alfajer TV

Show.alfajertv.com, en yeni ve popüler Türk dizilerinden birini Arapça olarak izlemek için en iyi web sitelerinden biri görülmektedir. Bu web sitesi temel olarak Alfajar TV'nin denetimi altında çalışmaktadır.

6. MBC.net: MBC, Orta Doğu'da yayın yapan bir televizyon ağıdır ve MBC.net adlı web sitesi üzerinden Türk dizilerinin Arapça altyazılı veya dublajlı versiyonlarını sunmaktadır.

7. Shahid.net: Orta Doğu'nun en popüler video platformlarından biri olan Shahid.net, Türk dizilerinin Arapça altyazılı veya dublajlı versiyonlarını yayınlamaktadır. Birçok Türk dizisi burada Arapça olarak izlenebilir.

12. Arap Gençliğinin Sosyal Medya Kullanıma Dair Genel Bir Değerlendirme

Şekil 1.1 Arap Gençliği Araştırması

Arap ülkelerinde sosyal medya kullanımı, son yıllarda belirgin bir artış göstermiş ve gençler arasında yaygınlaşmıştır. Bu durum, sosyal medya uygulamalarının Arap dünyasındaki siyasi ve kültürel olayların gelişiminde etkili olduğunu gösteren birçok araştırma tarafından da desteklenmektedir. Kuzey Afrika'da yer alan Arap ülkelerinin toplam nüfusunun %56'sı, Ortadoğu'daki Arap ülkelerinin ise %70'i sosyal medya kullanmaktadır.⁶³ Bu istatistikler, sosyal medyanın Arap gençleri arasında yaygın bir iletişim aracı haline geldiğini göstermektedir.

ASDA'A BCW tarafından gerçekleştirilen 14. Arap Gençlik Araştırması, sosyal medya platformlarının popülerliklerindeki değişiklikleri ortaya koymaktadır. Buna göre, Twitter ve Facebook'un popülaritesi düşerken, TikTok kullanımı son üç yılda iki katından fazla artmıştır. Bu, Arap gençlerinin tercihlerinde ve sosyal medya platformlarına olan ilgilerinde değişim olduğunu göstermektedir. Araştırmaya göre, Arap gençlerinin günlük olarak en çok kullandığı sosyal medya platformları arasında WhatsApp %82 ile ilk sırada yer almaktadır. Onu sırasıyla %72 ile Facebook, %61 ile Instagram ve %53 ile YouTube takip etmektedir. Bu platformlar,

⁶³ "Arap Gençliği Araştırması: Türkiye müttefiklikte birinci", <https://turkish.aawsat.com/node/4391906> (30 Nisan 2023).

gençlerin iletişim kurmaları, içerik paylaşımları ve haberleri takip etmeleri için tercih edilmektedir.⁶⁴

Aynı araştırmada, genç Arapların yaklaşık dörtte birinin (%22) yaşadıkları ülkelerin Amerika Birleşik Devletleri'ni taklit etmesini istediği belirtilmiştir. Buna karşılık, %11'i Türkiye'yi taklit etmesini istemektedir.⁶⁵ Bu da Arap gençliğinin farklı kültürel etkilere açık olduğunu ve sosyal medyanın da bu etkileri yansıttığını göstermektedir. Sosyal medya, artık yalnızca ikincil bir iletişim yöntemi olmanın ötesinde, son yıllarda kamuoyunu etkileyebilen ve gençleri eğiten ve etkileyen güçlü bir araç haline gelmiştir. Özellikle son on yılda sosyal medyanın Orta Doğu'daki siyasi ve sosyal olaylar üzerindeki etkisi açıkça kanıtlanmıştır.

Arap gençliğinin sosyal medya kullanımı hızla artmaktadır ve bu platformlar onlar için iletişim, ifade özgürlüğü ve toplumsal etkileşim açısından önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal medya, gençlerin seslerini duyurma, fikir paylaşımı yapma ve değişim taleplerini dile getirme konusunda etkili bir araçtır. Ancak, sosyal medyanın getirdiği risklerin farkında olunmalı ve bilinçli bir şekilde kullanılmalıdır.

Arap gençliği, sosyal medyayı günlük yaşamlarının vazgeçilmez bir parçası haline getirmiştir. Facebook, Twitter, Instagram ve Snapchat gibi platformlar, yoğun bir şekilde kullanılmakta ve gençler arasındaki iletişimi kolaylaştırmakta, sosyal etkileşimi artırmaktadır. Sosyal medya, eğlence ve içerik tüketimi açısından da Arap gençleri tarafından kullanılmaktadır. Özellikle YouTube ve TikTok gibi platformlarda popüler olan video içerikleri, gençler arasında yaygın bir şekilde paylaşılmaktadır. Ayrıca, dijital influencer'ların ve ünlülerin sosyal medya hesapları da gençler arasında büyük bir ilgi görmektedir. Arap gençliği, sosyal medyayı bilgi ve haber kaynağı olarak da sıkça kullanmaktadır. Hızlı haber yayılımı ve alternatif medya kaynaklarının sunumu, gençlerin geleneksel medya yerine sosyal medyayı tercih etmelerine yol açmıştır.

Sosyal medya, Arap gençleri arasında etkileşim ve bağlantı aracı olarak kullanılmaktadır. Gençler, sosyal medya platformları üzerinden arkadaşlarıyla iletişim kurmakta, gruplar oluşturmakta, etkinliklere katılmakta ve yeni insanlarla tanışmaktadır. Ayrıca, ilgi alanlarına uygun topluluklara katılma imkanı da sunulmaktadır. Ayrıca, sosyal medya Arap gençlerine ifade özgürlüğü ve aktivizm fırsatı sunmaktadır. Özellikle Arap Baharı döneminde, sosyal medya gençlerin siyasi görüşlerini paylaşmalarını, toplumsal değişim

---

⁶⁴ "Arap Gençliği Araştırması" (30 Nisan 2023). a.g.e.

⁶⁵ <https://bcw-global.com/newsroom/global/14th-annual-asdaa-bcw-arab-youth-survey>, ts. (Erişim 25 Ocak 2023)

taleplerini dile getirmelerini ve aktivist olarak hareket etmelerini sağlamıştır. Ancak sosyal medyanın Arap gençleri üzerinde bazı olumsuz etkileri de gözlemlenmektedir. Bu etkiler arasında zaman yönetimi sorunları, sosyal izolasyon, sosyal medya bağımlılığı ve güvenlik riskleri bulunmaktadır. Bu nedenle, dengeli ve bilinçli bir sosyal medya kullanımının teşvik edilmesi önemlidir.

Arap gençliği sosyal medyayı günlük yaşamlarının bir parçası haline getirmiştir. Sosyal medya platformları, iletişimi kolaylaştırmakta, eğlence ve içerik tüketimine olanak sağlamakta, bilgi ve haber kaynağı olarak kullanılmakta, etkileşimi artırmakta ve ifade özgürlüğü ile aktivizm fırsatı sunmaktadır. Ancak olumsuz etkilerin göz ardı edilmemesi ve bilinçli bir şekilde sosyal medya kullanımının sağlanması gerekmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

ARAPÇAYA ÇEVİRİLMİŞ TÜRK DİZİLERİ

1. Arapçaya Çevrilen Türk Dizilerin Tarihi Seyri

Arapçaya çevrilen Türk dizileri, Arap dünyasında büyük bir ilgi görmekte ve geniş bir izleyici kitlesi tarafından takip edilmektedir. Arapçaya çevrilen Türk dizileri, 2000'li yılların başından itibaren Arap dünyasında popülerlik kazanmaya başlamıştır. İlk dönemde, genellikle Türk dizileri Arapça dublajla yayınlanmıştır. Ancak daha sonra Türk dizileri Arapça altyazı veya Türkçe seslendirme seçenekleriyle de izleyicilere sunulmaya başlanmıştır.⁶⁶

2000'lerin başında, Türk dizileri Arap dünyasında yayınlanmaya başlamış ve büyük bir izleyici kitlesi elde etmiştir. "Gümüş" (Noor) ve "Binbir Gece" (Alf Layla wa-Layla) gibi Türk dizileri, Arapça dublajlı olarak yayınlanmış ve Arap izleyicilerin ilgisini çekerek Türk dizilerinin Arap dünyasında popüler hale gelmesini sağlamıştır. Bu dönemde, Türkiye'nin 2002 yılından itibaren dış ilişkilerini geliştirmeye yönelik yurtdışı politikasında önemli değişiklikler gözlemlenmiştir. Özellikle Arap ülkeleriyle siyasi ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesine yönelik adımlar atılmaya başlanmıştır. Tarih boyunca Türk-Arap ilişkileri çıkarlar doğrultusunda değişse de hiçbir dönemde kültürel ilişkiler kesilmemiştir. Özellikle Türkiye'de dizi ve sinema endüstrisinin ürünleri, Arap ülkelerinde büyük ilgi görmektedir. 2000'li yılların başından itibaren Türk dizi sektörü önemli bir yükselişe geçerek büyük bir çaba sarf etmiştir. 2008 yılında Ortadoğu'da yayınlanan ilk Türk yapımı olan Gümüş dizisi, büyük bir hayranlık uyandırmıştır. Dizi, yayına girdiği haftalardan itibaren büyük bir başarı elde etmiştir. Gümüş'ün final bölümü 85 milyon kişi tarafından izlenmiştir.⁶⁷ Bu durum, dizi ihracatının yükselişe geçmesine ve ivme kazanmasına yol açmıştır. Daha sonra Muhteşem Süleyman dizisi 70 farklı ülkeye ulaşarak 500 milyondan fazla izleyiciye ulaşmıştır. Bugün Türkiye, 120'den fazla dizi ile 156 ülkede yaklaşık 500 milyon izleyiciye ulaşmaktadır.

2010'lu yıllarda, Türk dizilerinin Arap dünyasındaki popülaritesi daha da artmıştır. Birçok Türk dizi, Arapça dublajlı veya altyazılı olarak yayınlanmıştır. Özellikle romantik ve aile odaklı temalarıyla dikkat çeken diziler, Arap izleyicilerin beğenisini kazanmıştır. "Aşk-ı Memnu" (Al Ishq Al Mamnu), "Kara Para Aşk" (Al-Dollar Al-Aswad), "Muhteşem Yüzyıl" (Hareem Al Sultan) gibi Türk dizileri Arap dünyasında büyük bir izleyici kitlesi elde etmiştir.

⁶⁶ Yusuf, "Arap Topluluklarında Türk Televizyon Dizilerin Yeri Ve Önemi".

⁶⁷ Mohyidin, R. (2020). *The Global Appeal of Turkish Drama Series: A Case Study in Pakistan*. İstanbul: TRT World.

Arap ülkeleri, TRT ve diğer özel televizyon kanallarını uzun yıllardır uydu kanalları aracılığıyla takip etmektedirler. Bu kanallar Türkçe yayın yapmaktadır. 2000'li yıllardan sonra Türk televizyon ve dizi yapım şirketleri Arap ülkelerinden gelen dizi talepleriyle bölgeye Türk dizilerini ihraç etmeye başlamıştır. Bu diziler genellikle Arapça dublaj veya altyazı ile Arap uydu kanallarında yayınlanmıştır. Türkiye'nin bölgedeki ilişkileri geliştirmek amacıyla 2010 yılında kurulan TRT Arabi (TRT Et-Türkiye; TRT El Arabia) tamamen Arapça yayın yapan bir televizyon kanalı olarak Arap dünyasındaki büyük Türk dizi hayran kitlesine hitap etmektedir.⁶⁸ Ancak, Arapçanın lehçe çeşitliliği, uluslararası bir TV kanalı için önemli bir sorun teşkil etmektedir. Haber ve kültür programlarında standart (fasih) Arapça kullanılırken, dizilerde bazı yerel lehçelerin kullanılmasıyla bu sorun giderilmeye çalışılmaktadır. Başlangıçta Arap televizyonlarında yayınlanan Türk dizilerinin genellikle Suriye Arapçasıyla seslendirildiği gözlemlenmiştir.⁶⁹ Ancak son yıllarda artan Türk dizi hayranlığı nedeniyle standart (fasih) Arapça dublaj ve altyazı kullanımı devam etmektedir. Türkiye'nin Ortadoğu'daki etki kapasitesi çeşitli engellere rağmen oldukça yüksektir. Diziler, bu etki kapasitesini artırarak Türkiye'nin yumuşak gücüne katkıda bulunmaktadır. Dizilerin oluşturduğu cazibe, turizm başta olmak üzere Türk ürünlerine olan ilgiyi artırmıştır. "Ortadoğu'da yapılan bir araştırmaya göre, 2001-2015 yılları arasında Arap ülkelere satılan yaklaşık 70 Türk dizisinden her 4 kişiden 3'ü en az birini izlemiştir."⁷⁰ Bu durum, Türk dizi sektörünün hem ekonomik hem de kültürel anlamda büyük bir etki yarattığını göstermektedir. Türk dizileri, bölgede büyük bir hayran kitlesi oluşturarak Türkiye'nin imajını güçlendirmekte ve ülkenin küresel arenadaki etkisini artırmaktadır.

2020'li yıllarda, Türk dizileri hala Arap dünyasında büyük bir ilgi görmektedir. Birçok Türk yapımı dizi, Arapça dublajlı veya altyazılı olarak yayınlanmakta ve Arap izleyiciler tarafından yoğun bir ilgi görmektedir. Ayrıca, Türk-Arap ortak yapım dizileri de yapılmakta ve Arap dünyasında büyük bir izleyici kitlesi elde etmektedir. Türk dizileri, Arap kültürü ve toplumunda da etkilerini göstermektedir.

Türk dizilerinin Arap dünyasındaki popülaritesi, Türk-Arap kültürel alışverişinin bir parçası haline gelmiş ve iki toplum arasındaki kültürel bağları güçlendirmiştir. Arapçaya çevrilen Türk dizileri, Arap izleyicilerin Türk kültürüne daha fazla aşina olmasını sağlamış ve

---

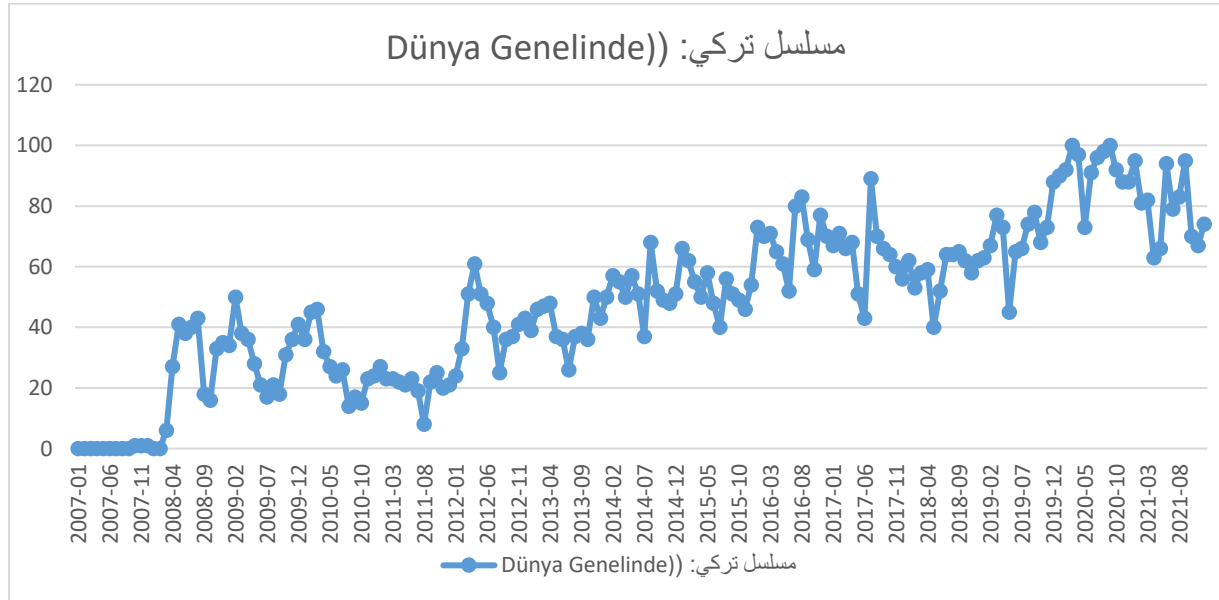
⁶⁸ Serkan Güner, "Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Ve Yumuşak Güç Uygulamalarında Medya'nın Rolü: Trt'nin Uluslararası Kanalları Üzerine Bir Değerlendirme", *Ahi Evran Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 5/2 (2021), 145-168.

⁶⁹ Yusuf, "Arap Topluluklarında Türk Televizyon Dizilerin Yeri Ve Önemi".A.G.E.

⁷⁰ Özarslan, K. (2020). "Ülke Markalaması Bağlamında Uluslararası Basında Türk Dizileri Ve Türkiye İmajı. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 215-238."

Türk dizilerindeki hikayeler, karakterler ve yaşam tarzı Arap dünyasında yankı bulmuştur. Bu durum, Türk dizilerinin Arap toplumu içinde popüler kültürün bir parçası haline gelmesini sağlamıştır. Türk dizilerinin Arap dünyasındaki popülaritesi, Türk oyuncular ve yapımcılar için de büyük bir fırsat yaratmıştır. Birçok Türk oyuncu, Arap dizilerinde rol almış ve Arap izleyicilerin sevgisini kazanmıştır. Ayrıca, Türk yapımcılar Arap dünyasıyla ortak projeler geliştirmekte ve Türk-Arap ortak yapım dizileri yayınlamaktadır. Bu ortak yapım diziler, hem Türk hem de Arap izleyicileri hedeflemekte ve büyük bir başarı elde etmektedir.⁷¹

Arap dünyasındaki izleyicilerin Türk dizilerine olan ilgisi, Türk dizi sektörünün uluslararası alanda daha da büyümesine ve yayılmasına katkı sağlamıştır. Türk dizileri, Arap dünyasında olduğu gibi diğer ülkelerde de popülerlik kazanmış ve uluslararası bir izleyici kitlesi oluşturmuştur. Bu durum, Türk dizi sektörünün uluslararası pazarda daha fazla tanınmasını ve Türk yapımı dizilerin dünya çapında izlenme fırsatlarını artırmaktadır.

Şekil 3.1 Türk Dizilerine Dünya'da Gösterilen İlgi

Zaman içinde gösterilen bilgi

Sayılar, arama ilgisini belirli bir bölge ve zaman için grafikteki en yüksek noktayla görece olarak gösterir. 100 değeri, terimin en yüksek popülarliğe sahip olmasıdır. 50 değeri, terimin bunun yarısı kadar popüler olduğu anlamına gelir. 0 değeri ise bu terim için yeterince veri olmadığı anlamına gelir.⁷²

⁷¹ Melek Öztürk - Atik Abdulkadir, "Ulusal pazardan küresel pazarlara uzanan süreçte Türk dizilerinin gelişimi", *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 3/2 (2016), 66-82.

⁷² "Google Trendler", *Google Trends* (Erişim 28 Ocak 2023).

Türk dizilerinin dünya genelinde 250'den fazla ülke ve bölgede izleniyor olması, Türk dizilerinin geniş bir kitleye ulaştığını ve güçlü bir yer edindiğini göstermektedir. İzleyici kitlesi en yoğun olan ve sosyal medya etkileşimi yüksek olan ilk 20 ülke şu şekildedir:⁷³

1. Irak	11. Umman
2. Suriye	12. Tunus
3. Libya	13. Mısır
4. Lübnan	14. Fas
5. Filistin	15. Bahreyn
6. Yemen	16. Sudan
7. Suudi Arabistan	17. Katar
8. Kuveyt	18. Birleşik Arap Emirlikleri
9. Ürdün	19. İsrail
10. Cezayir	20. İsveç

Özellikle Irak, Suriye, Libya gibi iç savaşın yaşandığı ülkelerde Türk dizilerinin izlenme ve etkileşim oranının yüksek olması, bir ihtiyacın sonucu olduğunu göstermektedir. Bu ülkelerde insanların savaşın çirkin yüzünden uzaklaşarak hayal ettikleri dünyayı yansıtan dizileri izlemeleri, anlamlı bir durumu yansıtmaktadır. Türk dizilerinin bu ülkelerdeki popülerliği, dizi sektörünün Türkiye'nin kültürel etkisini artırmasına ve Türk kültürünün uluslararası alanda yayılmasına önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu durum, Türk dizi sektörünün uluslararası pazardaki büyümesini ve kültürel alışverişi desteklemesini göstermektedir.

2. Türk Dizilerinin Arap Toplumlarına Etkisine Genel Bir Bakış

Türk dizilerinin Arap toplumunda etkili olmasının en önemli nedenlerinden biri, olay örgülerinde örf ve adetleri yansıtan Anadolu yaşantısının ve Ortadoğu toplumunun bir yan ürünü olmasıdır. Bu durum, dizilerin izleyicilere tanıdık bir ortam sunmasını sağlar. Senaryolar genellikle günlük hayatta karşılaşılan hikayelerden oluşur ve bu da izleyicilerin kolaylıkla bağlantı kurmasını sağlar. Bu etki, dizilerin Arap toplumunda büyük bir ilgiyle karşılanmasına ve popülerlik kazanmasına yol açmaktadır.⁷⁴

---

⁷³ "Google Trendler".

⁷⁴ Yusuf , "Arap Topluluklarında Türk Televizyon Dizilerin Yeri Ve Önemi".

Türk dizilerinin öne çıkmadan önce, Amerikan dizileri uzun yıllar boyunca alternatif veya rakip olmadan televizyon tarihinde baskın bir konumda bulunmuştur. Bu diziler, küresel bir izleyici kitlesini etkileme konusunda yüksek yetenekleri ve projeksiyonlarıyla dikkat çekerken, aynı zamanda geniş bir izleyici kitlesinden uzak kalmıştır. Doğulu muhafazakar toplumlara mensup kişiler, Amerikan dizilerini sadece zevk için takip etmiş ve onlarda kendilerine dair bir iz veya benzeşme bulamamışlardır. Bu durumun nedeni, Amerikan dizilerinin genel olarak yüksek oranda şiddet, aksiyon ve cinsel içeriğe dayalı olmasıdır. Bu karmaşık diziler, izleyicilerin dikkatini çekme ve izleme oranlarını artırma potansiyeline sahip olsa da aynı zamanda Arap toplumuna yabancı bir his bırakmıştır. Bu diziler, Arap toplumunun değerleri, gelenekleri ve yaşantısıyla uyumlu olmayan unsurlar içermekteydi. Türk dizileri ise bu noktada farklı bir yaklaşım sergilemiştir. Özellikle örf ve adetleri olay örgülerine yansıtmasıyla Türk dizileri, Arap toplumunda kendilerine bir yer edinmişlerdir. Arap izleyiciler, Türk dizilerinde kendilerini daha çok tanıdık bir ortamda bulmuş ve karakterlerle daha kolay bir bağ kurabilmişlerdir. Bu sayede, Türk dizileri Arap toplumunda büyük ilgi görmüş ve geniş bir izleyici kitlesi elde etmiştir.

Bir Mısırlı takipçi, Türk dizilerini Mısır'da izleyenler arasında şu şekilde ifade etmektedir: "Nur dizisi, bizi ve birçok Mısırlıyı Türk dizilerine çeken etkili bir yapımdı. Mısır dizileri o dönemde genellikle şiddet, adaletsizlik ve savaş gibi konulara odaklanırken, Nur dizisi Mısırlıların romantizmini yansıtan ve güzel unsurlar içeren bir yapım olarak öne çıktı."⁷⁵ Bu görüş, Mısırlı izleyicilerin Türk dizilerine ilgi duymasının ardındaki sebeplerden birini açıklamaktadır. Mısırlılar, yerel dizilerde daha sık rastlanan olumsuz temalar yerine, Nur dizisinde romantizm gibi olumlu ve keyifli unsurların bulunduğunu görmüşlerdir. Mısır dizilerinin içerikleri genellikle gerilim, çatışma ve toplumsal sorunlar üzerine odaklanırken, Türk dizileri Mısırlı izleyicilere daha farklı bir deneyim sunmuştur. Nur dizisi gibi Türk yapımları, Mısırlı izleyicilerin hayatlarında görmek istedikleri romantik ve güzel öğeleri barındırmıştır. Bu nedenle, Mısırlı takipçinin ifadesine göre Nur dizisi, Türk dizilerinin Mısır'da ilgi görmesine katkıda bulunmuştur.

Türk dizilerinin çoğu Arap kadınları tarafından izlenmiştir ve bu durumun en önemli nedenlerinden biri, ezilen veya baskı altında kalan kadınların kendilerini ifade edebildikleri ve sosyal açıdan özgür hissedebildikleri bir alanın oluşturulmuş olmasıdır. Arap toplumunda popüler olan dizilerde, baş kahramanlık rollerini kadınlar üstlenmiştir. Örnek olarak Nur,

---

⁷⁵ "Mısırlılar 'boykot' çağrılarına rağmen Türk dizilerinden vazgeçmiyor" (Erişim 18 Kasım 2022).

Fatıma ve Hürrem Sultan gibi diziler bu anlamda dikkat çekmektedir. Bu durum, Türk dizilerinin izleyici kitlesinin sağlam bir temele oturduğunu gösteren bir göstergedir.

Bir röportajda, Türk dizilerinden büyük ölçüde etkilenen bir kadın izleyici kendi hikayesini anlatmıştır. Bu kadın, 13 yıllık evli olduğunu ve yorgun ve ızdırap dolu bir hayat yaşadığını ifade etmiştir. Kendisinin arkadaşlarıyla görüşmesinin ve özlenmesinin bile yasak olduğu bir ortamda olduğunu belirtmiştir. Fatıma dizisinin etkisinden bahsederken, baş karakterin nasıl ezildiğini ve destek bulana kadar nasıl mücadele ettiğini gördüğünü ifade etmiştir. Türk dizisi onun adım atmasına neden olmuş, cesaretle mahkemeye gitmiş ve boşanma davası açmıştır. Bu davayı kazandığını belirtmiştir. Türk dizilerindeki kadın kahramanlar, Arap kadınlarının hayal ettiği özgürlük ve güç sembollerini temsil etmektedir. Bu diziler, izleyicilere, içinde buldukları zor durumları aşmaları, haklarını aramaları ve mücadele etmeleri konusunda ilham vermiştir. Türk kadın kahramanları, Arap kadınlarının toplumda daha özgür ve eşit bir konuma gelmeyi hayal ettikleri değerleri yansıtmaktadır. Bu örnek, Türk dizilerinin Arap kadınları üzerindeki etkisini ve izleyicilerin hayatlarına nasıl olumlu bir şekilde yansıdığını göstermektedir. Bu diziler, kadınların kendi hikayelerinde değişiklik yapabilmeleri ve sosyal statülerini iyileştirebilmeleri için bir ilham kaynağı olmuştur.

Arap bölgesinin Arap Baharı olarak adlandırılan çalkantılı dönemiyle Türk dizilerine olan sosyal medya takipçilerinin ilgisi arasında bir sıçrama olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum, Arap toplumunun içinde bulunduğu çalkantılı gerçeklikten uzaklaşma arzusunu yansıtmakta ve Türk dizilerinin Arap ülkelerindeki prodüksiyonlara olan bir yanıt olduğunu göstermektedir. Televizyon ve sosyal medya, Arap toplumunun yaşadığı kaos, kargaşa ve siyasal istikrarsızlık durumunu yansıtmaya başlamıştır. Vahşet dolu görüntülerle dolu haber programları, sürekli çatışan hükümet ve muhalif gruplar, siyasi ideolojiler, şiddet dolu dizi ve gösteriler izleyicilerin psikolojik olarak gerginleşmesine neden olmaktadır. Bu koşullar altında, Arap toplumu için, bu tür içeriklerden uzaklaşmak pek mümkün olmamıştır. Bu bağlamda, Türk dizileri Arapça dublajlı olarak hızla yaygınlaşmıştır. Bu dizilerde, güzel manzaralar, geniş ve modern evlerde geçen olaylar, yakışıklı mavi gözlü sarışın erkekler ve iri gözlü, sarışın uzun saçlı güzel kadınlar arasındaki ilişkiler ve mutlu bir yaşam Arap toplumuna sunulmaktadır. Bu Türk dizileri, Arap izleyicilerin ilgisini çekmektedir çünkü arzu edilen ve özlenen bir yaşamın görsellerini sunmaktadır. Bu durum, Türk dizilerinin Arap toplumunda kaçış ve özlem duygusunu tetiklediğini ve izleyicilerin psikolojik olarak rahatlamasına yardımcı olduğunu

göstermektedir. Arapça dublajlı Türk dizileri, izleyicilere arzu ettikleri yaşamın bir parçası olma hissini vererek, gerçeklikten uzaklaşma imkanı sunmaktadır.⁷⁶

2.1. Türk Dizilerinin Arap Kadınları Arasında Popülerliği

Türk dizilerinin özellikle kadın izleyiciler arasında popülerlik kazanmasının sebebi, bu programların izleyicilerin kişisel sorunlarını ve özlemlerini yansıtan konuları ele almasıdır. Bu durum, Türk dizilerinin Arap toplumlarına etkisi açısından şu temalar üzerinde odaklandığını göstermektedir.⁷⁷

Türk dizileri, Arap toplumlarıyla ortak kültürel unsurları paylaşır. Dizi senaryolarında yer alan örf, adet ve gelenekler, Arap izleyicilerin tanıdık bir ortamda bulunmalarını sağlamaktadır.⁷⁸

Türk dizilerinde kadın karakterlerin güçlendirilmesi, ezilen veya baskı altında kalan kadınların hikayelerinin anlatılmasını sağlayarak onlara güçlü bir şekilde kendilerini ifade edebilecekleri bir platform sunar.⁷⁹ Bu durum, Arap toplumundaki kadınların ilgisini çekmekte ve özgürlük ve güçlü bir kadın imajını vurgulamaktadır.

Türk dizileri genellikle aşk temalarına ve duygusal yoğunluğa odaklanır.⁸⁰ Bu, Arap izleyicilerin duygusal bir bağ kurmalarını ve romantik hikayelere ilgi duymalarını sağlamaktadır.

Türk dizilerinin, İslami ve seküler unsurların bir arada bulunması, Arap toplumuna hitap eden bir özellik sunar.⁸¹ Bu diziler, içerisinde İslami değerleri temsil eden karakterlere de yer vererek dini değerlere sahip olan izleyicilerin ilgisini çekme potansiyeline sahiptir. İslami motiflerin yanı sıra seküler ve çağdaş yaşamın da ele alındığı bu yapımlar, izleyicilere çeşitli kültürel perspektifler sunar ve çeşitlilikten oluşan bir anlatı çerçevesi oluşturur. Bu durum, Arap toplumunda dini ve kültürel hassasiyetleri olan izleyicilerin, Türk dizilerine karşı ilgi duymasına katkı sağlamaktadır.

---

⁷⁶ Abderrahmane Temina, “Cezayir’de İzlenen Türk Dizilerinin Türkiye Algısına Etkisi”, (2019).

⁷⁷ Mahmut Fevzi Cengiz - Ömer Çakın, “Fas Krallığı’nda Türk Dizileri Üzerine Nicel Bir Araştırma”, *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 24 (2022), 15-33.

⁷⁸ Emrah Aydemir, “Yumuşak Güç Bağlamında Hint Ve Türkdizilerinin Analizi”, *Dijital Çağda İletişim Okumaları I*, (2020).

⁷⁹ Derya-Gül Ünlü - Pinar Aslan, “Türk Televizyon Dizilerindeki Kadın Rollerine Kadımların Gözünden Bakmak”, *İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (İnifE-Dergi)* 1/2 (15 Şubat 2016), 191-206.

⁸⁰ Mustafa C. Sadakaoğlu, “Yeni Türk Sinemasında Modern Melodram Geleneksel Söylem”, *Motif Akademi Halk Bilimi Dergisi*, (20 Aralık 2019).

⁸¹ Şerif Mardin, *Türkiye, İslam Ve Sekülerizm: Makaleler 5: Makaleler 5* (İletişim Yayınları, 2016).

Türk dizilerinin çekiciliğini artıran önemli unsurlardan biri, yüksek yapım kalitesi ve görsel çekicilik özelliğidir. Bu yapımlar, tarihi mekanların cazibesi ve görsel açıdan etkileyici sahnelerle izleyicilerin dikkatini çekmeyi başarmaktadır. Yapım kalitesinin yüksek olması, profesyonel prodüksiyon ekipleri tarafından özenle hazırlanan senaryo ve sahnelerin izleyicilere sunulması anlamına gelir. Aynı şekilde, tarihi mekanların dikkat çekici kullanımı ve görsel açıdan etkileyici sahnelerin yaratıcı bir biçimde kurgulanması, izleyicilerin görsel olarak doyurucu bir deneyim yaşamalarına olanak tanımaktadır.⁸²

Türk dizilerinde yer alan müzikler ve moda tarzları, Arap izleyicilerin dikkatini çekerek Türk kültürüne olan ilgilerini artırmaktadır.⁸³ Dizilerde kullanılan Türk müziği, Arap toplumlarıyla kültürel benzerlikler taşıdığı gibi, farklı bir müzikal zenginlik de sunar. Bu müzikler, karakterlerin duygusal durumlarını vurgulamak, sahnelerin atmosferini güçlendirmek ve izleyiciye duygusal bir bağ kurmak için özenle seçilir. Aynı şekilde, Türk dizilerindeki moda tarzları da büyük ilgi görür. Karakterlerin giyim tarzları ve kostümleri, Türk modasının zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtırken aynı zamanda karakterlerin kişiliklerini ve toplumsal statülerini de belirtmek amacıyla titizlikle tasarlanmaktadır.

İzleyiciyle özdeşleşme fenomeni, Türk dizilerindeki karakterlerin izleyicilerle benzerlikler taşımasından kaynaklanan bir durumdur ve karakterlerin hayatlarından parçaları yansıtmasıyla da desteklenir. Bu durum, izleyicilerin diziye güçlü bir duygusal bağ kurmalarına ve karakterlerle özdeşleşmelerine olanak tanır. Türk dizilerinde yer alan karakterler, gerçekçi ve insana dair özelliklerle donatılarak, izleyici kitlesinin yaşantısından tanıdık durumları yansıtabilirler. Karakterlerin içsel çatışmaları, duygusal deneyimleri ve yaşadıkları olaylar, izleyicilerin kendi hayat deneyimleriyle örtüşebilir. Böylece, izleyiciler kendilerini karakterlerin yerine koyarak, onların duygusal dünyasına ve yaşadıkları olaylara katılımcı bir şekilde bağlanmaktadır.⁸⁴

Bu temalar, Türk dizilerinin Arap toplumlarındaki izleyicilerin ilgisini çekmesini ve onlarla güçlü bir bağ kurmasını sağlamaktadır. Türk dizilerinin Arap kadınları arasında popülerlik kazanması ve etkileri Arap basınında büyük bir yankı uyandırmıştır. Türk dizilerinin kadın güçlenmesine, toplumsal değişime ve evrensel değerlere odaklanması, Arap kadınları

---

⁸² Faruk Yazar, “Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Türk Dizi Sektörünün Değerlendirilmesi”, *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4/3 (2020), 529-541.

⁸³ Temina, “Cezayir’de izlenen Türk dizilerinin Türkiye algısına etkisi”.a.g.e.

⁸⁴ Selçuk Ulutaş, “Sinema Filmlerinde Estetik Özneyi Yabancılaşmaya Yabancılaştırmak: Night Crawler Filminde Yabancılaştırma Etkisi”, *Selçuk İletişim* 12/2 (2019), 1012-1043.

arasında olumlu bir etki yaratmıştır. Ancak eleştiri de almasına rağmen, Türk dizilerinin Arap toplumunda geniş bir izleyici kitlesi bulduğu ve tartışmalara yol açtığı görülmektedir.

2.2. Türk Dizilerinin Arap Toplularına Etkisi

Türk dizilerinin Arap toplumlarına etkisi çeşitli açılardan gözlemlenmektedir. Türk dizilerinin Arap toplumları üzerindeki etkilerine dair bazı noktalar:

Türk dizileri, Arap toplumu ile Türk kültürü arasında önemli bir kültürel etkileşim oluşturmuştur. Arap izleyiciler, Türk dizileri sayesinde Türk gelenek ve göreneklerini, yemek kültürünü, aile yapısını ve yaşam tarzını daha yakından tanıma fırsatı bulmuştur. Bu etkileşim, Türk ve Arap toplumları arasındaki kültürel benzerlikleri vurgulamış ve karşılıklı anlayışı artırmıştır. Arap toplumunda Türk dizilerine olan ilginin temelinde, bu kültürel benzerliklerin yanı sıra Türk dizilerinin sunduğu eğlence, dram ve duygusal bağlama odaklanan hikayelerin de etkisi bulunmaktadır. Türk dizileri, Arap toplumunda popülerlik kazanarak bir kültürel etkileşim platformu haline gelmiş ve izleyiciler arasında bir köprü oluşturmuştur.⁸⁵

Türk dizileri, çekimlerinin gerçekleştirildiği bölgelerin tanıtımıyla birlikte turizm açısından da önemli bir etki yaratmıştır. Özellikle Arap izleyiciler, Türkiye'nin doğal güzelliklerini ve tarihi mekanlarını dizi aracılığıyla keşfetme imkanı bulmuşlardır. Bu durum, Türkiye'ye yönelik turist akışını artırarak ekonomik anlamda olumlu sonuçlar doğurmuştur.⁸⁶

Türk dizilerinin Arap toplumunda yarattığı dil ve iletişim etkileri önemli bir boyuta ulaşmıştır. Bu diziler, Arap izleyiciler arasında Türkçe öğrenme isteği uyandırmış ve Türkçe'nin popüler bir dil haline gelmesine katkıda bulunmuştur. Arap izleyiciler, Türk dizilerinde kullanılan bazı Türkçe ifadeleri öğrenerek günlük hayatta da kullanmaya başlamışlardır. Aynı şekilde, Türkçe öğrenmek isteyen Araplar için Türk dizileri bir kaynak ve motivasyon olmuştur. Bu durum, Türk-Arap iletişimi ve kültürel etkileşimi artırmış ve dil aracılığıyla daha güçlü bir bağ oluşturmuştur.

Türk dizilerinin içerik ve yapımcılık etkisi, Arap televizyon endüstrisinde önemli bir dönüşüm sağlamıştır. Önceden Arap televizyonunda yayınlanan diziler genellikle dini veya politik temalara odaklanırken, Türk dizileri farklı konu ve temaları ele alarak çeşitlilik getirmiştir. Bu durum, Arap televizyon yapımcılarını ve senaristlerini farklı hikaye anlatımı ve yapımlar konusunda ilham almaya teşvik etmiştir. Türk dizilerinin başarısı, Arap

---

⁸⁵ Marwan M. Kraidy - Omar Al-Ghazzi, "Neo-Ottoman Cool: Turkish Popular Culture in the Arab Public Sphere", *Popular Communication* 11/1 (Ocak 2013), 17-29.

⁸⁶ Nurcan Özdemir, "Investigation of the Effect of Turkish Tv Series Watched by Arab Tourists on their Preference for Visiting Turkey", *International Journal of Business and Economic Studies* 3/2 (2021), 150-171.

televizyon sektöründe daha yaratıcı ve çeşitli içeriklerin üretilmesine yol açmıştır. Ayrıca, Türk dizilerinin yüksek üretim kalitesi ve görsel estetiği, Arap yapımcıları da daha profesyonel ve modern bir yaklaşım benimsemeye teşvik etmiştir. Bu etki, Arap televizyon endüstrisinde genel olarak daha kaliteli ve çeşitli içeriklerin ortaya çıkmasına katkı sağlamıştır.⁸⁷

Türk dizilerinin sosyal değişim etkisi, Arap toplumunda önemli bir rol oynamıştır. Özellikle kadın karakterlerin güçlendirilmesi, kadın hakları ve cinsiyet eşitliği konularında farkındalık oluşturmuştur. Bu etki, Arap kadınlarının toplumsal rollerini sorgulamalarına ve kendi hakları için mücadele etmelerine ilham vermiştir. Türk dizilerinde gösterilen güçlü ve bağımsız kadın karakterler, Arap izleyiciler arasında rol model olmuş ve kadınların toplumda daha etkin bir şekilde yer almasını teşvik etmiştir. Ayrıca, Türk dizilerinde ele alınan aile ilişkileri, evlilik, ebeveynlik gibi konular da Arap toplumunda sosyal değişimlere katkıda bulunmuştur. Türk dizileri, Arap toplumunda daha eşitlikçi, açık fikirli ve modern bir bakış açısının yayılmasına yardımcı olmuştur.⁸⁸

Türk dizilerinin moda ve tarz üzerindeki etkisi, Arap izleyiciler arasında belirgin bir şekilde hissedilmiştir. Dizilerdeki karakterlerin giyim tarzı, saç modelleri ve makyaj trendleri, Arap izleyicilerin ilgisini çekmiş ve onların moda tercihlerini etkilemiştir. Türk dizilerinin karakterlerinin tarzını takip etme eğilimi, Arap izleyiciler arasında yaygın hale gelmiş ve Türk moda endüstrisine ve markalarına Arap pazarında büyük bir popülerlik kazandırmıştır. Bu etki, Türk moda markalarının Arap ülkelerinde daha fazla talep görmesine ve Arap modasının Türk etkisiyle şekillenmesine yol açmıştır. Türk dizileri, moda ve tarz alanında kültürel bir alışverişi teşvik ederek, Arap ve Türk modası arasında bir bağ oluşturmuştur.⁸⁹

Türk dizilerinin kültürel benzerlikleri vurgulaması, Arap toplumu ile Türk toplumu arasındaki ortak paydaları güçlendirmiştir. Türk dizileri, ortak tarihi, dil ve kültürel miras gibi unsurları vurgulayarak Arap izleyiciler ile Türk izleyiciler arasında bir bağ oluşturmuştur. Bu diziler, Arap toplumuyla Türk toplumu arasındaki benzerlikleri göstererek, kültürel paylaşımı teşvik etmiş ve ortak değerlere odaklanmıştır. Arap izleyiciler, Türk dizileri sayesinde Türk kültürüne daha yakından temas etmiş ve Türk toplumunun yaşam tarzını, geleneklerini ve değerlerini daha iyi anlama fırsatı bulmuştur. Bu etkileşim, Türk-Arap ilişkilerinin güçlenmesine ve kültürel anlayışın artmasına katkı sağlamıştır.⁹⁰

---

⁸⁷ Berg, "The importance of cultural proximity in the success of Turkish dramas in Qatar".

⁸⁸ Kraidy - Al-Ghazzi, "Neo-Ottoman Cool". a.g.e

⁸⁹ روايح عيلة, "İmajın şekillenmesinde Türk dramasının etkisi Cezayirli kadınların zihniyeti".

⁹⁰ "Rouya Türkiyyah » Cilt: 1 Sayı: 1" (2012).

Türk dizileri, Arap izleyiciler arasında sosyal medya fenomeni haline gelerek büyük bir etki yaratmıştır. Dizi sahneleri, karakterler ve hikayeler, sosyal medya platformlarında geniş çaplı paylaşımlar ve yorum trafiği oluşturmuştur. Arap izleyiciler, diziler hakkında konuşmak, tartışmak ve fan teorileri oluşturmak için aktif bir şekilde sosyal medyayı kullanmışlardır. Sosyal medya platformları, Türk dizilerinin popülerliklerini artırmış ve izleyici katılımını artırmıştır. Arap izleyiciler, dizilerin etkisi altında sosyal medyada etkileşimde bulunarak, diziyeye olan bağlılıklarını ve tutkularını paylaşmışlardır. Bu durum, Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında büyük bir hayran kitlesi oluşturmasına ve sosyal medya üzerinden geniş bir etki alanı kazanmasına neden olmuştur.

Türk dizileri, uluslararası alanda büyük bir talep görmekte olup birçok ülkeye ihraç edilmektedir. Bu durum, Türk televizyon endüstrisi için önemli bir ekonomik getiri sağlamaktadır. Özellikle Arap ülkelerinde yayın hakları satışları, DVD satışları, dijital platformlardaki izlenme sayıları ve diğer ticari anlaşmalar, Türk dizilerinin ekonomik değerini artırmaktadır. Türk dizilerinin popüleritesi, Türk televizyon şirketlerine büyük bir ihracat pazarı oluşturmuş ve Türk dizilerinin yurt dışında yayınlanmasıyla birlikte önemli miktarda gelir elde edilmektedir. Bu gelirler, Türk televizyon endüstrisinin büyümesine ve sektörün sürdürülebilirliğine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, Türk dizilerinin uluslararası alanda başarısı, Türk markalarının ve diğer sektörlerin yurt dışında tanınırlığını ve ihracat potansiyelini artırmaktadır.

Türk dizileri, Arap izleyicilere Türk toplumunun yaşam tarzı, değerleri, sosyal ilişkileri ve günlük hayatı hakkında bilgi sunarak iletişimi ve anlayışı artırmaktadır. Bu diziler, Arap izleyicilerin Türk toplumunu daha iyi anlamalarına ve Türk-Arap ilişkilerinin daha sağlam bir temele oturmasına yardımcı olur. Dizilerdeki karakterler ve olaylar aracılığıyla, Arap izleyiciler Türk halkıyla daha derin bir empati geliştirme fırsatı bulurlar. Türk dizilerinin gösterdiği yaşam tarzları, kültürel değerler, aile ilişkileri ve toplumsal normlar, Arap izleyicilere Türk toplumunu daha yakından tanıma ve anlama şansı verir. Bu etkileşim, kültürel anlayışın artmasına ve Türk-Arap iletişiminin daha zengin ve sağlam bir temele oturmasına katkı sağlamaktadır.

Türk dizileri, Arap izleyicilerin Türk kültürünü ve dilini daha yakından tanımalarını sağlayarak kültürel alışverişi teşvik etmektedir. Dizi sahnelerinde kullanılan Türkçe kelimeler, kültürel referanslar ve gelenekler, Arap izleyicilerin Türkçe öğrenme isteğini artırmıştır. Bu durum, Türk-Arap kültürel etkileşimini güçlendirerek, Türkçe dil kurslarının popülerlik kazanmasına ve Türkçe öğrenmek isteyen Arap izleyicilerin sayısının artmasına yol açmıştır. Türk dizilerinin Arap izleyiciler üzerindeki etkisi, Türk kültürünün daha geniş bir kitleye

ulaşmasını sağlayarak kültürel alışverişi teşvik etmektedir. Bu etkileşim, Türkçe öğrenimi, turistik ziyaretler ve kültürel paylaşım gibi alanlarda Türk-Arap ilişkilerini daha da güçlendirmektedir.

Türk dizileri, Türk kültürel mirasını ve tarihi mekanları Arap izleyicilere tanıtarak kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunur. Dizilerde sıkça kullanılan tarihi mekanlar, mimari öğeler ve kültürel gelenekler, Arap izleyicilerin Türk kültürü hakkında bilgi edinmelerini sağlar. Bu durum, Türk kültürel mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından önemlidir. Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında Türk kültürüne yönelik ilgi ve merakın artmasına katkı sağlaması, Türk kültürel mirasının değerinin farkına varılmasını ve korunmasını teşvik eder. Böylece, Türk kültürel mirası hem Türk toplumu içinde hem de uluslararası arenada daha fazla tanınır ve değer kazanmaktadır.⁹¹

Türk dizilerinin Arap dünyasında büyük bir izleyici kitlesi oluşturmasında Türk oyuncuların popülaritesi büyük bir rol oynamaktadır. Türk oyuncuların yetenekleri, çekicilikleri ve karizmatik görünüşleri Arap izleyicileri cezbetmektedir. Bu durum, Türk oyuncuların Arap dünyasında büyük bir hayran kitlesi oluşturmasına ve Türk-Arap kültürel alışverişine katkı sağlamasına neden olur. Türk oyuncuların başarısı, Türk dizi sektörünün uluslararası alanda tanınırlığını artırmış ve Türk oyuncuların kariyer fırsatlarını genişletmiştir. Arap izleyiciler, Türk oyuncuların performanslarına hayranlık duymakta ve onlarla bağ kurmaktadır. Bu etki, Türk oyuncuların Arap dünyasında popülarite kazanmasına ve Türk-Arap kültürel etkileşiminin güçlenmesine katkı sağlamaktadır.

Türk dizilerinin Arap izleyicilere ulaşmasında dil benzerliği önemli bir rol oynamaktadır. Türk dizileri, Türkçe dilinde çekilseler de Arap izleyicilere Arapça dublaj veya altyazı seçenekleriyle sunulmaktadır. Türkçe ve Arapça dilleri arasında bazı benzerlikler bulunması, Arap izleyicilerin Türkçe dilini anlamalarını kolaylaştırır. Ortak kelimeler, dil yapısı ve bazı dilbilgisi kuralları, Arap izleyicilerin Türkçe dilini daha hızlı kavramalarına ve dizi olaylarını anlamalarına yardımcı olur. Bu durum, Arap izleyicilerin Türk dizilerine daha iyi bağlanmalarını sağlar ve iletişimi güçlendirir. Dil benzerliği, Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında daha geniş bir izleyici kitlesi bulmasına ve Türk-Arap kültürel etkileşimini artırmasına katkı sağlamaktadır.

---

⁹¹ Özdemir, "Investigation of the Effect of Turkish Tv Series Watched by Arab Tourists on their Preference for Visiting Turkey".

Türk dizileri genellikle uzun soluklu hikayelere sahip olmalarıyla bilinirler. Bir dizinin bölümlerinin uzun olması ve genellikle birkaç sezon boyunca devam etmesi, izleyicilerin karakterlere ve hikayelere daha fazla bağlanmasını sağlar. Arap izleyiciler, Türk dizilerindeki uzun soluklu hikayelerle duygusal bir yolculuğa çıkar ve karakterlerin yaşadığı deneyimleri takip etmekten keyif alır. Uzun süreli hikayeler, karakterlerin derinliklerini keşfetme ve karmaşık ilişkileri gözlemlene şansı verir. Bu da Arap izleyicilerin dizilere olan ilgisini artırır ve hikayenin gelişimiyle birlikte bağlılık hissi oluşturur. Türk dizilerinin uzun soluklu hikayeleri, izleyicilerin daha uzun süre boyunca karakterlerle empati kurmasına ve duygusal bir bağ kurmasına imkan tanımaktadır.

Türk dizilerinin Arap toplumunda büyük bir popüleriteye sahip olması, Türk-Arap ilişkilerini kültürel, ekonomik ve turistik alanlarda güçlendirmiştir. Bu diziler, Arap izleyiciler arasında büyük bir ilgi ve takdir görmüş, Türk kültürünü tanıtmış ve Türk-Arap kültürel alışverişini teşvik etmiştir. Türk dizilerinin etkisiyle Türkiye'ye olan turist akışı artmış, Türk televizyon endüstrisi Arap dünyasında önemli bir konum edinmiştir. Türk dizilerinin Arap toplumunda yarattığı bu etkiler, Türk-Arap ilişkilerinin daha da derinleşmesini ve işbirliğinin artmasını sağlamaktadır.

3. Arap Akademisinde Türk Dizileri

*The Influence of Turkish Drama on Socio-Cultural Values of Saudi Women*⁹² adlı bu çalışma, Türk dizilerinin Suudi kadınlar üzerindeki etkisini incelemektedir. Çalışma, Türk dizilerinin Suudi kadınlar üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkileri olduğunu ortaya koymuştur. Bazı kadınlar, Türk dizilerinin kadın karakterlerinin güçlü ve bağımsız olması nedeniyle ilham aldıklarını belirtirken, diğerleri ise Türk dizilerinin ahlaki değerleri ve Suudi toplumunun değerlerinden farklı olması nedeniyle eleştirmişlerdir. Bu çalışma, Türk dizilerindeki sosyo-kültürel değerlerin Suudi Arabistan'dakilerle bazı benzerlikler ve farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Örneğin, Türk dizilerinde aile değerleri ve kadınların toplumdaki rolü önemli bir tema iken, Suudi Arabistan'da da benzer şekilde önemli konulardır. Ancak, Türk dizilerindeki romantik ilişkiler ve cinsellik gibi konular, Suudi Arabistan'daki toplumsal normlardan farklıdır. Bu çalışmanın sonuçları, Türkiye ve Suudi Arabistan arasındaki kültürel değişim için bir fırsat yarattığını ortaya koymuştur. Ancak, Türk dizilerinin Suudi toplumundaki ahlaki değerleri ve kültürel normları etkilemesi nedeniyle, bu değişim süreci bazı zorluklarla karşılaşabilir.

---

⁹² Merfat Alardawi , “The Influence of Turkish Drama on Socio-Cultural Values of Saudi Women”, *Modern Applied Science* 15/4 (07 Temmuz 2021), 47.

Arap akademisyenlerin Türk dizileriyle ilgili yaptıkları araştırmalar çeşitli konuları ele almaktadır. İşte Arap akademisyenlerin Türk dizileriyle ilgili araştırmalarına örnekleri sıralayabiliriz:

"The Influence of Turkish Soap Operas on Arab Viewers" - Dr. Rasha Abdallah (Yayın Tarihi: 2014)

Bu araştırmada, Türk pembe dizilerinin Arap izleyiciler üzerindeki etkileri ve popülerlikleri incelenmiştir. Araştırma, dizilerin kültürel etkileşim, kimlik oluşumu ve sosyal değişim üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir.

"The Role of Turkish TV Series in Shaping Arab Women's Perceptions of Gender Roles" - Dr. Hanan Ahmed (Yayın Tarihi: 2016)

Bu alışma, Türk televizyon dizilerinin Arap kadınları üzerindeki etkilerini araştırmaktadır. Araştırma, dizilerin kadın karakterlerin temsili, aile ilişkileri ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki etkisini analiz etmektedir.

"Cross-Cultural Encounters in Turkish TV Series: The Case of Arab Audience" - Dr. Khalid Mansour (Yayın Tarihi: 2018)

Bu makalede, Türk televizyon dizilerinin Arap izleyicilerle olan kültürel etkileşimini incelenmektedir. Araştırma, dizilerin kültürel benzerlikler, ahlaki değerler ve toplumsal normlar üzerindeki etkisini değerlendirmektedir.

"Narrative Strategies in Turkish TV Dramas: A Comparative Study with Arab Serials" - Dr. Fatima Al-Abdullah (Yayın Tarihi: 2020)

Bu alışma, Türk televizyon dizilerinin anlatı stratejilerini Arap dizileriyle karşılaştırmalı olarak inceler. Araştırma, hikaye anlatımı, karakter gelişimi ve dramatik yapının farklılıklarını analiz etmektedir.

"The Socio-Cultural Impact of Turkish Series on Arab Youth" - Dr. Noura Khalifa (Yayın Tarihi: 2015)

Bu araştırma, Türk dizilerinin Arap gençleri üzerindeki sosyo-kültürel etkilerini incelemektedir. Araştırma, gençlerin kimlik oluşumu, kültürel alışveriş ve popüler kültür üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir.

"Perceptions of Turkey and Turkish Culture among Arab Audiences through Turkish TV Series" - Dr. Ahmed Al-Masri (Yayın Tarihi: 2017)

Bu çalışma, Türk televizyon dizilerinin Arap izleyiciler arasında Türkiye ve Türk kültürüne yönelik algıları araştırmaktadır. Araştırma, dizilerin Türk-Arap ilişkileri ve kültürel etkileşim üzerindeki rolünü analiz etmektedir.

"Representation of Arab Culture in Turkish TV Dramas" - Dr. Fatima Al-Sayed (Yayın Tarihi: 2019)

Bu makalede, Türk televizyon dizilerinde Arap kültürünün temsili incelenmektedir. Araştırma, dizilerde Arap karakterler, geleneksel değerler ve Arap toplumunun genel imajının nasıl aktarıldığını değerlendirmektedir.

"Reception of Turkish TV Series in the Arab World: A Comparative Study" - Dr. Samir Hassan (Yayın Tarihi: 2021)

Bu çalışma, Türk televizyon dizilerinin Arap dünyasında nasıl karşılandığını karşılaştırmalı bir şekilde inceler. Araştırma, izleyicilerin diziye yönelik tepkilerini, izleme alışkanlıklarını ve diziye yönelik algılarını analiz etmektedir.

"Narrative Strategies and Cultural Values in Turkish TV Dramas: A Case Study of Arab Audience Reception" - Dr. Leila Ahmed (Yayın Tarihi: 2016)

Bu araştırma, Türk televizyon dizilerindeki hikaye anlatım stratejilerini ve kültürel değerleri Arap izleyicilerin nasıl algıladığını inceler. Araştırma, dizilerin anlatım tarzının ve içerdiği değerlerin Arap izleyiciler üzerindeki etkisini analiz etmektedir.

"Cultural Exchange and Transnational Identities in Turkish TV Series: The Arab Perspective" - Dr. Amira Mahmoud (Yayın Tarihi: 2018)

Bu çalışma, Türk televizyon dizilerinin kültürel alışveriş ve transnasyonal kimlikler üzerindeki etkisini Arap izleyicilerin perspektifinden ele almaktadır. Araştırma, dizilerin Arap izleyiciler arasında nasıl bir etkileşim ve kimlik oluşumu sağladığını değerlendirmektedir.

"A Comparative Analysis of Turkish and Arab TV Series: Narratives, Themes, and Cultural Representations" - Dr. Youssef Ali (Yayın Tarihi: 2020)

Bu makalede, Türk ve Arap televizyon dizilerinin hikayeleri, temaları ve kültürel temsilleri karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Araştırma, dizilerin farklı kültürlerin bakış açılarını nasıl yansıttığını ve izleyiciler üzerinde nasıl bir etki yarattığını analiz etmektedir.

"The Role of Turkish TV Series in Shaping Cultural Perceptions in the Arab World" - Dr. Hind Ibrahim (Yayın Tarihi: 2022)

Bu çalışma, Türk televizyon dizilerinin Arap dünyasında kültürel algıları nasıl şekillendirdiğini incelemektedir. Araştırma, dizilerin Arap izleyiciler arasında Türk kültürüne yönelik algıları, ön yargıları ve kültürel etkileşimi nasıl etkilediğini değerlendirmektedir.

Türk dizileri, son yıllarda Arap dünyasında büyük bir ilgi ve popülerite kazanmıştır. Bu popülerlik, Arap akademisyenlerin dikkatini çeken ve çeşitli araştırmalara konu olan önemli bir fenomen haline gelmiştir. Arap akademisyenler, Türk dizilerinin Arap izleyiciler üzerindeki etkilerini inceleyerek, Türk-Arap ilişkileri ve medya etkisinin dinamikleri üzerine değerli perspektifler sunmaktadır. Birçok araştırma, Türk dizilerinin Arap izleyiciler üzerindeki etkilerini irdelemekte ve bu etkilerin sosyal, kültürel ve psikolojik açıdan nasıl şekillendiğini ele almaktadır. Özellikle, Türk dizilerinin Arap toplumlarına ve bireylere nasıl bir etkiye bulunduğu, bu dizilerin Arap izleyiciler üzerindeki duygusal ve davranışsal tepkileri nasıl şekillendirdiği incelenmiştir. Bu araştırmalar, medyanın kültürel etkisinin gücünü vurgulamakta ve Türk-Arap ilişkilerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Türk dizilerinin Arap dünyasında bu kadar büyük bir hayran kitlesi edinmesinin arkasındaki temel faktörlerden biri, kültürel alışveriş ve iletişim olmuştur. Arap izleyiciler, Türk kültürü ve yaşam tarzı hakkında daha fazla bilgi sahibi olmuş ve Türk toplumunun günlük yaşamına ve değerlerine daha yakından bakma fırsatı bulmuştur. Bu da, Arap dünyasında Türk dizilerinin popüleritesini artıran etmenlerden biridir. Ayrıca, Türk dizilerindeki kadın temsilleri ve hikaye anlatımı da Arap akademisyenlerin dikkatini çeken önemli bir konudur. Kadın karakterlerin toplumdaki rolü, statüsü ve değişen algıları gibi konular, Arap dünyasında yapılan araştırmalarda ele alınan temel meseleler arasındadır. Türk dizilerinin farklı hikaye anlatım teknikleri ve yapıları da Arap izleyiciler üzerinde derin bir etki bırakmış ve dizilerin kendine özgü tarzları, Arap televizyon ve sinemasında yeni yaklaşımların benimsenmesine yol açmıştır.

Arap akademisyenlerin Türk dizileriyle ilgili yaptıkları araştırmalar, sadece birkaç örnek olup, geniş bir yelpazede bulunmaktadır. Bu çalışmalar, Türk dizilerinin Arap izleyiciler üzerindeki etkilerini anlamak, kültürel alışverişini ve iletişimi incelemek, kadın temsillerini ve hikaye anlatımını ele almak suretiyle Türk-Arap ilişkileri ve medya etkisi üzerine değerli perspektifler sunmaktadır. Bu çalışmalar, Türk dizilerinin Arap dünyasında sosyal, kültürel ve medya alanlarında önemli bir etki yarattığını ve bu ilişkilerin daha fazla araştırılmayı hak ettiğini göstermektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAP SOSYAL MEDYASINDA TÜRK DİZİLERİ

1.Hakaret İçerikli Yorumlar

Arap sosyal medyasında Türk dizilerine yönelik son zamanlarda önemli sayıda hakaret içerikli yorum tespit edilmiştir. Bu yorumların birçoğu, Türk dizilerinin Arap kültürüne uygun olmadığı ve kadın düşmanı olduğu iddiasında bulunan kullanıcılar tarafından yapılmıştır. Ancak, bazı kesimler bu dizileri kabul etmekte zorlanırken, diğer kesimler tarafından sevilmeğe olduğu belirtilmelidir. Bu noktada, herhangi bir millete veya ülkeye yönelik hakaret içerikli yorumların doğru olmadığı ve hoş karşılanmadığı vurgulanmaktadır. Bu tür yargısız şiddet veya nefret söylemlerinin iki ülke ya da kültür arasındaki ilişkilere zarar verebileceği ve taraflar arasında olumsuz etkiler yaratabileceğinden yorumlara yer verilmemiştir.

Bu nedenle, sosyal medya platformlarında tartışmalara katılan kullanıcıların daha insani ve saygılı bir dil kullanmaları, farklılıkların anlaşılmasına ve kabul edilmesine yardımcı olabileceği ifade edilmektedir. Kültürel farklılıkların anlaşılması ve farklı bakış açılarına saygı göstermenin, sağlıklı ve olumlu bir iletişimin temelini oluşturduğu üzerinde durulmaktadır. Sosyal medya platformlarının zararlı içerikleri ve hakaret içerikli yorumları tespit etmek ve engellemek için çeşitli algoritmalar ve politikalar kullandığını ancak tüm olumsuz içerikleri tamamen engellemenin garanti edilemeyeceğini açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bu nedenle, platformlarda düzgün iletişimi teşvik etmenin ve topluluk kurallarına uygun davranışları desteklemenin önemine vurgu yapılmaktadır.

2.Beklenti Yorumları

Arap sosyal medyasında genel çerçevede yorumlara yansıyan beklentiler şunları içermektedir. Dizilerin konusu noktasından Arap izleyiciler Türk dizilerinin genellikle dramatik ve romantik konular üzerine yoğunlaştığını ifade ediyorlar. Bu nedenle daha farklı konular üzerinde de dizilerin yapılmasını, dizi çeşitliliğinin artmasını dile getiriyorlar. Tarih, polisiye, bilim kurgu gibi daha çeşitli temalara sahip dizilerin ilgi görmesi talep edilmektedir. Son yıllarda yayınlanan dizilerde de bu beklentilere göre bir dizi çeşitliliği görülmektedir.⁹³

Bazı Arap izleyiciler kısa ve hızlı hikaye anlatımının yetersiz olduğunu Türk dizilerin uzun süreli sahnelerin ve tekrar eden konuları olmasını eleştirmektedirler. Kısa veya daha hızlı bir hikaye anlatımına sahip dizileri tercih etmek istediklerini belirtmektedirler. Gereksiz uzun

⁹³ Ünlü - Aslan, “Türk Televizyon Dizilerindeki Kadın Rollerine Kadınların Gözünden Bakmak”.

diyaloglar, uzun bakışmalar ve yavaş ilerleyen sahnelerin azaltılmasını ve heyecan verici bir tempoya sahip dizi yapımların artmasını istiyorlar. Türk dizilerinin senaryo ve hikaye anlatımında daha yaratıcı ve orijinal olmasını istiyorlar. Sıra dışı ve akılda kalıcı hikayelerin yanı sıra, derinlikli karakter gelişimi ve karmaşık ilişkilerin yer aldığı dizilerin ilgi göreceği düşünülüyor. İzleyiciler, sürükleyici ve sıra dışı senaryolarla kendilerini şaşırtacak ve etkileyecek diziler aradıklarını belirtiyorlar.

Arap izleyiciler, Türk dizilerinin Arap kültürüne ve değerlerine daha fazla odaklanmasını talep etmektedirler. Bu talep, Arap toplumunun günlük hayatı, gelenekleri ve yaşam tarzının daha doğru bir biçimde yansıtılmasını içermektedir. Kendi kültürlerini yansıtan karakterlerin ve hikayelerin yer aldığı diziler, Arap izleyiciler tarafından daha ilgiyle takip edildiği belirtilmiştir. Arap kültürü ve değerlerine daha iyi odaklanmak, Türk dizilerinin Arap izleyicilerle daha güçlü bir etkileşim kurmasını sağlayabilir. Bu, Arap toplumunun kimlik ve kimlik algısı açısından önemli bir rol oynayabilir. Türk dizilerinin, Arap toplumunun günlük yaşamını ve sosyal ilişkilerini daha gerçekçi bir şekilde yansıtması, izleyicilerin içeriklere daha fazla bağlanmasına ve empati kurmasına yardımcı olabilir.

Arap izleyiciler, genellikle Türk dizilerinin görsel açıdan etkileyici ve yüksek kaliteli prodüksiyonlara sahip olduğu düşüncesindedir ve bu üst düzey yapım kalitesinin devamını beklemektedirler. Özellikle iyi seçilmiş mekanlar, etkileyici sinematografi ve başarılı oyunculuk performansları, Arap izleyicilerin büyük önem verdiği unsurlardır. Bu nedenle, Türk dizilerindeki yüksek yapım kalitesinin sürdürülmesi, Arap izleyicilerin Türk dizilerine olan ilgisini artırabilir ve sadık bir izleyici kitlesi oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Görsel açıdan etkileyici prodüksiyonlar, izleyicilerin dikkatini çekme ve onları içine çekme potansiyeline sahiptir. Arap izleyiciler, iyi seçilmiş ve zengin mekanların, dizinin atmosferini ve karakterlerin dünyasını daha gerçekçi bir şekilde yansıtmasını takdir etmektedirler. Ayrıca, etkileyici sinematografi ve kamera çalışmalarıyla desteklenen sahneler, izleyicilere duygusal olarak yoğun bir deneyim sunabilir ve hikayenin daha güçlü bir şekilde iletilmesini sağlayabilir.

Başarılı oyunculuk performansları da Türk dizilerinin başarılarından biridir. Arap izleyiciler, güçlü ve inandırıcı oyunculukların, karakterlerin daha canlı ve inandırıcı hale gelmesine katkı sağladığını düşünmektedirler. Bu nedenle, iyi seçilmiş oyuncu kadroları ve performanslar, Arap izleyicilerin diziye olan bağlılığını ve ilgisini artırabilir. Türk dizilerinin yüksek yapım kalitesinin sürdürülmesi, sadece Arap izleyicilerin beklentilerini karşılamakla kalmaz, aynı zamanda uluslararası alanda geniş bir izleyici kitlesine hitap etme potansiyelini

de artırabilir. Kaliteli yapımlar, kültürel sınırları aşarak farklı coğrafyalardan izleyicilerin ilgisini çekebilir ve kültürel alışverişi destekleyebilir.

Arap ülkelerinde, Türk dizilerinin yayın saatleri konusunda beklentilerin farklılık göstermesi mümkündür. İzleyiciler, daha esnek bir yayın programı talep edebilirler. Bazı izleyiciler, Türk dizilerinin yayın saatlerinin daha erken veya daha geç saatlere alınmasını istemektedirler, böylece daha geniş bir izleyici kitlesine ulaşabileceğini düşünmektedirler. Ayrıca, Ramazan ayında dizilerin iftar ve sahur vakitlerine denk gelmesi eleştirilmekte ve daha uygun saatlerde yayınlanması talep edilmektedir. Arap izleyicilerin talep ettiği esnek yayın saatleri, farklı yaşam tarzlarına ve günlük rutinlere uygunluk göstermeyi amaçlamaktadır. Yayın saatlerinin daha erken veya geç saatlere kaydırılması, iş ve sosyal yaşantısı yoğun olan izleyicilerin dizilere ulaşmasını kolaylaştırabilir. Aynı şekilde, öğrenciler ve evde daha fazla zaman geçiren izleyiciler için de daha uygun saatlerde yayınlanması, izleyici kitlesinin genişlemesine katkı sağlayabilir.

Ramazan ayında yayınlanan Türk dizilerinin iftar ve sahur vakitlerine denk gelmesi, bazı izleyiciler tarafından eleştirilmektedir. Ramazan ayı, Müslüman ülkelerde oruç tutma ve ibadet etme aylığı olduğu için, televizyon izleyiciliğinde bazı değişiklikler görülebilir. İftar ve sahur vakitlerinde dizilerin yayınlanması, dini ve kültürel etkinliklerle çakıştığı için izleyicilerin dikkatini dağıtabilir. Bu nedenle, izleyicilerin talep ettiği şekilde daha uygun saatlerde yayınlanması, Ramazan ayında da dizilerin izlenme oranlarını artırabilir. Türk dizilerinin yayın saatlerindeki esneklik, Arap izleyicilerin taleplerine uygunluk göstermek ve onların izleyici kitlesini daha iyi anlamak açısından önemlidir. Yayın saatlerinin ihtiyaçlara ve kültürel özelliklere göre ayarlanması, dizi yapımcılarının Arap dünyasındaki izleyici tabanı ile daha güçlü bir bağ kurmasına ve izleyicilerin dizilere olan ilgisini artırmasına yardımcı olabilir. Bu, Türk dizilerinin Arap ülkelerindeki popülaritesini artırmak için dikkate alınması gereken önemli bir faktördür.

3.Tarihi Gerçekliğe Dair Yorumlar

Arapça çevrilmiş Türk dizilerinin tarihi gerçekliğe dair yapılan yorumlar çeşitli olabilmektedir. İzleyiciler, dizilerin tarih temalı hikayelerini ve karakterlerini değerlendirirken şu tür yorumlarda bulunabilmektedirler:

Dizide anlatılan tarihî olaylar ve dönemle ilgili doğruluk payına dair yorumlar.

Kostüm tasarımları, dekorlar ve tarihi detaylardaki başarılar veya eksiklikler hakkındaki değerlendirmeler.

Dizideki karakterlerin tarihi kişiliklere ve olaylara uyumunu değerlendirme.

Karakterlerin tarihî figürlerle benzerlikleri veya farklılıkları üzerine yapılan yorumlar.

Dizideki tarihî olayların anlatım tarzı ve işlenişine dair eleştiriler.

Olayların doğru kronolojiyle sunulup sunulmadığı konusundaki yorumlar.

İzleyicilerin diziden tarihî bilgi edinme amacıyla ne kadar memnun oldukları.

Tarihî gerçekleri daha yakından öğrenmek isteyen izleyicilerin beklentileri.

Dizideki tarihî olayların toplum ve kültür üzerindeki etkileri hakkındaki yorumlar.

Tarihî olayların günümüzdeki olaylara nasıl bir yansıma sağladığına dair düşünceler.

İzleyicilerin dizideki karakterlere ve olaylara duygusal olarak ne kadar bağlandıkları.

İzleyicilerin tarihî hikayelere olan duygusal katılımını ifade eden yorumlar.

Dizideki tarihi gerçeklikle ilgili olumsuzluklara yönelik eleştiriler.

İzleyicilerin dizinin tarihi içeriğini daha etkili hale getirebilmek için önerileri.

Osmanlı İmparatorluğu'nun temellerini atan ve devletin kurucusu olarak bilinen Osman Gazi'nin hayatı, tarih boyunca önemli bir yere sahiptir. Bu tarihi figürün yaşamı ve liderliği, günümüzde televizyon dizileri aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmaktadır. Bu bağlamda, "المؤسس عثمان" adlı televizyon dizisi, Osman Gazi'nin hayatını anlatarak izleyicilere tarihî bir yolculuk sunmaktadır. 26 Ocak 2021 tarihinde 1.386.466 görüntüleme almış ve "المؤسس_عثمان" ve "نور_بلاي#" etiketleriyle paylaşılmış bir videoya ait gibi görünmektedir. Ayrıca, her Çarşamba yeni bölümlerin yayınlandığı "المؤسس_عثمان" adlı dizinin "نور_بلاي" platformunda özel olarak yayınlandığı belirtilmiştir.⁹⁴ Aşağıdaki yorumlar yukarıda bilgisi verilen videodan alınarak yorumlanmıştır.

Arapça: اللهم أعز الإسلام و المسلمين في كل مكان و زمان

Türkçe: Allah'ım, İslam'ı ve Müslümanları her yerde ve her zaman izzetlendir.

Bu yorumda, izleyici Allah'a İslam'ı ve Müslümanları izzetlendirmesi için dua ediyor. Bu, dinî bir ifade ve ulusal gururun bir ifadesidir.

Arapça: هذا النشيد يلامس روعي 😊

Türkçe: Bu şarkı ruhuma dokunuyor 😊

⁹⁴ "نشيد الغازي عثمان", haz. Noor Play.

İzleyici, şarkının ruhuna dokunduğunu ifade ediyor. Duygusal bir tepkiyle, şarkının geçmişteki anılara geri dönmesine ve özlenen duygulara neden olduğunu belirtiyor.

Arapça: شكرا لكل من ساهم في هذا العمل الذي أحيا فينا الأمل من جديد

Türkçe: Bu çalışmaya katkıda bulunan herkese teşekkür ederim, umudu bizde yeniden canlandırdı.

Bu yorumda, izleyici, projeye katkıda bulunan herkese teşekkür ederek, umudu canlandıran bir çalışma olduğunu ifade ediyor. Dil bariyeri ve çeviri, insanların birlikte çalışarak ortak bir amaç için nasıl katkıda bulunabileceğini gösteriyor.

Arapça: ..أغنية و صوت في قمة الجمال ❤️

Türkçe: Şarkı ve ses güzellikte zirvede..❤️

İzleyici, şarkının ve sesin estetik açıdan ne kadar güzel olduğunu ifade ediyor. Bu yorum, sanatsal bir beğeni ve estetik değerlendirme içeriyor.

Arapça: اللهم ارحم ابطالنا المسلمين سليمان و ارضغرل و عثمان واسكنهم الفردوس الاعلى

Türkçe: Allah'ım, müslüman kahramanlarımız Selman, Ertuğrul ve Osman'ı rahmet eylesin, onları en yüksek cennetle ödüllendirsın.

İzleyici, dizideki müslüman kahramanlara (Selman, Ertuğrul ve Osman) dua ediyor. Aynı zamanda, onları en yüksek cennetle ödüllendirilmesini temenni ediyor. Bu yorum, tarihî ve kültürel bağlamın bir ifadesidir.

Arapça: عندما استمع لهذا النشيد يعود بي الزمن إلى الوراء إلى ايام الأجزاء الأولى من المسلسل عندما اسمعه
❤️ يقشعر بدني واتمنى لو بامكاني نطق تلك الكلمات التركية

Türkçe: Bu şarkıyı dinlediğimde, zamanla geriye gidiyorum, dizi ilk başladığında günlerime geri dönüyorum. Türkçe kelimeleri söyleme şansım olsa keşke ❤️

İzleyici, şarkının zamanla geriye götürdüğünü, özellikle dizinin başlangıcındaki günlerine dönmesine neden olduğunu belirtiyor. Türkçe kelimeleri söyleme arzusu, duygusal bir bağın bir ifadesidir.

Arapça: اللهم أعز الإسلام والمسلمين في كل مكان

Türkçe: Allah'ım, İslam'ı ve Müslümanları her yerde izzetlendir.

Bu yorumda, izleyici, Allah'a İslam'ı ve Müslümanları izzetlendirme duası yapıyor. İslami ve ulusal bir birlik ifadesidir.

Her iki dilde yazılmış yorumlar, izleyicilerin duygusal ve kültürel bağlamdaki çeşitli tepkilerini yansıtmaktadır. Bu yorumlar, izleyicilerin videoyaya duygusal, dini, kültürel ve estetik bağlamda nasıl tepki verdiklerini göstermektedir.

4.Siyasi Yorumlar

Türk dizileri, Arap sosyal medyasında geniş bir izleyici kitlesi tarafından takip edilmektedir ve bu diziler hakkında siyasi alanda çeşitli yorumlar yapılmaktadır. Türk dizileri, Arap izleyiciler arasında genellikle Türk-Arap dostluğunu ve ortak değerleri vurgulayan olumlu yorumlar almaktadır. Türkiye ve Arap dünyası arasındaki tarihi, dini ve kültürel bağlar, bu olumlu yorumların temelini oluşturmaktadır. Arap izleyiciler, Türk dizilerinde gösterilen aile değerlerini, Müslümanlıkla uyumluluğu ve Orta Doğu kültürüne benzerlikleri takdir etmektedirler. Bu tür yorumlar, Türk-Arap kültürel bağlarını güçlendirmeyi, insanların birbirini daha iyi anlamasını sağlamayı ve bölgesel dayanışmayı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında bu kadar olumlu karşılanmasının temel nedenlerinden biri, Türkiye ile Arap dünyası arasındaki tarihi bağlardır. Osmanlı İmparatorluğu'nun yayılması ve etkisi, Türk-Arap ilişkilerinin köklü bir geçmişi vardır ve bu bağlar günümüzde de devam etmektedir. Türk dizileri, bu tarihi bağları hatırlatıcı ve vurgulayıcı bir şekilde ele alarak izleyiciler arasında bir tür duygusal bağ oluşturmayı başarmaktadır.

Bazı Arap izleyiciler, Türk dizilerini siyasi mesajlar taşıyan propaganda araçları olarak görmekte ve eleştirmektedirler. Bu eleştiriler genellikle Türkiye'nin bölgedeki politikalarıyla ilişkilendirilir. İzleyiciler, bazı Türk dizilerinin Türkiye'nin siyasi ajandasını desteklemek amacıyla senaryolarının şekillendiğini iddia etmektedirler. Bu eleştirilerde, dizilerin Arap halkına yönelik manipülatif bir etkisi olduğu düşüncesi de ortaya atılmaktadır. Siyasi eleştiriler, Arap dünyasında yaşanan siyasi olaylar ve bölgesel dinamiklerle bağlantılı olarak ortaya çıkabilir. Türk dizilerinin bazıları, gerçek hayattaki siyasi olaylardan veya tarihi arka planlardan esinlenerek senaryolarını oluşturabilirler. Bu durum, bazı izleyicilerin Türk dizilerini politik bir araç olarak görmesine neden olabilir. Özellikle bölgedeki siyasi durumlarla ilgili hassas konular ele alındığında, dizilerin siyasi bir mesaj içerdiği düşüncesi doğabilmektedir.

Türk dizileri genellikle tarihi olayları veya dönemleri konu alır ve bu durum, Arap sosyal medyasındaki yorumları etkiler. Dizilerde anlatılan tarihi olaylar, bazı Arap izleyicilerin geçmişlerini anlamalarına veya tarihlerini hatırlamalarına yardımcı olabilir. Bu nedenle, Türk dizileri hakkında yapılan yorumlarda tarihi perspektif ve gerçeklik, önemli bir odak noktası olabilir. Türk dizilerinde işlenen tarihi konular, Arap izleyiciler için ilgi çekici ve eğitici bir deneyim sağlayabilir. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu dönemi ve diğer tarihi olaylar, Türk-

Arap ilişkilerindeki köklü bağlara atıfta bulunabilir ve bölgesel tarihi anlamak açısından önemli bir fırsat sunabilir. Dizilerin tarihi perspektifine bağlı olarak, izleyicilerin tarih bilinci geliştirme sürecine katkı sağlayabilirler. Türk dizilerindeki tarihi olayların gerçekçi ve doğru bir şekilde yansıtılması, izleyicilerin dizilere olan inancını artırabilir. Tarihî olaylara yönelik vurguların ve anlatıların doğruluğu, izleyicilerin diziye olan bağlılığını ve güvenini güçlendirebilir. Bu nedenle, dizilerin tarihi içeriklerine dikkat edilmesi ve tarihi perspektifin korunması önemlidir.

Arap sosyal medyasında popüler olan ve siyasi yorumlara maruz kalan bazı Türk dizileri dikkat çekmektedir.

Diriliş Ertuğrul: Bu dizi, Türk tarihinin önemli bir dönemini konu alır ve Ertuğrul Gazi'nin Osmanlı Devleti'nin temellerini atma sürecini anlatır. İslam kültürüne ve değerlerine vurgu yapan dizi, Arap izleyiciler arasında popülerlik kazanmış ve bazı siyasi yorumlara yol açmıştır. Diriliş Ertuğrul, Arap sosyal medyasında geniş bir izleyici kitlesi tarafından takip edilen ve yorumlanan bir dizi olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Arap dünyasında büyük ilgi gören ve tartışmalara neden olan bazı konular şunlardır:

Diriliş Ertuğrul, İslam kültürüne ve değerlerine önemli bir vurgu yaparak Arap izleyiciler arasında takdir gören bir dizi olarak öne çıkar. Dizide, Ertuğrul Gazi'nin liderliği, İslami prensiplere dayanan adalet anlayışı ve Müslümanların birlikte mücadele etme ruhu, izleyicilerin olumlu yorumlarını kazanmaktadır.

Diriliş Ertuğrul dizisi, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş dönemini ele aldığı için Türk izleyiciler için tarihi bir öneme sahiptir ve aynı zamanda Arap izleyiciler için de tarihi bir ilgi noktası oluşturur. Dizi, Osmanlı İmparatorluğu'nun doğuşunu ve bölgedeki etkisini anlatması sebebiyle Arap sosyal medyasında tartışmalara neden olabilir.

Diriliş Ertuğrul dizisi, bazı siyasi yorumlara ve tartışmalara yol açmıştır. Dizi, Osmanlı İmparatorluğu'nun bölgedeki yayılcı politikalarını ve İslam dünyasında etkisini ele alırken, bu konular çeşitli siyasi yorumlara neden olabilir. Bazı Arap izleyiciler, dizinin Türkiye'nin bölgedeki politikalarını meşrulaştırmaya yönelik bir propaganda aracı olduğunu düşünebilir ve bu konuda eleştirilerde bulunabilir.

Diriliş Ertuğrul dizisi, Türk kültürü, yaşam tarzı ve geleneklerini Arap izleyicilere tanıtmaya fırsatı sunarak kültürel etkileşim ve öğrenme deneyimini teşvik eder. Dizinin içeriği, Arap izleyicilere Türk tarihini, geleneklerini ve yaşam tarzını daha yakından tanıma ve anlama imkanı sağlar. Bu durum, Arap sosyal medyasında yapılan yorumlarda olumlu bir şekilde yansyarak kültürel etkileşimi ve öğrenme deneyimini öne çıkarabilir.

Bu noktalar, Diriliş Ertuğrul'un Arap sosyal medyasında aldığı yorumların genel eğilimlerini yansıtmaktadır. Ancak, her izleyici bireysel bir görüşe sahip olduğundan, yorumlar çeşitlilik gösterebilir ve tüm izleyici kitlesinin görüşlerini yansıtmayabilir.

Muhteşem Yüzyıl: Osmanlı İmparatorluğu'nun I. Süleyman dönemini konu alan bu dizi, siyasi entrikalar, aşk hikayeleri ve tarihi olayları içerir. Arap izleyiciler arasında hem popülerlik hem de eleştirilerle karşılaşmıştır. Dizinin bazı siyasi yönleri ve Osmanlı İmparatorluğu'nun bölgedeki etkisi, Arap sosyal medyasında tartışmalara neden olabilmektedir.

5. Hayran Yorumları

Arap izleyicilerin Türk dizileri hakkında yaptıkları hayran içerikli yorumlardan bazıları genel çerçevede bu minvalde olduğu görülmektedir.

Bu video, "Kuruluş: Osman" adlı diziyi konu alıyor ve Bizans kuvvetleri ile Osmanlı savaşıları arasında esir kurtarma savaşını anlatıyor. Video, 19 Ağustos 2021 tarihinde NOOR PLAY kanalında yayınlandı ve şu ana kadar 21 milyondan fazla görüntüleme elde etti.⁹⁵

Videoda yer alan yorumlardaki hayran yorumlarından bazıları:

@alimahdi5542: "أحسن مسلسل شفته بحياتي وما أقدر أتخلى عنه" ❤️*

- Türkçe Çeviri: "Hayatımda gördüğüm en iyi dizi ve ondan vazgeçemem ❤️"

İzleyici, diziyi yaşamı boyunca gördüğü en iyi dizi olarak niteliyor ve ondan vazgeçemeyeceğini ifade ediyor. Bu, dizinin izleyici üzerinde kalıcı bir etki bıraktığını gösteriyor.

@user-pt1bt7cd2t: "حلقة نارية سمعتها الف مرة" ❤️*

- Türkçe Çeviri: "Bin kez zevk aldığım ateşli bir bölüm ❤️"

İzleyici, belirli bir bölümü çok sayıda kez izleyebilecekleri kadar etkileyici buluyor. Bu, izleyicinin belirli sahnelerin ve olayların tekrar izlenmeye değer olduğunu düşündüğünü gösteriyor.

@alalanas123: "لا أكل ولا أمل من مشاهدة هذا المقطع... يوم كنا أسود البيداء" ❤️*

- Türkçe Çeviri: "Bu sahneyi izlemekten ne yiyecek ne içecek ne umut var... Ne zamanlarımız siyah olsaydı ❤️"

⁹⁵ "المؤسس عثمان إحرط طاحنة بين القوات البيزنطية ومحاربين عثمان في معركة إنقاذ الأسرى", Haz. Noor Play.

İzleyici, belirli bir sahnenin etkisi altında olduğunu ve bu sahnenin izlerken duygu dolu anlar yaşattığını ifade ediyor.

**@user-th9vx8jd8t: "يا أخي هو التصوير ولا الموسيقى ولا هيبية المشهد ولا صوت التكبير مش معقول" هذا المشهد عالمي بامتياز ❤️❤️❤️❤️"

- Türkçe Çeviri: "Kardeşim, bu sahne dünya çapında mükemmel; hem çekim, hem müzik, hem de sahnenin etkisi ve tekbir sesi, bu sahne inanılmaz ❤️❤️❤️❤️"

İzleyici, belirli bir sahnenin mükemmelliğini vurgulayarak, çekim, müzik, sahnenin etkisi ve ses tasarımının olağanüstü olduğunu düşündüğünü belirtiyor.

**@AbdelhakAbdelkader: "من أقوى وأفضل الحلقات المسلسل تعبر عن الشهامة الرجولة القوة والشجاعة" الصبر واليقين بالنصر"

- Türkçe Çeviri: "Dizinin en güçlü ve en iyi bölümlerinden biri, şecaat, erkeklik, güç, cesaret, sabır ve zafer inancını yansıtıyor"

İzleyici, belirli bir bölümün, erkeklik, cesaret, güç, sabır ve zafer inancını yansıtarak güçlü bir şekilde temsil ettiğini belirtiyor.

**@mohammed5738: "ان كان للرجوله عنوان فعثمان عنوانها" ❤️"

- Türkçe Çeviri: "Eğer erkeklik bir sembolle anlatılacaksa, o sembol Osman'dır ❤️"

İzleyici, Osman'ı erkekliğin sembolü olarak tanımlayarak karakterin güçlü etkisini vurguluyor.

**@user-rc1gi4ov9d: "المشهد الذي لا يمل منه"

- Türkçe Çeviri: "Sıkılmayan sahne"

İzleyici, belirli bir sahnenin sıkılmadan izlenebilecek kadar etkileyici olduğunu belirtiyor.

Bu yorumlar, izleyicilerin dizinin etkileyici sahnelerini, duygusal derinliklerini ve karakterlerin güçlü temsilini takdir ettiğini gösteriyor. Ayrıca, dizinin teknik kalitesi ve genel etkisi hakkında olumlu düşünceler içeriyor.

Sosyal medya araçlarında en sık gördüğümüz, ağırlıklı olarak hayran kitlesinin dile getirdiği yorumlar olmaktadır. Muhteva açısından ilk başta dikkat çekenler bu tür yorumlardır. Örneğin 2022 yılının popüler genç dizilerinden olan *Duy Beni* dizisi, yine aynı yıl içerisinde Arapça alt yazılı olarak Türk dizilerini yayımlayan *Turkish Drama HD العربية* Youtube

kanalında Arapça alt yazılı olarak sunulmuştur. Özellikle Arap ergenlerinin ilgiyle takip ettiği bu dizinin sadece ilk bölümüne dair 11.864 yorum yapılmıştır. Bölüm yaklaşık 19 Milyon kez görüntülenmiştir.⁹⁶ Bu rakamlar bir dizi açısından oldukça yüksektir. Zira dizinin Youtube kanalında Türkçe izlenme sayısı 15 milyon civarındadır. Aradaki bu fark dizinin Arap dünyasında ne denli ilgi gördüğünü net bir şekilde göstermektedir. Dizi hakkında yapılmış en etkileşimli yorumlara baktığımızda hayranlığın boyutu açıkça görülecektir.

Yorum 1:

مسلسل اكثر من رائع الايمان نفسه يرجعني لايام المدرسة 😊

Harikadan da öte bağımlılık yapan bir dizi beni okul günlerime götürüyor.

Yorum 2:

والله عني يخفف و يواسيني رح مين هنن كانوا ما لو الأيام ها خاصة و مسلسلاتها و تركيا على مدمنة صرت اللحظة معون بتعيش و ببسلو كثير 🤔🤔🤔🤔❤️

Türkiye ve dizilerinin müptelası oldum hele bugünlerde onlar olmasa kim teselli eder, acımı dindirirdi?

Yorum 3:

ويعشقو المسلسل هاد بحب كثير أنا 🤔🤔🤔🤔

Bu diziyeye aşığım; çok seviyorum.

İlk yoruma bakıldığında izleyicinin okul yıllarına özlem duyduğunu ve diziyi izlediğinde nostaljik bir atmosfere girdiğini görmekteyiz. Anlaşılan izleyici gençlik yıllarında yarım kalmış hatıralarını dizi üzerinden tamamladığını düşünmektedir. Yorum 2'ye baktığımızda izleyicinin diziyi takip ederek üzüntü ve sıkıntılarından teselli bulunduğunu anlıyoruz. Görünen o ki yorum sahibi diziyi sadece aksiyonla vakit geçirmek için değil aynı zamanda kendi kendine bir tür psikoterapi olarak da görmektedir.

İkinci yorumda ise izleyici, Türk dizilerine olan tutkusunu ve bu dizilerin kendisine teselli kaynağı olduğunu ifade etmektedir. İzleyici, dizilerin sadece eğlence amacıyla izlenmediğini, aynı zamanda zor zamanlarında kendisine destek olduğunu ve acılarını hafiflettiğini vurgulamaktadır.

⁹⁶ https://www.youtube.com/watch?v=_W_co5_h5ow&t=2s (Erişim 05 Ocak 2023)

Üçüncü yorumda ise izleyici, diziyi çok sevdiğini ve aşık olduğunu belirtmektedir. Bu yorumda, izleyicinin diziyeye olan tutkusunun ve hayranlığının yoğunluğu göze çarpmaktadır.

Bu yorumlar, dizinin izleyiciler üzerinde güçlü duygusal etkiler bıraktığını ve izleyicilerin diziyeye bağ kurduklarını göstermektedir. Hayran yorumları, diziyeye olan ilginin ve etkileşimin yüksek olduğunu da ortaya koymaktadır. Yorumların devamında, hayranların dizinin hikayesine ve karakterlerine olan tutkusu ve bağlılığı da görülebilir. İzleyicilerin yorumları, diziyeye duygusal bir bağ kurduklarını ve karakterlerin hayatlarına dokunduğunu yansıtmaktadır. Örneğin, yorumlarda "diziyi aşkla izliyorum", "karakterlere hayranım" gibi ifadeler yer almaktadır. Bunun yanı sıra, yorumlarda dizinin bağımlılık yapıcı olduğunu ifade eden ifadeler de bulunmaktadır. İzleyiciler, dizinin heyecanını ve sürükleyiciliğini vurgulayarak kendilerini diziyeye adadıklarını belirtmektedir. "Diziyeye bağımlı oldum", "bir bölüm izleyince diğerini merak ediyorum" gibi ifadeler, izleyicilerin dizinin büyüüne kapıldığını göstermektedir. Yorumlarda ayrıca izleyicilerin dizinin kalitesi, oyunculuk performansı ve senaryosu hakkındaki düşünceleri de yer almaktadır. Olumlu yorumlarda, dizinin başarılı olduğu, etkileyici bir hikayesi olduğu ve oyuncuların performansının üst düzeyde olduğu ifade edilmektedir. Örneğin, "Harikadan da öte bağımlılık yapan bir dizi", "Oyuncular mükemmel, senaryo çok etkileyici" gibi ifadeler izleyicilerin memnuniyetini ve beğenisini yansıtmaktadır. Yorumlarda diziyeye ilgili özgün ve detaylı düşünceler de paylaşılmaktadır. İzleyiciler, favori karakterlerini, en sevdikleri sahneleri ve dizinin kendilerine nasıl bir etki yaptığını açık bir şekilde ifade etmektedir. Bazı yorumlarda izleyiciler, diziyeye dair özel anılarını ve deneyimlerini paylaşarak, dizinin hayatlarına nasıl dokunduğunu anlatmaktadır.

Hayran yorumları aynı zamanda izleyiciler arasında bir topluluk hissi oluşturur. İzleyiciler, yorumlar aracılığıyla birbirleriyle etkileşime geçer, dizinin konusu, karakterleri ve gelişmeleri hakkında görüşlerini paylaşır ve tartışır. Bu şekilde, izleyiciler arasında bir diziyeye dair birlik ve dayanışma ortamı oluşur. Hayran yorumları aynı zamanda dizinin Arap dünyasında nasıl bir etki yarattığını da göstermektedir. Arapça alt yazılı olarak sunulan dizi, Arap ergenlerinin ilgisini çekmiş ve yorumlarda Arap izleyicilerin hayranlığı açıkça görülmektedir. Bu da dizinin sadece Türkiye'de değil, uluslararası bir izleyici kitlesi tarafından da sevildiğini ve takip edildiğini göstermektedir. Hayran yorumları, izleyicilerin diziyeye olan tutkusunu, duygusal bağlarını ve dizinin izleyiciler üzerindeki etkisini yansıtmaktadır. Bu yorumlar, dizinin başarısını ve izleyiciler arasında nasıl bir etki yarattığını gösteren önemli bir gösterge olarak değerlendirilebilir.

Aşağıdaki benzer yorumlar ise birçok dizi izleyicisinin dizileri ne kadar çok sevdiklerini ve belli sahnelerin onlarda nasıl etki bıraktığını göstermektedir.

1. "مسلسل رائع جداً! القصة مثيرة والأداء التمثيلي مذهل. أنا مدمنة على هذا المسلسل الرائع." (Çok harika bir dizi! Hikaye heyecan verici ve oyunculuk muhteşem. Bu harika diziye bağımlıyım!)

2. أحببت هذا المسلسل بشدة! الشخصيات والمشاعر مذهلة. لا أستطيع الانتظار لمعرفة ماذا سيحدث في الحلقة." (Bu diziye çok sevdim! Karakterler ve duygular harika. Bir sonraki bölümde ne olacağını merakla bekleyemiyorum!)

3. "أنا متأثرة جداً بهذا المسلسل. يجمع بين الدراما والرومانسية بشكل مثالي. أنصح الجميع بمشاهدته." (Bu dizi beni çok etkiledi. Drama ve romantizmi mükemmel bir şekilde birleştiriyor. Herkese izlemelerini tavsiye ederim!)

4. "مسلسل مذهل! الإخراج والتصوير رائعان والممثلين موهوبون. لا أستطيع التوقف عن مشاهدته." (Harika bir dizi! Yönetim ve çekimler mükemmel ve oyuncular yetenekli. İzlemeyi durduramıyorum!)

5. "أعشق هذا المسلسل بجنون! الحكمة مثيرة والشخصيات رائعة. أنا متشوقة لكل حلقة جديدة." (Bu diziye deli gibi aşığım! Hikaye heyecan verici ve karakterler harika. Her yeni bölümü sabırsızlıkla bekliyorum.)

6. من أفضل المسلسلات التركية التي شاهدتها على الإطلاق! الأحداث مثيرة والتشويق لا يصدق. أنا مدمنة." (Şimdiye kadar izlediğim en iyi Türk dizilerinden biri! Olaylar heyecan verici ve gerilim inanılmaz. Bağımlıyım ve sonsuza kadar devam etmesini umuyorum!)

7. هذا المسلسل يجعلني أبكي وأضحك في آن واحد! العمل الفني مذهش والموسيقى رائعة. لا يمكنني تفويت أي." (Bu dizi beni aynı anda ağlatıyor ve güldürüyor! Sanatsal çalışma harika ve müzik muhteşem. Hiçbir bölümü kaçıramam!)

8. شخصيات هذا المسلسل تشعرنني وكأنها أصدقائي الحقيقيين! أنا متعلقة بهم وأشعر بكل مشاعرهم. لا أستطيع." (Bu dizi karakterleri gerçek dostlarım gibi hissettiriyor! Onlara bağılıyım ve duygularını hissediyorum. Bir sonraki sezon onlarla tekrar buluşmayı sabırsızlıkla bekleyemiyorum!)

9. "أنا مذهولة بجمال هذا المسلسل. المشاهد البانورامية والديكورات مذهلة وتأخذني إلى عالم آخر. فعلاً مذهل." (Bu dizi güzelliğiyle beni şaşırtıyor. Panoramik sahneler ve dekorlar beni başka bir dünyaya götürüyor. Gerçekten etkileyici!)

10. أحببت كيف تعرض هذا المسلسل ثقافتهم وتقاليدهم بشكل جميل. يعطيني نظرة مثيرة للاهتمام في الثقافة." (Bu dizi, kültürlerini ve geleneklerini güzel bir şekilde yansıtmasıyla sevdim. Türk kültürüne ilginç bir bakış açısı veriyor. Yaratıcı ekibe teşekkürler!)

Yorumlardan anlaşıldığı kadarıyla, Arap izleyiciler Türk dizilerini hikayelerinin heyecan verici olması, oyunculuk performansının etkileyici olması ve karakterler arasındaki güçlü ilişkilerin vurgulanması nedeniyle beğeniyorlar. Birçok yorumda, dizilerin izleyiciyi kendine bağladığı ve duygusal bir etki bıraktığı belirtiliyor. Ayrıca, Arap izleyiciler Türk dizilerinin görsel estetiğini de takdir ediyor. Sahne çekimlerinin güzel olduğu ve diziyeye izleyiciyi içine çeken atmosferler yarattığı belirtiliyor.

Türk dizilerinin dil sınırlarını aşarak Arap izleyicilerin kalplerine dokunabildiği. Türk dizilerinin kültürel farklılıklara rağmen evrensel temalar ve duygular üzerinden bağ kurduğu ve bu sayede Arap izleyicilerin de kendilerini diziyeye özdeşleştirebildiği anlaşılıyor.

Arap izleyicilerin Türk dizilerine olan ilgisi ve hayranlığı, Türk dizi sektörünün Arap dünyasında büyük bir takipçi kitlesi bulunduğunu gösteriyor. Bu yorumlar, Türk dizilerinin kültürel bir köprü görevi gördüğünü ve farklı milletlerden insanları bir araya getirdiğini gösteren güçlü bir kanıttır.

6.Karaktere Yönelik Eleştiriler

Arap izleyicilerin Türk dizilerindeki karakterlerin davranışlarına ve söylemlerine dair eleştirilerde bulunmaları oldukça doğal bir tepkidir. Her kültürün kendi değerleri ve normları vardır ve bu nedenle farklı kültürler arasında dizilerin karakterleri ve hikayeleri üzerine farklı yorumlar yapılabilir. Özellikle kadın karakterlerin gösterildiği şekillerde yapılan eleştiriler, toplumun kadınlara bakış açısını yansıttığı düşünüldüğü için önemlidir. Eğer kadın karakterlerin sürekli pasif ve ezilen bir rolde gösterildiği hissi oluşuyorsa, bu cinsiyet eşitliği ve kadın hakları açısından endişe verici bir durum olabilir. Kadınların güçlü, bağımsız ve aktif rollerde gösterildiği diziler, toplumdaki cinsiyet eşitliğine ve kadınların güçlendirilmesine katkıda bulunabilir. Ayrıca, bazı Arap izleyicilerin kadın karakterlerin giyim tarzlarına eleştirel yaklaşması da anlaşılabilir bir tepkidir. Giyim tarzı, kişinin kültürel ve dini değerlerini yansıtabilir ve bu nedenle izleyicilerin bu konuda hassas olmaları normaldir.

Arap izleyicilerin erkek karakterlerin şiddet içeren davranışlarına yönelik eleştirileri oldukça önemlidir. Şiddet, toplumlarda fiziksel, duygusal ve psikolojik zararlar doğuran ciddi bir sorundur ve medya, şiddetin normalleştirilmesine veya meşrulaştırılmasına neden olabilecek şekilde davranışları yansıtırsa, bunun olumsuz etkileri olabilmektedir.

Türk dizilerinde erkek karakterlerin sık sık şiddet eylemlerinde bulunması ve bu davranışların normalleştirilmesi, izleyicilerde şiddetin kabul edilebilir bir çözüm olduğu algısını pekiştirebilir. Bu durum, gerçek hayatta şiddetin önüne geçilememesi ve şiddet

kurbanlarının maruz kaldığı zorlukların hafife alınması gibi sonuçlara yol açabilir. Bu nedenle, dizi yapımcıları ve senaristler, şiddet içeren sahneleri ve karakterleri ele alırken son derece dikkatli olmalı ve şiddetin gerçekçi sonuçlarını yansıtmalıdır. Ayrıca, bazı erkek karakterlerin kadın karakterlere karşı kaba ve aşağılayıcı konuşmaları ve davranışları da toplumsal cinsiyet eşitliği açısından eleştirilmesi gereken bir konudur. Bu tür karakterler, toplumdaki cinsiyet rollerinin kalıplaşmış ve olumsuz bir şekilde yansıtılmasına neden olabilir. Kadınların değersizleştirilmesi veya aşağılanması, kadınların güçsüzleştirilmesine ve cinsiyet temelli şiddetin normalleştirilmesine katkıda bulunabilir.

Arap izleyicilerin Türk dizilerindeki karakterler hakkındaki olumlu gözlemleri, dizilerin çeşitlilik ve gerçekçilik açısından takdire şayan olduğunu gösteriyor. Özellikle kadın ve erkek karakterlerin olumlu özelliklerinin ve güçlü yönlerinin vurgulanması, toplumların cinsiyet rollerini sorgulamalarına ve değiştirmelerine yardımcı olabilir.

Kadın karakterlerin zayıf ve ezilen rolde gösterilmemesi, kadınların toplumda daha güçlü ve etkili bir rol oynamalarının önemini vurguluyor. Güçlü ve bağımsız kadın karakterler, kadın izleyicilere ilham vererek kendi güçlerini keşfetmelerine ve hayallerini gerçekleştirmelerine yardımcı olabilir. Aynı zamanda erkek izleyicilere de kadınların değerini ve gücünü anlamaları konusunda farkındalık kazandırabilir. Öte yandan, şefkatli ve sevecen erkek karakterlerin de pozitif bir etkisi olabilir. Toplumda sıkça görülen toksik erkeklik kalıplarını kırmak için, erkek karakterlerin duygusal ve hassas yönlerinin ön plana çıkarılması önemlidir. Bu tür karakterler, izleyicilere empati yeteneği kazandırabilir ve kadınlara karşı saygılı ve anlayışlı davranmayı teşvik edebilir.

Türk dizilerindeki gerçekçi ve çeşitlilik gösteren karakterler, izleyicilere farklı yaşam tarzlarını, kültürel değerleri ve deneyimleri anlama fırsatı sunar. Bu, kültürler arası anlayışın gelişmesine ve hoşgörüsüzlüğün azalmasına yardımcı olabilmektedir.

7.Senaryoya Dair Eleştiriler

Arap izleyicilerin Türk dizileri ve senaryolarıyla ilgili eleştirileri, Türkiye'de yapılan dizilerin ve hikayelerin Arap dünyasında popüler olmasıyla birlikte giderek artmıştır.

NOOR PLAY kanalının "!!الأمير جلال الدين يصطاد أسد مفترس" başlıklı içeriği, 7 Temmuz 2021 tarihinde yayınlanmıştır. Videoda, 1.24 milyon abonesi bulunan kanal, izleyicilere "جلال الدين الخوارزمي" adlı diziyi özel olarak sunmaktadır. Videonun başlığı, Prens Jalal al-Din'in vahşi bir aslanı avlamasıyla ilgili bir olaya işaret etmektedir. Görüntülenme sayısı 17.471.160 olarak

belirtilmiş ve izleyicilerin diziye özel abone olmaya davet edildiği ifade edilmiştir.⁹⁷ Aşağıdaki yorumlar dizinin bir kesitine yönelik yapılan yorumları yansıtmaktadır.

@mariamyasser8168: "مشهد يحبس الانفاس 🤔😭😭😭😭" (Bir sahne nefesi kesici, kalp çarpıcı bir sahne gibi) bir sahnenin "انفاس"ı kesici olduğunu belirterek, izleyicinin bu sahnede büyük bir duygusal bağ kurduğunu ve etkileyici bulduğunu ifade ediyor.

@MostafaMostafa-oy2qs: "مشهد رائع قمة في التمثيل والأداء" (Harika bir sahne, oyunculuk ve performansın zirvesi) sahnenin "تمثيل والأداء" açısından harika olduğunu söyleyerek, izleyicinin oyunculuk ve performansı yüksek değerlendirdiğini gösteriyor.

@hamadaha9062: "اعظم مشهد بالمسلسل" (Dizinin en büyük sahnelerinden biri) "اعظم مشهد بالمسلسل" ifadesiyle, izleyicinin dizinin genelinde önemli bir sahne olarak değerlendirdiği bir bölüme vurgu yapıyor.

@iraqarmyspecialoperations4184: "اللهم صل وسلم على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه اجمعين" (Allah'ım, efendimiz Muhammed'e ve onun ailesine salat ve selam olsun) "اللهم صل وسلم على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه اجمعين" ifadesiyle, izleyicinin dini bir bağlantı kurduğunu ve bu sahneye dini bir değer atfettiğini gösteriyor.

Bu yorumlar, izleyicilerin duygusal bir bağ kurdukları, oyunculuk ve performansı takdir ettikleri, dini ifadelerle duygusal tepkilerini paylaştıkları ve bazen mizahi bir üslupla yorumlar ekledikleri bir sahne hakkında oldukça olumlu görüşlere sahip olduklarını gösteriyor.

Türk dizilerinin uzun süreli olması, bazı Arap izleyicilerin dikkatini dağıtabilecek ve hikayenin gereksiz uzatılması, izleyicilerin ilgisini kaybetmelerine neden olabilecek önemli bir konudur. Bu uzun dizi uzunlukları, izleyicilerin zaman ve dikkat kısıtlamaları göz önünde bulundurulduğunda, bazı Arap izleyicilerin diziye olan ilgisini azaltabilir. Ancak, uzun soluklu dizilerin olumlu ve olumsuz yönleri de bulunmaktadır.

Olumlu yönlerden biri, uzun soluklu dizilerin karakter gelişimine olanak tanınmasıdır. Uzun süreli hikayeler, karakterlerin daha derinlemesine ve detaylı bir şekilde gelişmesini sağlar. Bu da izleyicilerin karakterlerle daha güçlü bir bağ kurmasına yardımcı olabilir. Ayrıca, uzun dizi uzunlukları, daha geniş bir hikaye anlatımına olanak sağlar. Karmaşık ve derinlemesine işlenen hikayeler, izleyicilere daha zengin bir deneyim sunar ve karmaşık ilişkilerin çözümlenmesine daha fazla zaman tanır. Ancak, olumsuz yönler de göz ardı edilmemelidir. Uzun dizilerin, izleyicilerin ilgisini zamanla kaybetmelerine neden olabileceği

⁹⁷ "!!الأمير جلال الدين يسطاد أسد مقترس", haz. Noor Play.

bir riski vardır. Hikayenin gereksiz yavaşlaması veya aynı olayların tekrarlanması, izleyiciyi sıkabilir ve ilgi kaybına yol açabilir. Ayrıca, hikayenin gereksiz uzatılması, izleyicilerin tahmin edilebilirliği artırabilir ve sıkıcılık hissi uyandırmaktadır.

Türk dizilerinin Arap dünyasında popüler olmasıyla birlikte, aşk ve romantizm temalarının yoğun bir şekilde işlenmesi, bazı Arap izleyicilerin eleştirilerine neden olmaktadır. Bu eleştiriler, dizilerin aynı hikaye kalıplarını kullanarak monotonluk hissi yaratmasından, aşırı dramatik sahnelerin duygusal sömürü olarak algılanmasına kadar çeşitlilik gösterebilir. Ayrıca, aşk ve romantizmin ön plana çıkması, diğer önemli temaların göz ardı edildiği düşüncesi de eleştirilere katkıda bulunabilir. Bazı izleyiciler, aşk ve romantizm kavramlarının farklı kültürel değerlere uygun olmadığını düşünebilir ve daha farklı temalara sahip diziler arayışına girebilirler. Televizyon ve medya yapımcıları, bu eleştirileri dikkate alarak içeriklerini zenginleştirerek ve çeşitlendirerek, izleyici kitlesine daha iyi hitap edebilirler.

مشاهدة هاد مسلسل 4 مرات و لزم كل سنة اعينه لزم مهم نبدأ في حلقة اوله المرة رابعة 😊 15 ديسمبر الجمعة
ساعة 02:58 ليل

Bu diziyi 4 kez izliyorum ve her yıl tekrar etmeliyim. İlk bölümde, dördüncü kez başlamamız önemli 😊

Yorumcunun ifadesinden anladığımız kadarıyla, belirli bir televizyon dizisine olan bağlılığı oldukça güçlü ve duygusal bir bağa işaret ediyor. Diziyi yılda dört kez izlemek, diziyeye olan tutkusunu ve büyüsunü vurgulamaktadır. Bu tutku, dizinin onun için özel bir anlam taşıdığını ve onu duygusal olarak etkilediğini göstermektedir. Diziyi her seferinde ilk bölümden başlamayı tercih etmesi, başlangıçtaki heyecanı ve duygusal bağı tekrar yaşamak istediğini gösterir. İlk bölüm, dizinin karakterleriyle tanıştığı, hikayenin temel taşlarının atıldığı ve dizinin genel tonunun belirlendiği yerdir. Bu nedenle, yorumcunun her seferinde buradan başlaması, dizinin tüm büyüsunü tekrar deneyimleme arzusunu yansıtır.

Bu tür güçlü bağlar, televizyon dizileri gibi medya içeriklerinin izleyiciler üzerinde nasıl anlamlı deneyimler yarattığını gösterir. Belirli bir dizi, film veya kitap gibi medya eserleri, izleyicilere kendi hayatlarından kaçış sağlayan, duygusal tatmin sağlayan ve hatta bazen kişisel kimlikleriyle özdeşleştirebilecekleri bir evren sunabilir. Bu şekilde, dizi yalnızca bir eğlence kaynağı olmanın ötesine geçer ve izleyicinin hayatında anlamlı bir rol oynar. Yorumcu, diziyi her yıl belirli bir tarih ve saatte izleme isteğine sahip olmasıyla, dizi izlemeyi özel bir ritüel haline getiriyor olabilir. Bu tür ritüeller, insanların hayatlarına düzen ve anlam katan güçlü alışkanlıklar olabilir. Bu da gösteriyor ki, bu dizi yalnızca bir eğlence aracı olmanın ötesinde,

yorumcu için hayatında bir anlam ifade ediyor. Yorumcu bu diziyle olan bağlılığını ve duygusal bağını dile getirirken, medya içeriklerinin izleyiciler üzerinde nasıl anlamlı etkiler yaratabileceğine dair güzel bir örnek sunuyor. Bu dizi, yorumcu için sadece bir dizi değil, özel ve duygusal bir deneyim olmuş gibi görünmektedir.

8.Dini ve Ahlaki Açıdan Eleştiriler

Arap izleyicilerin Türk dizilerinde dini içerikli sahnelerin yetersiz olduğu yönündeki eleştirileri oldukça yaygın olan durum, sosyal medyaya çokça yansımaktadır. Bu eleştirilerin temelinde, dizilerde yer alan kesitlerin İslam dinini ve dini değerleri doğru bir şekilde temsil etmediği veya yanlış gösterildiği fikri bulunmaktadır.

Arap izleyiciler, İslam'ın önemli bir parçası olan ibadetlerin, dua etme ve namaz kılma gibi ritüellerin dizilerde yeterince yer almadığını düşünebilirler. Ayrıca, İslami değerlerin, ahlaki prensiplerin ve İslam ahlakının dizi karakterleri tarafından yeterince uygulanmadığı veya gözletmediği eleştirileri de yapabilirler. Bunun yanı sıra, dini konuların yüzeysel bir şekilde ele alındığı ve derinlikten yoksun olduğu düşüncesi de eleştiriler arasında yer alır. Arap izleyiciler, İslam'ın karmaşık ve zengin doktrinlerini, manevi boyutlarını ve felsefesini daha iyi yansıtan içerikler bekleyebilirler. Bu eleştiriler, Arap izleyicilerin dini değerlere ve İslam inancına olan duyarlılıklarından kaynaklanmaktadır. İzleyiciler, dini içeriklerin doğru bir şekilde temsil edilmesini ve İslam'ın öğretilerinin yanlış anlaşılmasına veya yanlış yönlendirmelere yol açacak şekilde sunulmamasını istemektedir.

Arap izleyicilerin Türk dizileriyle ilgili cinsellik içeren sahneler veya ahlaki hassasiyetleri ihlal eden içerikler konusunda eleştirilerde bulunmaları oldukça yaygındır. Bu eleştiriler genellikle dizilerdeki bazı sahnelerin cinsel içerikli olması veya ahlaki değerleri zorlayan unsurlar içermesiyle ilgili olduğu belirtilmektedir. Arap kültüründe aile değerleri ve toplum normları önemli bir yer tutar. Bu değerler, cinselliğin özel ve mahrem bir konu olarak kabul edilmesini ve ahlaki hassasiyetin korunmasını gerektirir. Dolayısıyla, Arap izleyiciler Türk dizilerindeki bazı sahneleri veya içerikleri bu değerlere uygun olmayan bir şekilde algılayabilmektedirler. Bu tür eleştiriler, izleyicilerin dizilerde gördükleri cinsel içerikli sahnelerin veya ahlaki hassasiyetleri ihlal eden unsurların toplumun değerlerine ters düştüğünü düşünmelerinden kaynaklanabilir. İzleyiciler, bu tür içeriklerin aile değerlerine ve toplum normlarına saygılı bir şekilde ele alınmasını beklemektedirler. Her izleyici farklıdır ve farklı kültürel değerlere sahiptir. Bu nedenle, yapım ekiplerinin bir dizi oluştururken çeşitli izleyici gruplarının farklı hassasiyetlerini anlamaya çalışması önemlidir. İzleyicilerin eleştirilerini

dikkate almak ve içeriği daha kapsayıcı bir şekilde oluşturmak, Türk dizilerinin farklı kültürlerdeki izleyicilerle daha iyi bir etkileşim kurmasını sağlayabilir.

Arap izleyiciler, toplumun ahlaki normlarına ve değerlerine uygun davranışları önemserler. Bu nedenle, dizilerdeki karakterlerin bu değerlere uymayan eylemlerinin eleştirilmesi doğal bir tepkidir. İzleyiciler, karakterlerin ahlaki değerleri ihlal ettiği durumları fark eder ve buna tepki gösterir. Ahlaki değerlerin ihlaliyle ilgili eleştiriler, izleyicilerin dizilerde gördükleri davranışların gerçek hayatta takip etmek istemedikleri bir örnek oluşturmasından kaynaklanabilir. Dizilerdeki karakterlerin ahlaki değerlere uygun davranışlar sergilemesi ve izleyiciyle empati kurulması, izleyicilerin diziye daha bağlı olmalarını sağlayabilir.

Arap izleyicilerin Türk dizilerinde dini inancın alaya alındığı veya dini değerlere saygı duyulmadığı eleştirisinde bulunmaları oldukça önemli bir konudur. Dini inançlar ve değerler, Arap toplumunda derin bir öneme sahiptir ve izleyiciler, bu değerlerin diziye yansıtılması ve saygı gösterilmesini bekleyebilirler. Dini inancın alaya alınması veya dini değerlere saygı duyulmaması, izleyicilerin duygusal ve dini hassasiyetlerini zedeleyebilir. Bu tür durumlar, izleyicilerin tepkisini çekerek eleştirilere yol açabilir. Arap izleyiciler, dizilerde dini inancın doğru bir şekilde temsil edildiğini, dini değerlere saygı gösterildiğini ve alaycı bir üslup yerine anlayışlı bir yaklaşımın benimsendiğini görmek isterler. Dini inancın alaya alınması veya dini değerlere saygısızlık gösterilmesi, izleyiciler arasında büyük bir rahatsızlık yaratabilir ve diziye olan ilgiyi azaltabilir. Bu nedenle, yapım ekipleri dini konuları hassasiyetle ele almalı, doğru bir şekilde temsil etmeli ve izleyicilerin dini değerlerine saygı göstermelidir.

Eleştirileri dikkate alarak, yapım ekipleri daha dikkatli bir şekilde dini içerikleri ele alabilir ve dini inancı alaya almak veya saygısızlık göstermekten kaçınabilir. Dini konuları doğru bir şekilde işlemek, izleyicilerin duygusal bağ kurmasını sağlayabilir ve onların diziye olan ilgisini artırabilir. Dizi yapımında dini inanç ve değerlere saygılı bir yaklaşım benimsemek, izleyiciler arasında olumlu bir etki yaratabilir ve diziye olan güveni artırabilir.

Arap sosyal medyasında sıklıkla karşılaştığımız yorumlardan bir kısmı da dizi oyuncularını üzerinden Türk toplumuna dair genelleme yapılmasına dairdir. Örneğin; bir yorumcu Camdaki Kız adlı dizinin oyuncularından birinin Instagram hesabını takip etmiş ve onun üç yıl boyunca eşcinsellik propagandası yaptığını dile getirmiştir. Bunun üzerine şöyle bir yorumda bulunmuştur: كل الأتراك يوافق على الشذوذ *Tüm Türkler eşcinselliği destekler.* Bu yorumda görüldüğü üzere kullanıcı bir karakter üzerinden tüm bir toplumu

yargılamaktadır. Yaptığımız genel bir tarama bu kabilden yorumların azımsanmayacak sayıda olduğunu göstermektedir.

Yorum 1:

ههه مسلمين الاتراك وقالو

Bir de Türkler Müslüman dediler ha

Yorum 2:

انا ما عمري تفرجت ولا حبيت المسلسلات التركية لأنها كلها إباحه

Türk dizilerini hiç izlemedim ve sevmedim çünkü hepsi cinsel*

Yorum 3:

الفسق والفجور مسلسلات تركيه كلها تدعو إلى خمر والزنا والفواحش تفووووو عليكم كلاب

Ahlaksızlık ve sefahat tamamen Türk dizileri olup alkol, zina ve iğrençlik çağrısı yapmaktadır.

Yorum 4:

المترجم بيكتب التفاصيل المرئيه والمسموعه كلها لاختواتنا ذوات الاحتياجات الخاصه مثل السمع

İşitme gibi özel ihtiyaçları olan ablalarımız için tüm görsel ve işitsel detayları tercüman yazıyor 🍌

Yorum 1: "*Bir de Türkler Müslüman dediler ha*"

Bu yorumda, bir kullanıcı Türklerin Müslüman olduğunu ima ederek alaycı bir ifade kullanmıştır. Bu yorum, Türk toplumunun genelini dini açıdan yargılamaya çalışmaktadır. Ancak, herhangi bir toplumda bireylerin dini inançları ve uygulamaları farklılık gösterebilir. Dolayısıyla, tüm Türkleri aynı kategoriye koymak doğru bir genelleme değildir.

Yorum 2: "*Türk dizilerini hiç izlemedim ve sevmedim çünkü hepsi cinsel**"

Bu yorumda, bir kullanıcı Türk dizilerini tamamen olumsuz bir şekilde nitelendirerek genelleme yapmaktadır. Dizi türleri ve içerikleri farklılık gösterebilir ve her bir dizi, izleyicilerin kişisel tercihlerine bağlı olarak beğenilmeyebilir. Ancak, tüm Türk dizilerini "cinsel*" olarak nitelendirmek objektif bir değerlendirme değildir ve aşırı bir genellemedir.

Yorum 3: "*Ahlaksızlık ve sefahat tamamen Türk dizileri olup alkol, zina ve iğrençlik çağrısı yapmaktadır.*"

Bu yorumda, Türk dizilerinin genel olarak ahlaki değerlere aykırı olduğu iddia edilmektedir. Yorumda kullanılan ifadeler oldukça aşırı ve genelleme yapılmıştır. Dizi içerikleri farklılık gösterebilir ve bazıları gerçek hayatta kabul edilemez davranışları veya temasları işleyebilir. Ancak, her dizi ahlaksızlık ve sefahati teşvik etmek için yapılmamaktadır ve izleyicilerin tercihlerine bağlı olarak değerlendirilmelidir.

Yorum 4: *"İşitme gibi özel ihtiyaçları olan ablalarımız için tüm görsel ve işitsel detayları tercüman yazıyor"*

Bu yorumda, bir izleyici dizilerdeki görsel ve işitsel detayların işitme engelli izleyiciler için tercüme edildiğini belirtmektedir. Bu, dizi yapımcılarının erişilebilirlik önlemlerini aldığını ve farklı özel ihtiyaçları olan izleyicileri düşündüğünü göstermektedir. Bu olumlu bir yorumdur ve dizi yapımcılarının çeşitlilik ve kapsayıcılık çabalarını takdir etmektedir.

Yorumları analiz ettiğimizde, bazı Arap izleyicilerin Türk dizilerine dini ve ahlaki eleştiriler getirdiğini görebiliriz. Ancak, bu eleştiriler her zaman objektif ve genel bir değerlendirme yapmaktan uzaktır. Her dizi farklı içeriklere ve farklı temalara sahip olabilir, bu nedenle bireysel tercihler ve izleyicilerin farklı bakış açıları dikkate alınmalıdır. Ayrıca, her bir yorumun bireysel görüşler olduğunu ve tüm Türk toplumunu veya Türk dizilerini temsil etmediğini unutmamak önemlidir.

Bu eleştirilerin bazı ortak temaları ve nedenlerinin kültürel farklılıklar, genellemeler, izleme tercihleri, internet ve sosyal medya etkileri olduğu söylenebilir. Türk dizileri Arap izleyicilerin kültürel değerleri ve normlarıyla bazen çatışabilmektedir. Bazı sahneler, karakterler veya hikayeler Arap toplumunda kabul edilemez olarak görülebilir. Bu nedenle, Arap izleyiciler Türk dizilerini dini ve ahlaki açıdan eleştirebilir. Bazı Arap izleyiciler, Türk dizilerindeki karakterleri veya hikayeleri temel alarak Türk toplumuyla ilgili genellemeler yapabilmektedir. Bu tür genelleştirmeler hatalı olabilir ve tüm bir toplumu tek bir özellikte ya da değerle yargılamak doğru değildir. Sosyal medya platformları, farklı görüşlerin hızla yayılmasına ve etkileşimlerin artmasına olanak sağlar. Bu da bazı Arap izleyicilerin Türk dizileri hakkındaki eleştirilerini daha geniş bir kitleyle paylaşmalarına ve benzer düşünceleri olan diğer kullanıcılarla etkileşime girmelerine neden olabilir. Herkesin dizi izleme tercihleri farklıdır ve her dizi herkesin zevkine uygun olmayabilir. Bazı Arap izleyiciler, Türk dizilerini izlememeyi veya sevmemeyi tercih edebilir. Ancak, tüm Türk dizilerini olumsuz bir şekilde nitelendirmek veya genellemek doğru bir yaklaşım değildir.

9.Dizi Çevirisine Yönelik Eleştiriler

Arap sosyal medya kullanıcıları genellikle dizi çevirileriyle ilgili eleştirilerde bulunmaktadır. Tespit edebildiğimiz ortak eleştiriler şunlardır:

9.1.Kalitesiz ve Hatalı Çeviriler

Arapça'ya çevrilen dizilerde sıklıkla dil ve çeviri kalitesi sorunları bulunmaktadır. Hatalı tercümelemler, anlam kaymaları veya eksik çeviriler, izleyicilerin keyifli bir deneyim yaşamasını engelleyebilmektedir. Arapça'ya çevrilen dizilerde dil ve çeviri kalitesi konusunda sık sık sorunlar yaşandığı görülmektedir. Bu sorunlar arasında hatalı tercümelemler, anlam kaymaları ve eksik çeviriler ön plana çıkmaktadır. Hatalı tercümelemler, çeviri sürecinde yapılan yanlış anlamalar veya dilbilgisi hataları sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bu durum, izleyicinin diziyi izlerken anlamadığı veya yanlış anladığı anlamı taşıyan ifadelerin kullanılmasına yol açtığı yorumlara yansımaktadır.

Anlam kaymaları, bir dildeki ifadenin başka bir dile çevrilirken orijinal anlamının kaybolması veya değişmesi anlamına gelir. Bu durum, izleyicinin hikayenin derinliğini veya karakterlerin duygusal durumlarını tam olarak anlamasını zorlaştırabilir.

Eksik çeviriler ise, orijinal dildeki metinde bulunan önemli ayrıntıların veya diyalogların Arapça çevirisinde atlanması veya eksik bırakılması anlamına gelir. Bu durum, izleyicinin hikayenin tam anlamını kavramasını engelleyebilir ve bazı olayların veya karakterlerin gelişimini kaçırmalarına neden olabilir.

Bu tür kalite sorunları, izleyicilerin keyifli bir dizi deneyimi yaşamasını engelleyebilir ve izleyici memnuniyetini düşürebilir. Çeviri ekipleri ve platform sağlayıcıları, çeviri sürecinde daha fazla özen göstererek dil ve çeviri kalitesini iyileştirmek için çalışmalı ve izleyicilerin beklentilerini karşılamaya özen göstermelidir.

9.2.Gecikmiş Çeviriler

Birçok dizi, özellikle Batı ülkelerinden Arap ülkelere getirilen çevirilerde gecikmeli olarak yayınlanır. Bu durum, dizi severlerin olayları canlı takip edememelerine ve sosyal medya üzerinde yapılan tartışmalara katılamamalarına neden olmaktadır.

Gecikmeli yayınlar, Arap ülkelerinde çevrilen Türk dizilerin zamanında yayınlanmamasına ve buna bağlı olarak olayları canlı takip edememe sorununa neden olmaktadır. Bu durum, izleyicilerin dizinin güncel gelişmeleriyle hemen haberdar olamamasına ve sosyal medya üzerindeki tartışmalara katılamamasına yol açmaktadır. Özellikle popüler

dizilerde, dizinin orijinal yayınlandığı ülkede tartışmalar ve spoilerlar yayılmaya başladığında, gecikmeli yayınlar izleyicilerin diziyi izlerken sürprizleri öğrenmesine engel olabilmektedir.

Gecikmeli yayınlar, izleyicilerin diziyi daha sonra izlemek için illegal yolları tercih etmelerine veya orijinal dilinde izlemek isteyenlerin VPN gibi yöntemlere başvurmasına da yol açabilmektedir. Bu sorun, dizilerin çeviri ve dağıtım süreçlerindeki zamanlama ve planlama sorunlarından kaynaklanabilir. Farklı ülkelerdeki yayın hakları, dil çevirisi ve yerel düzenlemeler gibi faktörler, gecikmeli yayınlara neden olabilmektedir. Bu durum, izleyicilerin dizinin güncel gelişmelerini takip etme ve sosyal medyadaki tartışmalara katılma deneyimini olumsuz etkileyebilir. İzleyiciler, daha hızlı ve güncel yayınlar talep ederek bu soruna dikkat çeker ve yayın şirketlerini daha iyi bir zamanlama ve düzenleme sağlamaya teşvik etmektedir.

9.3.Kültürel Uyumsuzluk

Bir dizi farklı bir kültürden diğerine çevrildiğinde, bazı kültürel referanslar ve göndermeler kaybolabilir veya yanlış anlaşılabilir. Bu da izleyicilerin hikayeyi tam olarak anlamalarını engellemektedir. Türk dizilerinin Arap kültürüne çevrildiğinde, kültürel uyumsuzlukların ortaya çıkabildiği ve izleyicilerin hikayeyi tam olarak anlamalarını engellediği sosyal medyada ifade edilmektedir. Türk dizileri, Türk kültürüne özgü unsurları içerir ve çoğu zaman Türk toplumunun yaşam tarzı, gelenekleri, sosyal ilişkileri ve değerleri üzerine odaklanır. Ancak bu unsurlar, Arap kültürüne çevrildiğinde bazı kayıplar veya yanlış anlamalar yaşanabilmektedir. Örneğin, Türk dizilerindeki özel günler, festivaller, geleneksel giyim veya yemekler gibi kültürel referanslar, Arap izleyiciler için aşina olmadıkları veya farklı bir anlam taşıdıkları için yanlış anlaşılabilir veya önemsiz gibi görünebilir. Ayrıca, Türk dilinde kullanılan deyimler, argo ifadeler veya mizah anlayışı da Arap izleyiciler için anlamsız veya yabancı gelebilir. Bu da hikayenin bazı noktalarının eksik anlaşılmasına veya anlam kaymasına yol açabilmektedir.

Kültürel uyumsuzlukları minimize etmek için, çeviri ekipleri ve dublaj yapımcıları, Türk dizilerini Arap kültürüne uygun hale getirirken dikkatli olmaları beklenmektedir. Özellikle kültürel referanslar, dil oyunları veya geleneksel unsurlar gibi önemli detaylar, izleyicilere anlatılmalı veya açıklanmalıdır. Bunun yanı sıra izleyicilere çeviri sürecinin bazı sınırlamaları olduğu ve bazı kültürel unsurların tam olarak aktarılamayabileceği konusunda bilgilendirme yapmak da önemlidir. Bu şekilde, izleyiciler hikayeyi daha iyi anlamak için daha anlayışlı olabilirler. Kültürel uyumsuzluklar Türk dizilerinin Arap kültürüne çevrilmesi sırasında ortaya çıkabilmektedir. Bu sorunu aşmak için çeviri ekipleri, yerelleştirme

çalışmalarına özen göstermeli ve izleyicilerin hikayeyi tam olarak anlamalarını sağlamak için çaba göstermelidir.

9.4.Hızlı Çeviri ve Altyazı Hataları

Arapça'ya çevrilen dizilerde hızlı bir şekilde alt yazı hazırlanması nedeniyle sıkça hatalar görülmektedir. Yazım hataları, dilbilgisi yanlışları veya anlamsız cümleler, izleyicilerin diziye odaklanmasını zorlaştırmaktadır.⁹⁸

Hızlı çeviri ve altyazı süreçleri, Türk dizilerinin Arapça'ya çevrilmesinde bazen hatalara neden olabilmektedir. Bu hatalar, yazım hataları, dilbilgisi yanlışları veya anlamsız cümleler şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Hızlı bir şekilde çeviri yapmak, çeviri ekipleri için zorlu bir görev olabilir ve bu durumda bazen hatalar kaçabilir. Özellikle çeviri ve alt yazı sürecinde zaman baskısı olduğunda, düzeltme ve kalite kontrol adımları atlanabilir veya yeterli özen gösterilemeyebilir. Yazım hataları ve dilbilgisi yanlışları, izleyicilerin metni anlamasını zorlaştırır ve dikkatlerini dağıtabilir. Anlamsız veya tutarsız cümleler ise hikayenin akışını bozabilir ve izleyicilerin dizinin içeriğine tam olarak odaklanmasını engelleyebilir. Bu tür hatalar, izleyiciler arasında da eleştirilere neden olabilmektedir. İzleyiciler, doğru ve anlaşılır bir çeviri beklerler ve hataların dizi deneyimlerini olumsuz etkilemesinden rahatsızlık duyabilmekte ve bu durum kullanıcıların yorumlarına yansımaktadır.

Arap sosyal medya kullanıcıları, kalitesiz çevirilere yönelik tepkilerini çeşitli şekillerde ifade etmektedir. İşte bu konuda Arap sosyal medya kullanıcılarının tepkilerinden bazıları:

Arapça'ya çevrilen dizilerdeki düşük kaliteli çevirilere maruz kalan kullanıcılar, sosyal medya platformlarında şikayetlerini dile getirerek hayal kırıklıklarını ifade etmektedirler. Yanlış tercüme, eksik çeviriler ve anlam kaymaları nedeniyle dizileri izlemekten keyif alamadıklarını belirtmektedirler. Bu durum, izleyicilerin dizilerin orijinal amacını anlamalarını engellemektedir ve dizi deneyimlerini olumsuz etkilemektedir.

Bazı kullanıcılar, düşük kaliteli çevirilerle karşılaştıklarında mizahi bir yaklaşımla alaycı ve komik yorumlar yaparak durumu eleştirirler. Bu tür yorumlar, çeviri hatalarına ve zayıf dil kalitesine dikkat çekmeyi hedefler. İzleyiciler, çevirilerin mizah anlayışına ve diziye olan sadakate zarar verdiğini vurgulayarak eleştiri ve hayal kırıklığı duygularını ifade ederler.

Bazı kullanıcılar, düşük kaliteli çevirilere tepki olarak mizahi içerikler oluştururlar. Bu, çeviri hatalarını veya anlamsız çevirileri gösteren mizahi GIF ve görsellerin paylaşılması

---

⁹⁸ Eray Arife - Murat Özcan, "Görsel-İşitsel Çeviride Deyimsel Aktarım: Diriliş Ertuğrul Dizisinin Arapça Altyazı Çevirileri", *Dünya Dilleri, Edebiyatları ve Çeviri Çalışmaları Dergisi* 4/1 (ts.), 53-73.

yoluyla gerçekleşir. Bu şekilde, kalitesiz çevirilere yönelik tepkilerin daha eğlenceli bir şekilde ifade edilmesi amaçlanmaktadır. İzleyiciler, mizahi içeriklerle çeviri hatalarına dikkat çekerek, eleştiri ve hayal kırıklıklarını daha yaratıcı bir biçimde dile getirirler.

Kullanıcılar, kalitesiz çevirilere tepkilerini belirtmek amacıyla sosyal medyada özel hashtag'ler kullanma eğilimindedir. Bu, diğer izleyicilerle aynı sorunları paylaşmak ve dikkat çekmek için kullanılan bir yöntemdir. Örneğin, "#KalitesizÇeviri" veya "#HatalıTercüme" gibi hashtag'ler bu amaçla tercih edilebilir. Hashtag'ler, izleyicilerin kalitesiz çevirilere karşı ortak bir platformda birleşmelerini ve eleştirilerini toplu olarak dile getirmelerini kolaylaştırır.

Bu tepkiler, Arap sosyal medya kullanıcılarının kalitesiz çevirilere karşı duydukları rahatsızlığı ve hayal kırıklığını ifade eder. İzleyiciler, daha yüksek kalitede çeviri ve daha iyi bir dizi deneyimi talep etme eğilimindedirler. Bu tepkiler, çeviri ekipleri ve platform sağlayıcıları için önemli bir geri bildirim kaynağı oluşturur ve daha iyi çeviri standartlarına ulaşmak için onları motive eder. Sosyal medya platformları, kullanıcıların görüşlerini dile getirmesi ve olumlu değişikliklerin yapılması yönünde etkili bir araç olarak hizmet verir. Bu tür tepkiler, çeviri kalitesinin artırılmasına yönelik çabaların önceliklendirilmesine ve izleyici memnuniyetinin sağlanmasına katkı sağlamaktadır.

فظيحة وحدة اخر (صار ماذا تبكي صفة) كثير متطورة ترجمة هيك بشوف مرة اول 🤔🤔🤔

*İlk defa bu kadar sofistike bir çeviri görüyorum (tokat ağlayarak ne oldu) sonuncusu berbat*⁹⁹

Bu yorumdaki kullanıcı, iki farklı çeviri deneyimini paylaşmaktadır. İlk çeviri için "İlk defa bu kadar sofistike bir çeviri görüyorum" ifadesini kullanarak olumlu bir değerlendirme yapmaktadır. Bu, kullanıcının çevirinin kalitesinden ve doğru bir şekilde aktarılan anlamdan etkilendiğini göstermektedir.

Ancak, ikinci çeviri için "sonuncusu berbat" ifadesini kullanarak olumsuz bir değerlendirme yapmaktadır. Bu, kullanıcının ikinci çevirinin kalitesinden memnun olmadığını ve beklentilerini karşılamadığını göstermektedir.

Bu yorum, çeviri kalitesinin kişiden kişiye farklılık gösterebileceğini ve herkesin farklı bir çeviri deneyimi yaşayabileceğini göstermektedir. Her iki çevirinin farklı şekillerde değerlendirildiği ve kullanıcının biri için olumlu bir deneyim yaşadığı diğeri için ise olumsuz bir deneyim yaşadığı görülmektedir.

⁹⁹ "Turkish Drama HD العربية - YouTube" (22 Ocak 2023).

Bu yorum, dizi çevirilerinin izleyiciler üzerindeki etkisini ve çeviri kalitesinin subjektif bir konu olduğunu vurgulamaktadır. Her izleyici farklı bir beklentiye sahip olabilir ve çeviri deneyimleri kişisel tercihler ve beklentiler doğrultusunda değişebilir.

- الكلمات مضحكة جدا @Maeam Huss -
- تسبح او تتكلم يكتب نسي 😂

Bu yorumda, kullanıcı çeviri hatalarıyla ilgili bir espri yapmaktadır. Yorumda "نسي يكتب" ifadesi yer alır, bu da "Yazmayı unuttu konuşmaya başladı veya yüzmeye başladı" şeklinde çevrilebilir.

Bu espri, çeviri hatalarının varlığını ve bazen çevirmenlerin yanlış veya anlamsız ifadeler kullanabileceğini ima etmektedir. Kullanıcı, bu hataların komik olduğunu düşündüğünü belirtmektedir.

Bu yorum, dizi çevirilerinin bazen hatalar içerebileceğini ve bu hataların izleyiciler arasında komik veya yanlış anlamalara yol açabileceğini göstermektedir. Çeviri sürecinde dikkatli ve doğru bir çalışmanın önemini vurgulamaktadır.

هربت) اكتب كنت (صفعة تبكي صفعة) فصلني يسامحه الله المترجم بس اتأثر وإني محزن مشهد المفروض هو
مين قالك إنا مانشوف 😂😂😂😂 (كمان غرقت نطت

Üzücü bir sahne olması gerekiyordu bende etkilendim ama çevirmen allah affetsin ayırdı beni (tokat ağla tokat) yazıyordum (kaçtım atladım bende boğuldum) 😂😂😂😂 Kim göremeyeceğimizi söyledim

Bu yorumda kullanıcı, bir dizi sahnesinin çevirisiyle ilgili bir deneyimini paylaşıyor. Kullanıcı, sahnenin orijinalinde üzücü olması gerektiğini ve kendisinin etkilendiğini belirtiyor. Ancak, çevirmenin yaptığı çeviriyle kendisinin sahneyi farklı bir şekilde anladığını ve espri yaparak farklı bir çeviri önerdiğini ifade ediyor.

Kullanıcı, "Üzücü bir sahne olması gerekiyordu, bende etkilendim ama çevirmen allah affetsin ayırdı beni (tokat ağla tokat) yazıyordum (kaçtım atladım bende boğuldum) 😂😂😂😂 Kim göremeyeceğimizi söyledim" şeklinde bir espri yapıyor. Bu yorum, çeviri hatalarının veya farklı anlamlandırmaların izleyicilerin deneyimini etkileyebileceğini ve bazen komik veya yanlış anlamalara yol açabileceğini göstermektedir. Kullanıcı, çeviri konusunda bir hayal kırıklığı yaşamış gibi görünmektedir ve espri yaparak bunu ifade etmektedir.

اشتني هذا الموسلسل بل عربي
Bu diziyi özlüyorum ama Arapça

Bu yorumlarda kullanıcı, belirli bir diziye Arapça olarak özlem duyduğunu ifade ediyor. "اشتي هذا الموسلسل بل عربي" ifadesiyle "Bu diziye Arapça olarak özlüyorum" diyor. Bu, diziye olan ilgisini ve Arapça olarak izlemek istediğini belirtiyor. Bu yorum, kullanıcının belirli bir diziye duyduğu özlemi ve Arapça versiyonunu beklediğini vurguluyor. Bu, diziye olan ilginin ve Arapça dilinde sunulan içeriğin talebinin olduğunu göstermektedir.

(صفحه المترجم مسلسل لوحده)
Çevirmen başlı başına bir dizi 🤔 (Tokat at)

Bu yorumlarda kullanıcı, çevirmenin çeviri sürecinde bağımsız bir şekilde çalıştığını ifade ediyor. "المترجم مسلسل لوحده (صفحه)" ifadesiyle "Çevirmen ayrı bir dizi (tokat at)" diyor. Bu ifade, çevirmenin çeviri sürecinde büyük bir rol oynadığını ve çevirinin diziyle ayrı bir deneyim olduğunu ima ediyor. Ardından "Çevirmen başlı başına bir dizi 🤔 (Tokat at)" ifadesiyle çevirmenin önemini vurguluyor. Bu, çevirmenin çeviri sürecinde her ayrıntıyı çevirmesinin gereksiz olduğunu ironik bir şekilde ifade ediyor. Bu yorumlar, çevirmenin önemine ve çeviri sürecinin dizinin başarısı üzerindeki etkisine dikkat çekiyor. Kullanıcı, çevirmenin çeviri sürecinde bağımsız bir şekilde çalıştığını ve çevirinin diziyle birlikte değerlendirilmesi gereken ayrı bir unsur olduğunu vurguluyor.

بضمير يشتغل المترجم 😊😊😊 Tercüman titiz çalışıyor 😊😊😊

"المترجم يشتغل بضمير" ve "Tercüman titiz çalışıyor" ifadeleri, kullanıcının alaycı bir şekilde çevirmenin çalışmasını eleştirdiğini ifade ediyor. Bu yorumlarda çevirmenin özenli ve titiz bir şekilde çalıştığına dair bir ironi bulunmaktadır. Yorumlarda kullanılan gülen yüz emojileri ve alaycı ifadeler, çevirmenin çalışmasını küçümseyici bir tutumu yansıtmaktadır. Kullanıcı, çevirmenin çeviri konusunda başarılı olmadığını veya istenilen düzeyde bir iş çıkarmadığını ima etmektedir. Bu yorumlar, çeviriye yönelik eleştirel bir bakış açısını yansıtmakta olup, çevirmenin çalışmasını alaycı bir şekilde değerlendirmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DİZİLER VE SOSYAL MEDYANIN DİLE ETKİSİ

1.Arap Sosyal Medya Kullanıcılarının Dil Özellikleri

Modern teknolojilerin gelişmesi ve sosyal medya ağlarının yaygınlaşması yaşamın her safhasında büyük bir etkiye sahip olmuştur. Tüm dünya ülkelerinde sosyal ve kültürel faaliyetlerde olduğu gibi Arap dünyasındaki kültürel yaşamda ve dil kullanımındaki etkileri de açık bir gerçektir. Özellikle sosyal medyada Arap dilinin kullanımı, yazma ve okuma gibi alanlarda çok sayıda hızlı bir değişim olmuştur.

Sosyal medyada kullanılan yerel lehçelerin, yabancı dillerin ve sosyal iletişim dilinin karışımı sonucu oluşan günlük dil, klasik dil için bir tehdit oluşturmaktadır. Son yıllarda ortaya çıkan yeni dilsel kullanım kalıpları bu tehditlerden biri olarak görülmektedir. İletişim araçlarında yazılı dili günlük olarak izleme ve takip etme yoluyla sosyal medyada yeni ifade tarzların ortaya çıkması sebebiyle yeni kelimeler ve yeni terimler türemiştir. Özellikle sosyal paylaşım sitelerinin dünyanın farklı ülkelerinde ve farklı bölgelerinde yaygınlaşmasıyla daha da çeşitlenip artmaktadır. Bunun yanında Arap kelime ve kelime türlerinin yabancı dillerde kısaltmalarla yazılmaktadır.¹⁰⁰

2.Arap Sosyal Medyasında Türk Dizileriyle İlgili Sıkça Yapılan Yorumlar

احلا مسلسل
حلوه مسلسل رابع
مسلسل رائع شكرا
حلوو كتير ممتاز
كتير حلو المسلسل حبيته
مسلسل جمبيبييل
مسلسل حلوووو
مسلسل روعة
إن هذا مسلسل جميل جدا
مسلسل رائع عنجد
المسلسل حلو
المسلسل حلو كتير كتير
كتير حلو

Bu yorumlar, sosyal medya platformlarında Türk dizileriyle ilgili içeriklerin büyük beğeni topladığını ve izleyiciler tarafından olumlu şekilde değerlendirildiğini gösteriyor. Hemen hemen her içeriğin altında bu yorumlara benzer ifadeler sıkça rastlanılmaktadır. Yorumlardaki olumlu ifadeler, izleyicilerin diziyeye duydukları ilgi ve memnuniyeti vurgulamaktadır. Bazı sıfatlar, dizinin "güzel", "harika", "mükemmel" ve "çok güzel" olduğunu belirtmektedir. Ayrıca teşekkür etme ifadeleri de izleyicilerin diziyi keyifle izlediğini

ve içeriğinden memnun kaldığını göstermektedir.

¹⁰⁰ Prof. Dr. Safia Kessas, "الواقع والسبب والتأثير", *Kesit Akademi Dergisi (The Journal of Kesit Academy)* 5/18 (Mart 2019), 29-38.

Dizi veya televizyon programı, izleyiciler arasında oldukça popüler ve sevilen bir yapıya sahip görünüyor. "ممتاز" و "روعة"، "جميبييل"، "رابع"، "حلو"، gibi sıfatlar, olumlu bir değerlendirme ve beğeni ifadesi olarak kullanılmış.

Bu yorumlar, sosyal medya dili açısından oldukça yaygın ve tipik olarak kullanılan ifadeleri yansıtıyor. Sosyal medya platformlarında, kullanıcılar sıklıkla kısa ve öz ifadelerle duygularını, düşüncelerini ve beğenilerini paylaşma eğilimindedirler.

Gramer açısından, verilen yorumlar, sosyal medya dili ve hızlı iletişimin etkisi altında oldukça sade ve doğal yapıya sahip. Bu tür ifadelerde sıklıkla kısaltmalar, tekrar eden ünlemler ve tekrarlayan kelimeler kullanılır. Ayrıca, noktalama işaretleri ve büyük harfler de etkili bir şekilde kullanılmıştır.

Bazı örnekler:

- "حلوه مسلسل رابع" : Burada, "حلوه" kelimesi, "حلوه" kelimesinden kısaltılarak kullanılmıştır. "رابع" ise "رائع" kelimesinin daha hızlı bir şekilde yazılmış hali olarak görülmektedir.

- "مسلسل حلوووو" : Bu ifadede, "حلوووو" kelimesinde, "حلو" kelimesinin vurgusunu artırmak için fazladan "و" harfi eklenmiştir.

- "كثير حلو كثير كثير" : "كثير" kelimesi, "çok" anlamına gelir ve burada tekrarlayan bir biçimde kullanılmıştır.

- "إن هذا مسلسل جميل جدا" : Bu ifadede, "إن" bağlaç olarak kullanılmıştır, ancak sosyal medya dilinde genellikle kısaltılarak "إن" yerine "ان" olarak yazılır.

Sosyal medya dilinin, resmi yazı dili veya akademik dilin kurallarına tam olarak uymadığı görülmektedir. Ancak, bu tür ifadeler, sosyal medya platformlarında daha hızlı ve etkili bir iletişimi kolaylaştırmak için yaygın olarak kullanılır. Yine de, dil bilgisi ve gramer açısından daha standart bir dil kullanımı tercih edildiğinde, daha resmi ve düzenli bir iletişim sağlanabilir.

3.Dizilerin Uyandırdığı Türkçe İlgisi

Arap topluluklarında Türk dizileri son yıllarda büyük bir ilgi uyandırmıştır. Türk dizilerinin Arap dünyasında popülerlik kazanmasında birçok faktör etkili olmuştur. Öncelikle, Türk dizilerindeki güçlü hikayeler, duygusal anlatım ve karakterler arasındaki ilişkiler Arap izleyicileri etkilemiştir. Arap kültürü ile benzerlikler taşıyan aile değerleri, dostluk ilişkileri ve toplumsal konular Türk dizilerini Arap izleyiciler için çekici kılmaktadır. Ayrıca, Türk

dizilerinde genellikle aşk ve dram temaları yoğun bir şekilde işlenir ve bu da Arap izleyicilerin duygusal bağ kurmasına ve dizilere olan ilgisini artırmasına neden olur. Arap topluluklarında Türk dizilerinin popülerliğinde Türk oyuncuların ve yapımcıların büyük rolü vardır. Özellikle Türk oyuncuların Arap dünyasında hayran kitlesi oluşmuş ve onların performansları izleyicileri etkilemiştir. Türk oyuncuların ve yapımcıların Arap medyasında ve sosyal medyada yaygın bir şekilde yer almaları, Türk dizilerinin tanıtımına büyük katkı sağlamıştır. Ayrıca, Arap topluluklarında Türk dizilerinin Arapça dublajlı veya Arapça altyazılı olarak yayınlanması da Türkçe'ye olan ilgiyi artırmıştır. Arap izleyiciler, Türk dizilerini Arapça olarak takip edebilir ve aynı zamanda Türkçe diline de temas edebilirler. Bu da Türkçe öğrenme isteğini uyandırmış ve Türkçe'ye olan ilgiyi artırmıştır. Türk dizilerinin Arap topluluklarında popüler olması, Türkçe'ye olan ilginin artmasına katkıda bulunmuştur. Arap izleyiciler arasında Türkçe kurslarına katılma talebi ve Türkçe öğrenme uygulamalarının kullanımı artmıştır. Ayrıca, Türkçe öğrenmek isteyenler arasında Türk dizi hayranları arasında oluşturulan online topluluklar ve dil öğrenme grupları da yaygınlaşmıştır.

Arap topluluklarında Türk dizilerinin büyük bir ilgi uyandırması Türkçe'ye olan ilgiyi artırmış ve dil öğrenme motivasyonunu tetiklemiştir. Türk dizilerini etkili bir şekilde kullanarak Türkçe öğrenmek isteyenler, Türk kültürüne daha fazla aşina olabilir ve dil becerilerini geliştirebilmektedirler.¹⁰¹

Türk dizilerinde yer alan kelime ve kelime gruplarının çoğu zaman Arapça kökenli kelimelerle benzer olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum, Arapça ve Türkçe'nin tarih boyunca etkileşim içinde olduğunu ve bu etkileşimin dildeki izlerini taşıdığını gösterir. Arapça ve Türkçe'nin birçok ortak kelime ve kelime kökü bulunmaktadır. Bunun nedeni, Arapça'nın Osmanlı İmparatorluğu döneminde yaygın olarak kullanılan bir dillerden biri olmasıdır. Arapça kelime ve terimler, özellikle dini, kültürel ve tarihi alanlarda Türkçe'ye geçmiştir. Türk dizilerinde, özellikle tarih temalı veya dini içerikli yapımlarda Arapça kökenli kelimeler sıklıkla kullanılır. Örneğin, İslam diniyle ilgili terimler, Arapça kökenli olduğu için Türk dizilerinde de aynı şekilde kullanılır. Benzer şekilde, Arap kültürü ve gelenekleri hakkında konuşurken veya Arap karakterleri canlandırırken, Türk oyuncular Arapça kelime ve ifadeleri kullanabilirler. Bu benzerlikler, Arap izleyicilerin Türk dizilerini daha iyi anlamalarına ve karakterlerle daha iyi bir bağ kurmalarına yardımcı olabilir. Aynı zamanda Arapça kökenli kelimeler, Türkçe öğrenen

---

¹⁰¹ Adem İşcan, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma \ Utilising From Movies As A Mean Of Cultural Transmission In Turkish Language Teaching As A Foreign Language", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 58 (18 Ocak 2017), 437-452.

Arap izleyiciler için de tanıdık bir zemin oluşturabilir ve dil öğrenme sürecini kolaylaştırabilir. Ancak, Arapça ve Türkçe farklı dil ailelerine aittir ve dil yapıları açısından önemli farklılıklar gösterirler. Bu yüzden, benzer kelimelerin varlığına rağmen Arapça ve Türkçe arasındaki dilbilgisi ve telaffuz farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Türk dizilerinde Arapça kökenli kelimelerin benzerlik göstermesi, Arapça ve Türkçe arasındaki tarihî, kültürel ve dilbilimsel etkileşimin bir yansımasıdır. Bu benzerlikler, Arap izleyicilerin dizileri daha iyi anlamalarına ve Türkçe öğrenme sürecini desteklemelerine katkı sağlayabilmektedir.

4.Yorumlara Yansıyan Türkçe Etkisi

4.1.Arapların Türk Dizilerinden Öğrendiği Kelimeler

Arapların Türk dizilerinden öğrendiği kelimeler çeşitlilik gösterebilmektedir. Türk dizileri, Arap dünyasında büyük bir popüleriteye sahip olduğundan, Arap izleyiciler Türkçe kelimeler ve ifadelerle sık sık karşılaşmaktadır. İşte Arapların Türk dizilerinden öğrendiği ve öğrenebileceği bazı yaygın kelimeler:

1. Merhaba - Arapça'da da kullanılan "selam" kelimesinin Türkçe karşılığı olan "merhaba" kelimesi, Türk dizilerinde sık sık kullanılır ve Arap izleyiciler tarafından kolayca öğrenilebilir.

2. Teşekkür ederim - "Teşekkür ederim" veya kısa haliyle "teşekkürler" kelimesi, Arap izleyicilerin Türk dizilerinde sıkça duyduğu bir ifadedir ve anlamı Arapça'daki "شكرا" kelimesine benzemektedir.

3. Aşk - Türk dizilerinin sıkça işlediği bir tema olan "aşk" kelimesi, Arap izleyiciler tarafından da kolayca öğrenilebilir. Arapça'da da benzer bir anlama gelen "حب" kelimesi kullanılır.

4. Evet - "Evet" kelimesi, Türk dizilerinde sıkça duyulan ve Arap izleyicilerin kolayca öğrenebileceği bir kelimedir. Arapça'da da "نعم" kelimesi kullanılır.

5. Hayır - Türk dizilerindeki diyaloglarda sıklıkla kullanılan "hayır" kelimesi, Arap izleyicilerin de kolayca öğrenebileceği bir kelimedir. Arapça'da "لا" kelimesi kullanılır.

6. İyi - "İyi" kelimesi, Türk dizilerinde sıkça kullanılan bir kelimedir ve Arap izleyiciler tarafından kolayca öğrenilebilir. Arapça'da benzer bir anlama gelen "جيد" kelimesi kullanılır.

7. Hoş geldiniz - "Hoş geldiniz" kelimesi, Türk kültüründe sıklıkla kullanılan bir karşılama ifadesidir ve Arap izleyiciler tarafından da kolayca öğrenilebilir. Arapça'da benzer bir anlama gelen "أهلاً وسهلاً" kelimesi kullanılır.

8. Sevgi - Türk dizilerinde sıkça işlenen bir tema olan "sevgi" kelimesi, Arap izleyicilerin de kolayca öğrenebileceği bir kelimedir. Arapça'da benzer bir anlama gelen "حب" kelimesi kullanılır.

9. İyi akşamlar - "İyi akşamlar" kelimesi, Türk kültüründe sıklıkla kullanılan bir selamlama ifadesidir ve Arap izleyiciler tarafından da kolayca öğrenilebilir. Arapça'da benzer bir anlama gelen "مساء الخير" kelimesi kullanılır.

10. Arkadaş - "Arkadaş" kelimesi, Türk dizilerinde sıkça duyulan ve Arap izleyicilerin kolayca öğrenebileceği bir kelimedir. Arapça'da da "صديق" kelimesi kullanılır.

11. Tebrik ederim - "Tebrik ederim" kelimesi, Türkçe'de kullanılan bir tebrik ifadesidir ve Türk dizilerinde sıkça duyulur. Arap izleyiciler bu ifadeyi kolayca öğrenebilir. Arapça'da benzer bir anlama gelen "تهانينا" kelimesi kullanılır.

12. Ev - Türk dizilerinde sıkça geçen "ev" kelimesi, Arap izleyiciler tarafından kolayca öğrenilebilir. Arapça'da da "منزل" kelimesi kullanılır.

13. Dostluk - Türk dizilerinde sıklıkla işlenen "dostluk" teması, Arap izleyicilerin de kolayca öğrenebileceği bir kelimedir. Arapça'da da "صداقة" kelimesi kullanılır.

14. Geçmiş olsun - Türkçe'de sıkça kullanılan "geçmiş olsun" ifadesi, Türk dizilerinde sıkça duyulur ve Arap izleyiciler tarafından da kolayca öğrenilebilir. Arapça'da benzer bir anlama gelen "عافاك الله" kelimesi kullanılır.

15. Müzik - Türk dizilerinde müzik önemli bir yer tutar ve Arap izleyiciler, müzikle ilgili kelimeleri ve ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da "موسيقى" kelimesi kullanılır.

16. Kahraman - Türk dizilerinde sıkça kullanılan "kahraman" kelimesi, Arap izleyiciler tarafından da kolayca öğrenilebilir. Arapça'da da "بطل" kelimesi kullanılır.

17. Aile - Türk dizilerinde aile ilişkileri sıklıkla işlenir ve bu sayede Arap izleyiciler, "aile" kelimesini ve aileyle ilgili kavramları öğrenebilir. Arapça'da da "عائلة" kelimesi kullanılır.

18. Sahne - Türk dizilerindeki olayların geçtiği mekanlara "sahne" denir. Arap izleyiciler, bu kelimeyi Türk dizilerinde sıkça duyarak öğrenebilir. Arapça'da benzer bir anlama gelen "مسرح" kelimesi kullanılır.

19. İçerik - Türk dizileri, Arap izleyicilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu nedenle, "içerik" kelimesi, Arap izleyicilerin öğrenebileceği önemli bir kelime olabilir. Arapça'da da "محتوى" kelimesi kullanılır.

20. Özgürlük - Türk dizilerinde sıklıkla özgürlük teması işlenir. Bu sayede Arap izleyiciler, "özgürlük" kelimesini ve bu kavramı öğrenebilir. Arapça'da da "حرية" kelimesi kullanılır.

21. Macera - Türk dizilerinde macera dolu hikayeler sıklıkla anlatılır. Arap izleyiciler, "macera" kelimesini Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "مغامرة" kelimesi kullanılır.

22. İnanç - Türk dizileri, din ve inanç konularına da değinir. Bu sayede Arap izleyiciler, "inanç" kelimesini ve bu kavramı öğrenebilir. Arapça'da da "إيمان" kelimesi kullanılır.

23. Gelecek - Türk dizilerinde gelecek planları ve umutlar sıklıkla konuşulur. Arap izleyiciler, "gelecek" kelimesini ve gelecekle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "مستقبل" kelimesi kullanılır.

24. Gülümseme - Türk dizilerinde gülümseme, sevgi ve samimiyeti ifade etmek için sıkça kullanılan bir jesttir. Arap izleyiciler, "gülümseme" kelimesini ve gülümsemeye ilişkin ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "ابتسامة" kelimesi kullanılır.

25. Hüzün - Türk dizilerinde hüznü anlatımlar sıkça yer alır ve bu sayede Arap izleyiciler, "hüzün" kelimesini ve bu duyguyu ifade etmek için kullanılan ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "حزن" kelimesi kullanılır.

26. İlham - Türk dizilerinde karakterler arasında ilham verici ilişkiler ve anlatımlar bulunabilir. Bu sayede Arap izleyiciler, "ilham" kelimesini ve ilham kaynaklarıyla ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "إلهام" kelimesi kullanılır.

27. Umut - Türk dizileri, umut ve geleceğe dair umutları işleyen hikayelerle doludur. Bu sayede Arap izleyiciler, "umut" kelimesini ve umutla ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "أمل" kelimesi kullanılır.

28. Kahvaltı - Türk kültüründe önemli bir yeri olan kahvaltı, Türk dizilerinde sıklıkla gösterilir. Arap izleyiciler, "kahvaltı" kelimesini ve kahvaltı kültürüyle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "فطور" kelimesi kullanılır.

29. Romantik - Türk dizileri romantizm temalarını sıkça işler ve bu sayede Arap izleyiciler, "romantik" kelimesini ve romantik duyguları ifade eden ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "رومانسي" kelimesi kullanılır.

30. Sabah - Türk dizilerinde güne başlama sahneleri sıkça yer alır ve bu sayede Arap izleyiciler, "sabah" kelimesini ve sabah saatleriyle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "صباح" kelimesi kullanılır.

31. Sevinç - Türk dizilerinde sevinçli anlar ve mutlu sahneler sıkça gösterilir. Arap izleyiciler, "sevinç" kelimesini ve sevinç ifadelerini öğrenebilir. Arapça'da da "فرح" kelimesi kullanılır.

32. İyi niyet - Türk dizilerinde karakterler arasında iyi niyet ve samimiyet önemli bir rol oynar. Arap izleyiciler, "iyi niyet" kelimesini ve iyi niyetle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "نية حسنة" kelimesi kullanılır.

33. Düşman - Türk dizilerinde çatışma ve gerilim temaları işlenir ve bu sayede Arap izleyiciler, "düşman" kelimesini ve düşmanlıkla ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "عدو" kelimesi kullanılır.

34. Haksızlık - Türk dizilerinde adalet ve haksızlık konuları sıklıkla ele alınır. Arap izleyiciler, "haksızlık" kelimesini ve haksızlıkla ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "ظلم" kelimesi kullanılır.

35. Mutluluk - Türk dizilerinde mutlu anlar ve sevinçli sahneler sıkça gösterilir. Arap izleyiciler, "mutluluk" kelimesini ve mutluluk ifadelerini öğrenebilir. Arapça'da da "سعادة" kelimesi kullanılır.

36. Mücadele - Türk dizilerinde karakterler arasında mücadele ve zorluklarla baş etme konuları işlenir. Arap izleyiciler, "mücadele" kelimesini ve mücadeleyle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "نضال" kelimesi kullanılır.

37. Kader - Türk dizilerinde kader ve kaderin belirleyici rolü sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "kader" kelimesini ve kaderle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "قدر" kelimesi kullanılır.

38. Özveri - Türk dizilerinde karakterler arasında özveri ve fedakarlık önemli bir yer tutar. Arap izleyiciler, "özveri" kelimesini ve özveriyle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "تضحية" kelimesi kullanılır.

39. Hayal - Türk dizilerinde karakterlerin hayalleri ve hedefleri sıkça konuşulur. Arap izleyiciler, "hayal" kelimesini ve hayallerle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "حلم" kelimesi kullanılır.

40. Vefa - Türk dizilerinde vefa ve sadakat temaları sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "vefa" kelimesini ve vefa ile ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "وفاء" kelimesi kullanılır.

41. Cesaret - Türk dizilerinde cesaretli karakterler ve cesur eylemler sıkça gösterilir. Arap izleyiciler, "cesaret" kelimesini ve cesaretle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "شجاعة" kelimesi kullanılır.

42. Hoşgörü - Türk dizilerinde hoşgörü, anlayış ve saygı temaları önemli bir yer tutar. Arap izleyiciler, "hoşgörü" kelimesini ve hoşgörüyle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "تسامح" kelimesi kullanılır.

43. Değişim - Türk dizilerinde karakterlerin değişimi ve gelişimi sıklıkla anlatılır. Arap izleyiciler, "değişim" kelimesini ve değişimle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "تغيير" kelimesi kullanılır.

44. Adalet - Türk dizilerinde adaletin sağlanması ve adaletin önemi sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "adalet" kelimesini ve adaletle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "عدالة" kelimesi kullanılır.

45. Özgüven - Türk dizilerinde karakterlerin özgüvenli ve kendine inanan kişiliklerini görebilirsiniz. Arap izleyiciler, "özgüven" kelimesini ve özgüvenle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "ثقة بالنفس" kelimesi kullanılır.

46. Kararlılık - Türk dizilerinde karakterlerin kararlılıkla hedeflerine ulaşma çabaları işlenir. Arap izleyiciler, "kararlılık" kelimesini ve kararlılıkla ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "عزيمة" kelimesi kullanılır.

47. İyimserlik - Türk dizilerinde pozitif bakış açısı ve iyimserlik sıkça vurgulanır. Arap izleyiciler, "iyimserlik" kelimesini ve iyimserlikle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "تفاؤل" kelimesi kullanılır.

48. İletişim - Türk dizilerinde karakterler arasındaki iletişim ve iletişim becerileri önemli bir rol oynar. Arap izleyiciler, "iletişim" kelimesini ve iletişimle ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "اتصال" kelimesi kullanılır.

49. Aile - Türk dizileri genellikle aile ilişkilerini ve aile değerlerini işler. Arap izleyiciler, "aile" kelimesini ve aile ile ilgili ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "عائلة" kelimesi kullanılır.

50. Eğlence - Türk dizileri, eğlence ve komedi unsurlarını da içerir. Arap izleyiciler, "eğlence" kelimesini ve eğlenceyle ilgili ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "ترفيه" kelimesi kullanılır.

51. Anlayış - Türk dizilerinde karakterler arasındaki anlayış ve empati önemli bir yer tutar. Arap izleyiciler, "anlayış" kelimesini ve anlayışla ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "فهم" kelimesi kullanılır.

52. Gelenek - Türk dizileri, Türk geleneklerini ve kültürel değerleri yansıtır. Arap izleyiciler, "gelenek" kelimesini ve geleneklerle ilgili ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "تقليد" kelimesi kullanılır.

53. Başarı - Türk dizilerinde karakterlerin başarı hikayeleri sıkça anlatılır. Arap izleyiciler, "başarı" kelimesini ve başarıyla ilgili ifadeleri öğrenebilir. Arapça'da da "نجاح" kelimesi kullanılır.

Türk dizileri, dil öğrenme, kültürel paylaşım ve insan ilişkileri açısından Arap izleyicilere değerli bir kaynak sunmaya devam etmektedir.

4.2.Arapların Türk Dizilerinden Öğrendikleri Cümleler

Arap izleyiciler Türk dizilerini izlerken çeşitli cümleler ve ifadeler öğrenebilirler. Bu ifadeler altyazılı Türk dizilerinde sıkça karşılaşılmaktadır. İşte Arapların Türk dizilerinden öğrenebilecekleri ve öğrendikleri bazı cümleler:

1. "Merhaba!" - Türkçe'de "Merhaba" kelimesi "Selam" anlamına gelir ve sıkça kullanılır. (Arapça'da "مرحبا" kelimesi kullanılır.)

2. "Nasılsın?" - Türkçe'de "Nasılsın?" sorusu sıkça kullanılan bir selamlaşma ifadesidir. (Arapça'da "كيف حالك؟" ifadesi kullanılır.)

3. "Teşekkür ederim." - Türkçe'de "Teşekkür ederim" anlamına gelir. (Arapça'da "شكراً" kelimesi kullanılır.)

4. "Lütfen" - Türkçe'de "Lütfen" kelimesi, bir istek veya rica cümlesinde kullanılır. (Arapça'da "من فضلك" ifadesi kullanılır.)

5. "Benim adım..." - Türkçe'de "Benim adım..." ifadesi, ismini söylemek için kullanılır. (Arapça'da "اسمي..." ifadesi kullanılır.)

6. "Evet" - Türkçe'de "Evet" anlamına gelir. (Arapça'da "نعم" kelimesi kullanılır.)

7. "Hayır" - Türkçe'de "Hayır" anlamına gelir. (Arapça'da "لا" kelimesi kullanılır.)

8. "Ne yapıyorsun?" - Türkçe'de "Ne yapıyorsun?" ifadesi, birinin ne yaptığını sormak için kullanılır. (Arapça'da "ماذا تفعل؟" ifadesi kullanılır.)

9. "Güle güle!" - Türkçe'de "Güle güle!" ifadesi, birine vedalaşırken "bye" yani "güle güle" anlamına gelir. (Arapça'da "وداعًا" kelimesi kullanılır.)

10. "Seni seviyorum." - Türkçe'de "Seni seviyorum" ifadesi, birine sevgi ve duygusal yakınlık ifade etmek için kullanılır. (Arapça'da "أحبك" ifadesi kullanılır.)

11. "Beni affet." - Türk dizilerinde sıkça kullanılan bir ifadedir. Arap izleyiciler, "Beni affet" ifadesini ve özür dileme konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "سامحني" ifadesi kullanılır.

12. "Bana yardım et." - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerine yardım etme durumları sıklıkla görülür. Arap izleyiciler, "Bana yardım et" ifadesini ve yardım talep etme konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "ساعدني" ifadesi kullanılır.

13. "Bu ne kadar?" - Türk dizilerinde alışveriş sahnelerinde veya fiyat sorma durumlarında kullanılan bir ifadedir. Arap izleyiciler, "Bu ne kadar" ifadesini ve fiyat sorma konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "كم هذا؟" ifadesi kullanılır.

14. "Nereye gidiyorsun?" - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerine nereye gittiklerini sorması sık görülür. Arap izleyiciler, "Nereye gidiyorsun" ifadesini ve yer sorma konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "إلى أين تذهب؟" ifadesi kullanılır.

15. "Seninle konuşmak istiyorum." - Türk dizilerinde duygusal veya önemli konuşmalar sıklıkla yer alır. Arap izleyiciler, "Seninle konuşmak istiyorum" ifadesini ve konuşma isteğini Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "أرغب في التحدث معك" ifadesi kullanılır.

16. "Seni özledim." - Türk dizilerinde ayrılık veya uzaklık durumlarında kullanılan bir ifadedir. Arap izleyiciler, "Seni özledim" ifadesini ve özlem ifade etme konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "أشتاق إليك" ifadesi kullanılır.

17. "Birlikte ne yapabiliriz?" - Türk dizilerinde karakterlerin birlikte vakit geçirme planları yapması sık görülür. Arap izleyiciler, "Birlikte ne yapabiliriz" ifadesini ve plan yapma konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "ماذا يمكننا أن نفعل معًا؟" ifadesi kullanılır.

18. "Seninle güzel vakit geçirmek istiyorum." - Türk dizilerinde romantik sahnelerde veya flört durumlarında kullanılan bir ifadedir. Arap izleyiciler, "Seninle güzel vakit geçirmek istiyorum" ifadesini ve romantik ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "أرغب في قضاء وقت جميل معك" ifadesi kullanılır.

19. "Benimle dans eder misin?" - Türk dizilerinde karakterlerin dans etme isteği sıklıkla görülür. Arap izleyiciler, "Benimle dans eder misin?" ifadesini ve dans etme konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "هل ترقص معي؟" ifadesi kullanılır.

20. "Birlikte yemek yapalım mı?" - Türk dizilerinde karakterlerin birlikte yemek yapma veya yemek daveti konusu sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Birlikte yemek yapalım mı?" ifadesini ve yemek daveti konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "هل نعمل الطعام معاً؟" ifadesi kullanılır.

21. "Birlikte gezelim." - Türk dizilerinde karakterlerin birlikte gezip yeni yerler keşfetme isteği sıkça vurgulanır. Arap izleyiciler, "Birlikte gezelim" ifadesini ve seyahat planı yapma konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "هل نتجول معاً؟" ifadesi kullanılır.

22. "Seni tanımak güzeldi." - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerine olan ilgi ve yakınlıklarını ifade etmeleri sıklıkla görülür. Arap izleyiciler, "Seni tanımak güzeldi" ifadesini ve duygusal ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "كان من دواعي سروري أن أعرفك" ifadesi kullanılır.

23. "Sana güveniyorum." - Türk dizilerinde karakterler arasında güven duygusu önemli bir tema olarak işlenir. Arap izleyiciler, "Sana güveniyorum" ifadesini ve güven ifadesini Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "أثق بك" ifadesi kullanılır.

24. "Hayatımı seninle geçirmek istiyorum." - Türk dizilerinde romantik sahnelerde veya ilişki aşamalarında sıklıkla kullanılan bir ifadedir. Arap izleyiciler, "Hayatımı seninle geçirmek istiyorum" ifadesini ve romantik ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "أرغب في قضاء حياتي معك" ifadesi kullanılır.

25. "Seni destekliyorum." - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerine moral ve destek verme durumları sıklıkla görülür. Arap izleyiciler, "Seni destekliyorum" ifadesini ve destek ifadelerini Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "أدعمك" ifadesi kullanılır.

26. "Birlikte başarabiliriz." - Türk dizilerinde karakterlerin birlikte zorlukların üstesinden gelme ve hedeflere ulaşma motivasyonu sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Birlikte başarabiliriz" ifadesini ve motivasyon ifadelerini Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "نستطيع النجاح معاً" ifadesi kullanılır.

27. "Hayal kırıklığına uğradım." - Türk dizilerinde karakterlerin hayal kırıklığına uğrama durumları sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Hayal kırıklığına uğradım" ifadesini ve duygusal ifadeleri Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "خاب ظني" ifadesi kullanılır.

28. "Seninle gurur duyuyorum." - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerine olan gurur ve takdir ifadeleri sıklıkla kullanılır. Arap izleyiciler, "Seninle gurur duyuyorum" ifadesini ve takdir ifadelerini Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "أفتخر بك" ifadesi kullanılır.

29. "Geleceği birlikte planlayalım." - Türk dizilerinde karakterlerin gelecek planları yapma ve hedeflerini paylaşma durumları sıkça görülür. Arap izleyiciler, "Geleceği birlikte planlayalım" ifadesini ve plan yapma konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "لنخطط للمستقبل معاً" ifadesi kullanılır.

30. "Seni asla unutmayacağım." - Türk dizilerinde aşk, dostluk ve ayrılık teması sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Seni asla unutmayacağım" ifadesini ve duygusal ifadeleri Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "لن أنساك أبداً" ifadesi kullanılır.

31. "Hayatı dolu dolu yaşamalıyız." - Türk dizilerinde karakterlerin hayatı dolu dolu yaşama ve maceralara atılma motivasyonu sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Hayatı dolu dolu yaşamalıyız" ifadesini ve yaşama sevinci konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "يجب أن نعيش الحياة بكاملها" ifadesi kullanılır.

32. "Birbirimizi anlamaya çalışalım." - Türk dizilerinde karakterlerin iletişimi geliştirme ve birbirlerini anlama çabası sıkça vurgulanır. Arap izleyiciler, "Birbirimizi anlamaya çalışalım" ifadesini ve empati kurma konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "لنحاول فهم بعضنا البعض" ifadesi kullanılır.

33. "Senin için her şeyi yaparım." - Türk dizilerinde aşk ve fedakarlık teması sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Senin için her şeyi yaparım" ifadesini ve sevgi dolu ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "أفعل كل شيء من أجلك" ifadesi kullanılır.

34. "Birlikte güzel anılar biriktirelim." - Türk dizilerinde karakterlerin birlikte anılar oluşturma ve özel anlar yaşama isteği sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Birlikte güzel anılar biriktirelim" ifadesini ve paylaşım konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "لنجمع معاً ذكريات جميلة" ifadesi kullanılır.

35. "İkimiz için de en iyisini istiyorum." - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerinin mutluluğunu ve iyiliğini isteme duygusu sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "İkimiz için de en

iyisini istiyorum" ifadesini ve sevgi dolu ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "أرغب في الأفضل لنا كلاً" ifadesi kullanılır.

36. "Birlikte güçlüyüz." - Türk dizilerinde karakterlerin bir araya gelerek zorlukların üstesinden gelme ve güçlü bir birliktelik oluşturma teması sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Birlikte güçlüyüz" ifadesini ve dayanışma konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "نحن قويون معاً" ifadesi kullanılır.

37. "Hatalarımızdan ders almalıyız." - Türk dizilerinde karakterlerin hatalarını kabul etme, özür dileme ve gelişme süreci sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Hatalarımızdan ders almalıyız" ifadesini ve kişisel gelişim konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "يجب أن نتعلم من أخطائنا" ifadesi kullanılır.

38. "Hayatın zorluklarıyla başa çıkabiliriz." - Türk dizilerinde karakterlerin karşılaştıkları zorluklarla mücadele etme ve güçlü olma teması sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Hayatın zorluklarıyla başa çıkabiliriz" ifadesini ve dayanıklılık konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "يمكننا التغلب على صعاب الحياة" ifadesi kullanılır.

39. "Geleceğe umutla bakalım." - Türk dizilerinde karakterlerin geleceğe olan umutları ve pozitif bakış açısı sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Geleceğe umutla bakalım" ifadesini ve umut ifadelerini Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "لننظر إلى المستقبل بأمل" ifadesi kullanılır.

40. "Seni her zaman destekleyeceğim." - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerine olan destekleri ve sadakatleri sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Seni her zaman destekleyeceğim" ifadesini ve sadakat ifadelerini Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "سأدعمك في كل الأوقات" ifadesi kullanılır.

41. "Sevdiklerimiz için her şeyi yaparız." - Türk dizilerinde karakterlerin sevdikleri için fedakarlık yapma ve koruma içgüdüğü sıkça vurgulanır. Arap izleyiciler, "Sevdiklerimiz için her şeyi yaparız" ifadesini ve sevgi dolu ifadeleri Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "نفعل كل شيء من أجل أحبائنا" ifadesi kullanılır.

42. "Hayatta her şey mümkün." - Türk dizilerinde karakterlerin hayatta umut ve başarıya olan inancı sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Hayatta her şey mümkün" ifadesini ve umut ifadelerini Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "في الحياة كل شيء ممكن" ifadesi kullanılır.

43. "Birbirimize güvenmeliyiz." - Türk dizilerinde karakterlerin birbirlerine olan güveni ve sadakati sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Birbirimize güvenmeliyiz" ifadesini ve güven

duygusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "يجب أن نثق ببعضنا البعض" ifadesi kullanılır.

44. "Hayatı dolu dolu yaşamak istiyorum." - Türk dizilerinde karakterlerin hayattan zevk alma ve dolu dolu yaşama arzusu sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Hayatı dolu dolu yaşamak istiyorum" ifadesini ve yaşam sevinci konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "أرغب في أن أعيش الحياة بكاملها" ifadesi kullanılır.

45. "Geçmişte yaşananları geride bırakmalıyız." - Türk dizilerinde karakterlerin geçmişle hesaplaşma ve affetme süreci sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Geçmişte yaşananları geride bırakmalıyız" ifadesini ve geçmişle yüzleşme konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "يجب أن نترك ما حدث في الماضي وراءنا" ifadesi kullanılır.

46. "Geleceği birlikte inşa edelim." - Türk dizilerinde karakterlerin birlikte hareket ederek geleceği şekillendirme ve ortak hedeflere yönelme teması sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Geleceği birlikte inşa edelim" ifadesini ve işbirliği yapma konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "النبني المستقبل معاً" ifadesi kullanılır.

47. "Sevgimizin gücü her engeli aşabilir." - Türk dizilerinde karakterlerin sevgi dolu ilişkilerin gücüyle karşılaştıkları zorlukları aşma teması sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Sevgimizin gücü her engeli aşabilir" ifadesini ve sevgiyle güçlenme konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "قوة حبنا تستطيع تجاوز كل عقبة" ifadesi kullanılır.

48. "Birlikte her zorluğun üstesinden gelebiliriz." - Türk dizilerinde karakterlerin bir araya gelerek ortak sorunları çözme ve dayanışma içinde olma teması sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Birlikte her zorluğun üstesinden gelebiliriz" ifadesini ve dayanışma konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "نستطيع التغلب على كل صعوبة معاً" ifadesi kullanılır.

49. "Hayatın güzelliklerini keşfetmeliyiz." - Türk dizilerinde karakterlerin hayatın güzelliklerini keşfetme ve anlama arzusu sıklıkla işlenir. Arap izleyiciler, "Hayatın güzelliklerini keşfetmeliyiz" ifadesini ve yaşamın tadını çıkarma konusunu Türk dizilerinden öğrenebilir. Arapça'da da "يجب أن نكتشف جمال الحياة" ifadesi kullanılır.

50. "Kendimize inanmalı ve hayallerimizi takip etmeliyiz." - Türk dizilerinde karakterlerin kendi yeteneklerine inanma, kendilerine güvenme ve hayallerini gerçekleştirme teması sıklıkla vurgulanır. Arap izleyiciler, "Kendimize inanmalı ve hayallerimizi takip etmeliyiz" ifadesini ve özgüven konusunu Türk dizileri sayesinde öğrenebilir. Arapça'da da "يجب أن نؤمن بأنفسنا ونتابع أحلامنا" ifadesi kullanılır.

Bu örneklerle Arap izleyiciler, Türk dizilerinde sıkça kullanılan cümleleri ve ifadeleri öğrenerek iletişim yeteneklerini geliştirebilir ve Türk kültürüne daha yakından temas edebilmektedirler. Ayrıca, bu ifadeler Arap izleyiciler arasında da kullanılarak bir kültürel paylaşım ve anlayış oluşturabilmektedir.

5.Dizi Hayranlığı Sonucu Türkçe Öğrenme

Günümüzde dil öğrenme yöntemleri, öğrencilerin bireysel tercihlerine ve ilgi alanlarına daha fazla odaklanan bir çeşitlilik göstermektedir. Bu bağlamda, dizi hayranlığı, özellikle Türkçe öğrenme sürecinde popüler bir yaklaşım haline gelmiştir. Türk dizileri, içerdikleri günlük dil, kültürel unsurlar ve doğal diyaloglar sayesinde dil öğrenimine katkı sağlamaktadır. Günümüzde dil öğrenme süreçleri, teknolojinin ve sosyal medyanın etkisiyle büyük bir dönüşüm geçirmektedir. Özellikle dizi hayranlığı, sosyal medyayı kullanarak Türkçe öğrenme deneyimini zenginleştiren birçok dil öğrencisi bulunmaktadır¹⁰²

Türk dizileri, karakterler arasındaki konuşmaları ve günlük yaşamı yansıtarak öğrencilere günlük dil pratiği yapma fırsatı sunar. Bu, dilin gerçek hayattaki kullanımını anlama ve öğrenme sürecini daha işlevsel kılmaktadır. Diziler, genellikle Türk kültürünü ve geleneklerini yansıtarak dil öğrenenlere kültürel bir bağlam sunar. Karakterlerin davranışları, geleneksel değerler ve günlük yaşamın detayları, öğrencilere dilin kültürel arka planını anlamada yardımcı olmaktadır.¹⁰³

Instagram, YouTube veya Twitter gibi platformlar, canlı yayınlar ve çevrimiçi sohbet seçenekleri sunar. Dil öğrenenler, Türk dizileri hakkında sohbetlere katılarak gerçek zamanlı dil pratiği yapabilir ve dilbilgisini geliştirebilmektedirler. Sosyal medya platformları, dizi hayranlığı üzerinden dil öğrenmeyi destekleyen birçok fırsat sunmaktadır. Dil öğrencileri, bu platformları etkili bir şekilde kullanarak Türkçe öğrenimlerini daha eğlenceli ve etkili hale getirebilirler. Bu, dil öğrenimini topluluk içinde bir deneyim haline getirerek motivasyonu artırabilir ve öğrenme sürecini daha keyifli kılabilir.

Küreselleşen dünyamız, iletişimi her geçen gün daha kaçınılmaz hale getiriyor. Kültürel ve sosyal ilişkilerdeki bu hızlanma, farklı dillerin öğrenilmesini zorunlu kılıyor. Bu bağlamda, televizyon dizilerinin keyifli bir şekilde izlenebilmesi için yeni dillerin öğrenilme heyecanı da

---

¹⁰² Elif Nuroğlu, *Dizi Turizmi: Orta Doğu Ve Balkanlar'dan Gelen Turistlerin Türkiye'yi Ziyaret Kararında Türk Dizileri Ne Kadar Etkili?*, 2013.

¹⁰³ Beyrut - Furkan Güldemir, "Lübnanlı Kız Kardeşlerin 'Türkçe' Hayranlığı", *Lübnanlı Kız Kardeşlerin "Türkçe" Hayranlığı* (26 Kasım 2016).

ortaya çıkıyor. Türkçe'nin öğrenilmesi, özellikle Arap toplumunda gençten yaşlıya birçok kişinin Türk dizilerini izleyerek Türkçe öğrenme isteğini arttırmıştır.

24 Mart 2019 tarihinde TRT Arapça'nın Twitter hesabından yayınlanan bir videoda, "Dizi ve filmlerle yeni bir dil öğrenmek mümkün mü?" sorusu üzerine Türk dizi ve filmlerinin dünyanın farklı ülkelerinden birçok yabancıya Türkçe öğretimindeki etkisi raporlanmıştır. Türk dizilerini izleyip Türkçe öğrenen bireylerin sayısı, raporda da belirtildiği gibi, önemli bir artış göstermektedir.¹⁰⁴

Arap toplumu içinden öne çıkan bireylerin deneyimleri, Türk dizileri aracılığıyla dil öğreniminin ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Amna Jamali'nin pembe dizilerle Türkçe öğrenmeye başlaması ve bu dilde kendisine "çöldeki çöl" demesi, bireysel bağlamda dilin nasıl benimsendiğini açıkça ortaya koymaktadır. Tareq Talib ve Fahd Ali gibi izleyicilerin Türk dizileriyle Türkçe öğrenmeleri, dizilerin dil öğrenimi sürecine etkisini yansıtmaktadır.

Arapça dublaj Türk dizileri, Türk dilini öğrenmek isteyen izleyiciler arasında büyük bir ilgi uyandırmıştır. YouTube gibi platformlarda, Türk dizileriyle adım adım Türkçe öğretimini amaçlayan videolar ve özel internet siteleri bulunmaktadır.¹⁰⁵ Bu içeriklere olan ilgi, izlenme sayıları ve yapılan yorumlarla birlikte gözle görülür bir başarıyı ifade etmektedir.

Türkiye Cumhurbaşkanlığı İletişim Daire Başkanı Fahrettin Altun'un belirttiği üzere, dünya genelinde 156 ülkede 500 milyonu aşkın kişi Türk dizilerini izlemektedir. Bu durum, Türk kültürünün ve dilinin Arap toplumu tarafından benimsenmesine işaret etmektedir. Türk dizilerinin Arapça dublajıyla dil öğrenme çabaları, dilin yaygın kullanımını artırarak Türkçe'ye olan ilgiyi teşvik etmektedir.¹⁰⁶

Arap toplumunda Türk dizileri, dil birliğini güçlendirmekte ve sosyal medya üzerinde yapılan etkileşimler, izleyiciler arasında bir dil birliğinin varlığını göstermektedir. Bu durum, inanç noktasında birlik ve dil birliğinin sevindirici bir şekilde bir araya geldiğini ifade etmektedir. Türk dizilerinin Arap toplumu üzerindeki dil öğrenimi üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamaktadır. Sosyal medya ve internet, dil öğrenimi çabalarını destekleyen önemli araçlar haline gelmiştir. Türk dizileri, Arap toplumunda dilin yaygın kullanımını artırarak, kültürel bağları güçlendirmekte ve iletişimi geliştirmektedir.

¹⁰⁴ "TRT عربي (@TRTArabi) / X", X (Mart 2019, formerly Twitter) (28 Ocak 2022).

¹⁰⁵ "تعلم اللغة التركية عن طريق المسلسلات 2", Haz. Ar-Turkey Tv. https://www.youtube.com/watch?v=DDtfOswjfec&ab_channel=AR-TURKEYTV

¹⁰⁶ "Türk dizileri önemli bir başarı hikayesine imza attı" (Erişim 28 Kasım 2023). <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/cumhurbaskanligi-iletisim-baskani-altun-turk-dizileri-onemli-bir-basari-hikayesine-imza-atti/1414740>

5.6.Arap Sosyal Medyasında Kullanılan Arap Diline Türkçe Etkisi

Arap sosyal medyasında Türk dizilerinin etkisiyle Arap diline Türkçe etkisi, bazı kullanıcılar arasında gözlemlenebilmektedir. Türk dizilerinin Arap dünyasında popüler olmasıyla birlikte, sosyal medya platformlarında yapılan paylaşımlar, yorumlar ve etkileşimlerde Türkçe kelimelerin veya ifadelerin kullanımı artmıştır.

Arap izleyiciler, Türk dizilerinde sıkça duydukları veya öğrendikleri Türkçe kelimeleri sosyal medyada paylaşımlarında veya yorumlarında kullandığı gözlenmektedir. Bu, Türk dizilerine olan ilgilerini ve hayranlıklarını ifade etmek amacıyla yapılan bir eğilimdir. Özellikle popüler sahnelerde veya karakterler arasındaki romantik anlarda, Türkçe ifadeleri kullanarak tepkilerini ve duygularını daha etkili bir şekilde ifade etmeyi tercih ederler. Arap sosyal medyasında Türk dizilerinin etkisiyle Arap diline Türkçe etkisi şu şekillerde görülebilmektedir:

Türkçe kelimelerin yorumlarda kullanımı: Arap kullanıcılar, Türk dizilerinin etkisiyle Türkçe kelimeleri yorumlarında kullanabilirler. Örneğin, "Merhaba" (selamlaşma), "Teşekkür ederim" (teşekkür etme), "Aşkım" (sevgili), "Güle güle" (hoşça kal) gibi kelimeleri paylaşımlarında veya yorumlarında sıkça kullanmaktadırlar. Arap sosyal medyasında Türk dizilerinin etkisiyle Türkçe kelimelerin yorumlarda kullanımı oldukça yaygındır. Arap izleyiciler, Türk dizilerine olan hayranlıklarını ve ilgilerini ifade etmek için Türkçe kelimeleri yorumlarda sıkça kullanırlar. Bu durum, Türkçe etkisinin sosyal medyada görülen belirgin bir yansımasıdır. Türkçe kelimelerin yorumlarda kullanılması birkaç amaçla gerçekleştiği gözlenmektedir.

İfade edilen duygu ve tepkileri ifade etmek amacıyla Türk dizilerinin etkileyici sahneleri veya dramatik anlarıyla ilgili yorumlarda Türkçe kelimeler kullanılabilir. Örneğin, "Harika!" veya "Çok etkilendim!" gibi tepkileri ifade etmek için Türkçe kelimeler tercih ettikleri yorumlarda gözükmektedir. Bu şekilde, Arap izleyiciler duygularını daha etkili bir şekilde ifade etmek ve paylaşmak istedikleri anlaşılmaktadır.

Karakterlere ve dizi sahnelerine ilgili bağlantı noktasında Türk dizilerindeki karakterlerin veya sahnelerin popülerliği Arap izleyiciler arasında büyük ilgi uyandırmaktadır. Bu nedenle, bu karakterler veya sahnelerle ilgili yorumlarda Türkçe kelimeler kullanılır. Örneğin, bir karakterin adını veya ikonik bir sahneyi ifade etmek için Türkçe kelimeler tercih edildiği gözlenmektedir.

Taklit ve mizah amaçlı ifadelerle Arap izleyiciler, Türk dizilerindeki karakterlerin veya repliklerin taklidini veya mizahını yapmak için Türkçe kelimeleri kullanabildikleri

gözenmektedir. Bu, sosyal medyada komik içeriklerin oluşturulmasını teşvik etmektedir. Özellikle popüler karakterlerin veya komik sahnelerin taklit edilmesi, Arap izleyiciler arasında eğlenceli bir etkileşim sağlamaktadır.

Türkçe kelimelerin yorumlarda kullanımı, Arap izleyiciler arasında bir bağ ve iletişim kurma amacı taşımaktadır. Türk dizilerinin popüleritesi ve etkisiyle birlikte, Arap izleyiciler arasında Türkçe kelimelerin kullanımı sosyal medya platformlarında yaygınlaşmıştır. Bu durum, Arap izleyicilerin Türk kültürüne olan ilgilerini ve diziye olan bağlılıklarını yansıtır.

Türk dizileriyle ilgili paylaşımlarda Arap kullanıcılar arasında Türkçe hashtaglerin kullanımı oldukça yaygındır. Türkçe hashtagler, Arap izleyicilerin paylaşımlarını etiketleyerek daha geniş bir izleyici kitlesine ulaşmayı hedeflediği bir yöntemdir.

Özellikle popüler Türk dizilerinin isimleri veya karakterlerin adları Türkçe hashtag olarak kullanılır. Bu, Arap izleyicilerin Türk dizileri hakkında konuşan diğer izleyicilerle etkileşime girmelerini ve ortak bir konuşma başlatmalarını sağlar. Türkçe hashtagler aynı zamanda Türk dizileriyle ilgili yapılan paylaşımların daha kolay bulunabilmesini sağlamaktadır. Örneğin, "#MuhteşemYüzyıl", "#KaraSevda", "#DirilişErtuğrul" gibi Türkçe hashtagler, Arap izleyicilerin ilgi duydukları veya takip ettikleri Türk dizileriyle ilgili paylaşımları etiketlemek için sıkça kullanılır. Bu hashtagler, Türk dizilerinin popülerliği ve Arap izleyiciler arasındaki konuşma ve etkileşimi artırmaktadır.

Türkçe hashtaglerin kullanımı, Arap izleyicilerin sosyal medyada Türk dizileriyle ilgili daha fazla içeriğe erişmelerini sağlar. Aynı zamanda Türk dizilerine olan ilgiyi ve takipçi kitlesini genişletmeye de yardımcı olmaktadır. Türkçe hashtagler, Arap izleyiciler arasında ortak bir dil oluşturarak diziyle ilgili tartışma ve etkileşimleri teşvik etmektedir.

Arap izleyiciler, Türk dizilerini Arapça altyazılı veya dublajlı olarak izleyebildikleri online dizi izleme platformlarından faydalanmaktadır. Bu platformlar, Türk dizilerinin Arap izleyicilere ulaşmasını sağlamak için Türkçe içerikleri Arapça alt yazılı veya dublajlı olarak sunmaktadır. Arapça alt yazılı veya dublajlı Türk dizileri, Arap izleyicilerin Türkçe ifadeleri doğrudan dinleyip okudukları bir ortam sağlar. Bu sayede Arap izleyiciler, Türkçe ifadeleri ve kelimeleri duyarak ve görerek öğrenme ve anlama imkanı bulurlar. Türkçe kelimelerin anlamını altyazı veya dublaj sayesinde kavrayan Arap izleyiciler, sosyal medya platformlarında da bu ifadeleri kullanma eğilimindedir.

Arap izleyicilerin Türk dizilerini Arapça izlemesi ve Türkçe ifadeleri anlamaları, sosyal medyada Türkçe etkisinin artmasına ve Türkçe kelimelerin kullanımının yaygınlaşmasına katkı

sağlar. İzleyiciler, dizide duydukları veya okudukları Türkçe ifadeleri sosyal medyada paylaşırken veya yorumlarda kullanırken Arapça tercümelemlerle birlikte Türkçe kelimeleri de kullanabildikleri rastlanmaktadır. Bu durum, Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında popülerliğini ve etkisini artırırken aynı zamanda Türkçe diline olan ilginin ve öğrenme isteğinin bir göstergesidir. Online dizi izleme platformları, Arap izleyicilere Türkçe dilini ve kültürünü keşfetme fırsatı sunarken sosyal medya platformları da bu etkileşimi ve Türkçe etkisini destekleyerek daha geniş bir kitleye yayılmasını sağlar.

Gif ve kısa videolar, Türk dizilerinin popüler sahneleri veya karakterleriyle ilgili komik veya mizahi içeriklerin oluşturulması, Arap sosyal medyasında yaygındır. Bu içeriklerde Türkçe kelimeler veya ifadelerin kullanımı, komik bir etki yaratır ve Arap izleyiciler arasında paylaşımı teşvik eder. Gif ve kısa videolar diziyile ilgili esprileri ve şakaları Türkçe olarak ifade etmeyi amaçlamaktadır.

Gifler, dizi sahnelerini veya karakterlerini alıntılıyarak mizahi bir dille sunan görsel veya yazılı içeriklerdir. Türk dizilerindeki popüler sahnelerin veya karakterlerin Türkçe ifadeleri, bu memelerde kullanılarak komik bir şekilde yeniden yorumlanır. Bu sayede Arap izleyiciler, Türk dizileriyle ilgili esprileri anlamak ve paylaşmak için Türkçe kelimeleri kullanır. Arap izleyiciler arasında popüler olan bazı Türkçe gif örnekleri:

Türk dizisi "Muhteşem Yüzyıl" karakteri Hürrem Sultan'ın jestleri veya mimikleri içeren gifler.

Türk dizisi "Kara Sevda" karakteri Kemal ve Nihan'ın duygusal anlarından alınan gifler.

Türk dizisi "Diriliş Ertuğrul" karakteri Ertuğrul Bey'in savaş sahneleri veya liderlik gösterilerini içeren gifler.

Türk dizisi "Kurtlar Vadisi" karakteri Polat Alemdar'ın ikonik repliklerini içeren gifler.

Türk dizisi "İçerde" karakteri Mert'in cool ve espri dolu anlarını içeren gifler.

Türk dizisi "Çukur" karakteri Yamaç'ın karizmatik sahnelerinden alınan gifler.

Bu sadece birkaç örnek olup, Türk dizilerinin farklı karakterleri, sahneleri veya replikleri üzerinden birçok farklı Türkçe gif oluşturulabilir. Arap izleyiciler, Türkçe gifleri sosyal medyada paylaşarak Türk dizilerine olan ilgilerini ve duygusal bağlarını ifade edebilirler.

Kısa videoları ise kısa süreli ve esprili videolar formatında paylaşılan içeriklerdir. Türk dizilerinin popüler sahneleri veya karakterleri, kısa videolarında mizahi bir şekilde

düzenlenerek Türkçe ifadelerle sunulur. Bu videolar, Arap izleyiciler arasında hızla yayılır ve Türkçe etkisinin sosyal medyada daha da genişlemesini sağlamaktadır.

TikTok, kısa süreli videoların paylaşıldığı ve popülerlik kazandığı bir platformdur. Türk dizilerinden alıntılarla oluşturulan komik veya mizahi videolar TikTok'ta sıklıkla paylaşılmaktadır. Instagram'ın Reels özelliği, 15 saniyelik videoların paylaşıldığı ve düzenlenebildiği bir platformdur. Türk dizilerinden alınan sahneler veya komik repliklerle oluşturulan videolar Instagram Reels üzerinden paylaşılabilir. Twitter'ın Fleets özelliği, hikaye formatında 24 saat boyunca görüntülenebilen videoların paylaşıldığı bir platformdur. Türk dizilerinden alıntılar veya komik sahneler Twitter Fleets'te yayınlanabilir. Bu platformlarda, Türk dizilerinden alıntılar veya komik sahnelerle oluşturulan videolar Arap izleyiciler arasında popülerlik kazanabilir ve Türkçe etkisinin sosyal medyada daha da yayılmasını sağlayabilir.

Türkçe kelimelerin veya ifadelerin komik bir şekilde kullanıldığı gif ve kısa videolar, Arap izleyiciler arasında eğlence ve paylaşım kültürünü teşvik etmektedir. Bu içerikler, Türk dizilerine olan hayranlığı ve ilgiyi ifade etmek için kullanılan bir araç olarak da değerlendirilebilir. Türkçe dilinin mizahi ve eğlenceli yönleri, Arap izleyiciler arasında popülerliğini korurken Türk dizilerinin kültürel etkisini de yansıtmaktadır.

SONUÇ

Bu çalışma, Arapça'ya çevrilen Türk dizilerinin Arap sosyal medyasındaki etkilerini ve Arap diline olan etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Yapılan araştırma sonuçları, çeşitli önemli bulgulara işaret etmektedir.

Arap sosyal medyasındaki yansımaları; Arapça'ya çevrilen Türk dizilerinin Arap sosyal medyasındaki etkisi büyük bir ilgi uyandırmıştır. İzleyiciler, dizilerle ilgili duygularını, düşüncelerini ve yorumlarını paylaşarak sosyal medyada etkileşimde bulunmuşlardır. Türk dizilerinin Arap izleyiciler arasında popüler olması, sosyal medyada geniş bir tartışma ve paylaşım ağı oluşturmuştur.

Türk dizilerinin Arapça'ya çevrilen versiyonlarının, Arap izleyiciler arasında Türkçe öğrenme isteğini artırdığı gözlemlenmiştir. Arapça dublajlı Türk dizileri, Arapça konuşulan ülkelerde Türk kültürüne ve diline olan ilgiyi artırmış, izleyiciler arasında Türkçe kelimelerin ve ifadelerin kullanımını yaygınlaştırmıştır. Bu durum, Türk dizilerinin Arap izleyiciler üzerinde dil öğrenme motivasyonunu artırdığını göstermektedir.

Türk dizilerinin Arapça'ya çevrilmesi, kültürel etkileşimi artırmış ve Türk ve Arap kültürleri arasında bir anlayış köprüsü kurulmasına katkıda bulunmuştur. İzleyiciler, farklı kültürleri anlama ve benimseme fırsatı bulmuş, bu da toplumsal bir birliktelik ve paylaşma duygusunu tetiklemiştir.

Arap sosyal medyasındaki etkileşim, izleyiciler arasında bir dil birliği oluşturmuştur. Türk dizileri üzerinden yapılan paylaşımlar, izleyiciler arasında ortak bir dil ve konuşma şekli oluşturarak sosyal medya platformlarında bir topluluk duygusu oluşturmuştur.

Türk dizilerinin Arapça'ya çevrilen versiyonlarının, Arap kültürüne olan katkıları göz ardı edilemez. Bu diziler, Arap izleyicilerin Türk tarihini, geleneklerini ve yaşam tarzını daha yakından tanımalarına yardımcı olmuştur.

Arapça'ya çevrilen Türk dizileri, Arap sosyal medyasında geniş bir etkileşim ve paylaşım ağı oluşturarak, Arap izleyiciler arasında dil birliği ve kültürel anlayışı güçlendirmiştir. Türk dizileri, dil öğrenimi motivasyonunu artırmış ve izleyiciler arasında ortak bir dil oluşturarak sosyal medyada etkileşimi desteklemiştir. Bu durum, Türk-Arap kültürel etkileşiminin ve dil birliğinin önemli bir örneğini teşkil etmektedir.

KAYNAKÇA

- Al-Khalidi, A.** (2012). *Kuveytli Kadınların Türk Dizilerine Bakışı*. Orta Doğu Üniversitesi
- El Abbas, M.** (2014). “الدراما التركية كقوة ناعمة”. [Erişim: 11 Nisan 2023, <https://www.alquds.co.uk/الدراما-التركية-كقوة-ناعمة/>]
- Alardawi ,M .** (2021). “The Influence of Turkish Drama on Socio-Cultural Values of Saudi Women”. *Modern Applied Science* 15/4, 47.
- AL-Bahith,B. & AL-A’alami,A.** (2010). “تأثير المسلسلات التركية المدبلجة Dublajlı Türk dizilerinin etkisi” 2/31, 11-36.
- Anadolu Ajandası** “‘Türk dizileri önemli bir başarı hikayesine imza attı’”. [Erişim: 28 Kasım 2023, <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/cumhurbaskanligi-iletisim-baskani-altun-turk-dizileri-onemli-bir-basari-hikayesine-imza-atti/1414740>]
- Anadolu Ajandası** “Mısırlılar ‘boykot’ çağrılarına rağmen Türk dizilerinden vazgeçmiyor”. [Erişim: 28 Kasım 2023, <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/misirli-ilar-boykot-cagrilarina-ragmen-turk-dizilerinden-vazgecmiyor/1639091>]
- Arda Ö.** (2021). *Transnationalization Of Turkish Television Series*. Istanbul University Press.
- Arife E. & Özcan M.** (2020). “Görsel-İşitsel Çeviride Deyimsel Aktarım: Diriliş Ertuğrul Dizisinin Arapça Altyazı Çevirileri”. *Dünya Dilleri, Edebiyatları Ve Çeviri Çalışmaları Dergisi* 4/1 (Ts.), 53-73.
- Ar-Turkey Tv.** “تعلم اللغة التركية عن طريق المسلسلات 2”. haz. [Yayın Tarihi: 11 Şubat 2019, <https://www.youtube.com/watch?v=DDtfOswjfec>]
- Arap Gençliği Araştırması.** [Erişim 30 Kasım 2023, <https://turkish.aawsat.com/node/4391906>. “: Türkiye müttefiklikte birinci”]
- Aslantaş, M.** (2021). Televizyon Dizilerinde İzleyicilere Sunulan Kültürel Öğeler: Gönül Dağı Dizisine Yönelik Bir İçerik Analizi”. *Pearson Journal* (, 438-456.)
- Asda** <https://bcw-global.com/newsroom/global/14th-annual-asdaa-bcw-arab-youth-survey>, ts.
- Ateşalp, S. & Başlar, G.** (2015). “Katılımcı Kültür Tartışmaları Ekseninde Sosyal Medyada Diziler: Kardeş Payı Örneği”. *Intermedia International E-Journal* 2/1, 158-180.
- Aydemir, E.** (2017). “Yumuşak Güç Bağlamında Hint Ve Türkdizilerinin Analizi”. *Dijital Çağda İletişim Okumaları*. [https://books.google.com/books?hl=tr&lr=&id=Waacea_aaqbai&oi=fnd&pg=pt206&dq]

Aytaç, A. İpek & Üner, M. Mithat. (2021). “Türk Dizi Filmlerinin Uluslararasılaşmasında Distribütörlerin Fuar Süreci: Çoklu Örnek Olay İncelemesi”. *İşletme Araştırmaları Dergisi* 13/3, 2507-2522.

Aziz, A. (2013). *Televizyon ve Radyo Yayıncılığı (Giriş)*. Hiperlink eğit.ilet.yay.san.tic.ve ltd.sti.,

Batu M. & Vural A. (2014). *Yeni Bir Medya Olarak Sosyal Medyanın Çerçevesi, Dijital Panorama, Z.B.Akıncı Vural (edt), Ütopya, Ankara, ts.*

Bayram, V. (2020). “Sosyal Medyada Etik Sorunlar: Bir Literatür Taraması”. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* 4/19, 125-139.

Berg, M. (2017). “The importance of cultural proximity in the success of Turkish dramas in Qatar”. *International Journal of Communication* 11, 16.

Bilici E. (2014). *Medya Okuryazarlığı ve Eğitimi, Nobel Yayınları, Ankara., ts.*

Furkan, G. (2016).“Lübnanlı kız kardeşlerin ‘Türkçe’ hayranlığı”. *Lübnanlı kız kardeşlerin “Türkçe” hayranlığı*. [Erişim: 28 Kasım 2023, <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/lubnanli-kiz-kardeslerin-turkce-hayranligi-/692883>]

Boyraz, B. (2014). *Türkiye’de marka yerleştirme stratejilerinin yeni görünümü: Yalan dünya örneği*. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Master’s Thesis. [<http://acikerisim.baskent.edu.tr/handle/11727/1501>]

Bozdoğan, M. (2019). “Sinema kavram ve tekniklerinin mimari tasarıma etkileri”. [<http://www.dspace.yildiz.edu.tr/xmlui/handle/1/11412>]

Bölükbaş, K.& Kirik, Ali M. (2020). “Siber Zorbalık Bağlamında Twitter Fenomenleri”. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 17/2 , 944-966.

Cengiz, Mahmut F. & Çakın, Ö. (2020).“Fas Krallığı’nda Türk Dizileri Üzerine Nicel Bir Araştırma”. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 24 , 15-33.

Çağil, F. & Kara, Funda M. (2019). “Dijital dönüşüm bağlamında Türkiye’de dizi sektörü ve geleceği”. *ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi* 1 , 8-18.

Çakır, Sinem Y. (2017).“Sosyal Medyada Dijital Aktivist Hareketler Üzerine Kuramsal Bir İnceleme”. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi* 5/2 , 753-783.

Çalapkulu, Ç.& Şimşek, R. (2018).“Sosyal Medyanın Reklam Aracı Olarak Kullanılmasında Youtube: Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesinde Bir Araştırma”. *International Journal Of Social Science* 1/2, 269-278.

Çalışkan, M. & Mencik, Y. (2015).“Değişen dünyanın yeni yüzü: sosyal medya”. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi* 50, 254-277.

Çelik, C. (2010).“Değişim sürecinde türk aile yapısı ve din”. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi* 08 , 25-35.

Ekici, S. (2009). “Türk halk müziğinin melodik yapısının adlandırılması konusunda düşünceler (Ayak, makam ve dizi kavramları)”. *Akademik İncelemeler Dergisi* 4/1, 21-33.

Erbek, İstek S. (2020). “Erken Cumhuriyet Dönemi Tiyatro Oyunlarında Köken ve Medeniyet Miti”. *Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü Dergisi* 30, 17-34.

Fırat, M. & Ayran, G. (2018). “Üniversite öğrencileri arasında sanal zorbalık”. [<https://avesis.ebyu.edu.tr/yayin/aabf1cad-0227-4ca8-925f-1cb8df4955b9/universite-ogrencileri-arasinda-sanal-zorbalik/document.pdf>]

Google Trends. “Google Trendler”. [Erişim: 28 Kasım 2023, <https://trends.google.com/trends/explore?date=now>]

Göker, G. & Keskin, S. (2015). “Sosyal Medya Türevi Olarak Sosyal İçerik Platformları: Betimsel Bir İnceleme.” *Journal Of International Social Research* 8/39. [<https://Search.Ebscohost.Com/Login.aspx?Direct=True&Profile>]

Güner, S. (2021). “Türkiye’nin Kamu Diplomasisi Ve Yumuşak Güç Uygulamalarında Medya’nın Rolü: Trt’nin Uluslararası Kanalları Üzerine Bir Değerlendirme”. *Ahi Evran Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 5/2, 145-168.

Hannahcurrey. (2022). “Digital 2022: Another Year Of Bumper Growth”. *We Are Social Uk*. [Erişim: 15 Aralık 2022, <https://Wearesocial.Com/Uk/Blog/2022/01/Digital-2022-Another-Year-Of-Bumper-Growth-2/>]

Harris, D. & Willoughby, H. (2009). “Resuscitation on television: Realistic or ridiculous? A quantitative observational analysis of the portrayal of cardiopulmonary resuscitation in television medical drama”. *Resuscitation* 80/11, 1275-1279.

Hermida, A. (2017). *Herkese söyle: Sosyal medyada neden paylaşımında bulunuruz.* EpsilonYayincilikLtd.Sti,

[<https://books.google.com/books?hl=tr&lr=&id=wRInDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT4&dq=Sosyal+Medyada+Drama+Yorumculu>]

Heybe T. (2019). “05/17”. تأثير المسلسلات التركية المقدمة في الفضائيات

Hul-Mohammadi, M. (2020). Mansoura Üniversitesi,

İşcan, A. (2017). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma \ Utilising From Movies As A Mean Of Cultural Transmission In Turkish Language Teaching As A Foreign Language”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 58 , 437-452.

İzmir, B. (2023). “Dışarıdan Eve Taşınan Eğlence Kültürü: 1970’lerde Türkiye’de Televizyonun Sosyo-Kültürel Yaşamdaki Yeri”. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi Özel Sayı 1 (Cumhuriyetin 100. Yılına)* , 1451-1474.

Kaba, F. (2017). “Çizgi Film Üzerine”. [<https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/1066/103416.pdf?sequence=1>]

Karacabey, S. (1995). “Gelenekselden Batı’ya Türk Tiyatrosu”. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi* 12/12, 1-10.

Karagöz, K. (2018). “Post truth çağında yayıncılığın geleceği”. *TRT Akademi* 3/6, 678-708.

Kızılarslan, A. (2012). *Sosyal Medyanın Toplum Üzerindeki Etkilerine Eleştirel Bir Yaklaşım*. Marmara Üniversitesi (Turkey), Phd Thesis,
<https://search.proquest.com/openview/ba4d1595006ea85ded88caa827ba028c/1?pq>

Köseoğlu, Y. & Hamza, A. L. (2013). “Bir siyasal propaganda aracı olarak sosyal medya”. *Akademik İncelemeler Dergisi* 8/3, 103-125.

Kraidy, M. M. & Al-Ghazzi, O. (2013). “Neo-Ottoman Cool: Turkish Popular Culture in the Arab Public Sphere”. *Popular Communication* 11/1, 17-29.

Lynda K. & Tani, Sara A. (2018). “The Negative Influence of Turkish Series’ Dubbing on Algerian Adolescents”. *Journal of English Language and Literature* 10/3, 1039.

Mardin, Ş. (2016). *Türkiye, İslam ve Sekülerizm: Makaleler 5: Makaleler 5*. İletişim Yayınları.
[<https://books.google.com/books?hl=tr&lr=&id>]

Mason, P. (2019). *Kapitalizm Sonrası: Geleceğimiz İçin Bir Kılavuz*. Yordam Kitap.
[<https://books.google.com/books>]

Noor Play. “!الأمير جلال الدين يسطاد أسد مفترس” haz.. [Yayın Tarihi: 07 Temmuz 2021, <https://www.youtube.com/watch?v=Em2o6SWFY9s>]

Noor Play. “المؤسس عثمان |حرب طاحنة بين القوات البيزنطية ومحاربين عثمان في معركة إنقاذ الأسرى”. haz. [Yayın Tarihi 19 Ağustos 2021, <https://www.youtube.com/watch?v=KNhoL4ty9b4>]

Mibu Rabi, M. (2017). “Filistinli İzleyicilerin Türkçe Dublajlı Dramanın Filistin Toplumundaki Sosyal ve Estetik Değerler Üzerindeki Etkisine Yönelik Tutumları”. *El-Ezher Üniversitesi Dergisi* 01, 90-61.

Mohyidin, R. (2020). *The Global Appeal of Turkish Drama Series: A Case Study in Pakistan. İstanbul: TRT World., ts.*

Nalçakan, M. (2017). “Televizyon dizileri yoluyla türkiye’de iç mekan tasarımında kültürel kodların değerlendirilmesi ve değişen konut algısı”. *Sanat ve Tasarım Dergisi* 7/2, 68-81.

Nuroğlu, E. (2013). *Dizi Turizmi: Orta Doğu Ve Balkanlar’dan Gelen Turistlerin Türkiye’yi Ziyaret Kararında Türk Dizileri Ne Kadar Etkili?.*

Onedio “Son 20 Yıldır Çocuklarımıza En Çok Hangi Dizi Karakterlerinin İsimlerini Veriyoruz?” [Erişim: 26 Kasım 2023, <https://onedio.com/haber/son-20-yildir-cocuklarimize-dizi-karakterlerinin-ismelerini-veriyoruz-870088>]

Özarlan, K. (2018). “Ülke Markalaması Bağlamında Uluslararası Basında Türk Dizileri Ve Türkiye İmajı”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 215-238.

Özdemir, N. (2021). “Investigation of the Effect of Turkish Tv Series Watched by Arab Tourists on their Preference for Visiting Turkey”. *International Journal of Business and Economic Studies* 3/2, 150-171.

Özgen, E. (2020). “Halkla İlişkiler Ve Yeni Medyanın İşaret Ettiği Sorunlar Üzerine Bir Tartışma”.

[<http://globalmediajournaltr.yeditepe.edu.tr/sites/default/files/Ebru%200%CC%88ZGEN.pdf>]

Öztürk, M & Abdulkadir, A. (2016). “Ulusal pazardan küresel pazarlara uzanan süreçte Türk dizilerinin gelişimi”. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 3/2, 66-82.

Safia K. (2019). “الواقع والأسباب والآثار”. *Kesit Akademi Dergisi (The Journal of Kesit Academy)* 5/18, 29-38.

Rouya Türkiyyah » (2012).Cilt: 1 Sayı: 1”. [Erişim: 28 Kasım 2023, <https://dergipark.org.tr/en/pub/rouyaturkiyyah/issue/61405>]

Özarıan, K. (2020). Ülke Markalaması Bağlamında Uluslararası Basında Türk Dizileri ve Türkiye İmajı. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 215-238.

Sabuncuoğlu, A. & Gülay, G. (2014). “Sosyal medyadaki yeni kanaat önderlerinin birer reklam aracı olarak kullanımı: Twitter fenomenleri üzerine bir araştırma”. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi* 2014/38, 1-23.

Sadakaoğlu, Mustafa C. (2019). “Yeni Türk Sinemasında Modern Melodram Geleneksel Söylem”. *Motif Akademi Halk Bilimi Dergisi*.

Sarımsakcı Akar, T. (2020). “2000-2010 Yılları arasında en çok izlenen Türk dizilerinde dini motifler (Yaprak Dökümü dizisi örneği)= Religious motifs in the most watched Turkish series between 2000 and 2010 (The example of Yaprak Dökümü series)”. <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/handle/20.500.12619/98709>

Yeni Şafak “Polat için neden taziye ilanı yayınladığı açıkladı |. Erişim 26 Kasım 2023. <https://www.yenisafak.com/hayat/polat-icin-neden-taziye-ilani-yayinladigi-acikladi-438301>

Temina, A. (2020). “Cezayir’de izlenen Türk dizilerinin Türkiye algısına etkisi”. [Erişim: 17 Mayıs 2023, <http://dSPACE.akdeniz.edu.tr/handle/123456789/4525>]

Ulutaş, S. (2019). “Sinema Filmlerinde Estetik Özneyi Yabancılaşmaya Yabancılaştırmak: Night Crawler Filminde Yabancılaştırma Etkisi”. *Selçuk İletişim* 12/2, 1012-1043.

Utma, S. (2019). “Dijital Çağın Bir Gerekliliği Olarak Sosyal Medyaokuryazarlığı”. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi* 12/2, 1239-1263.

Ünlü, D. & Aslan, P. (2016). “Türk Televizyon Dizilerindeki Kadın Rollerine Kadınların Gözünden Bakmak”. *İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (İNİF E-Dergi)* 1/2 , 191-206.

Yıldıran Ö. (2011). “Milenyum Sonrası Türk Televizyonlarında Oluşan Dizi Kültürü Ve Toplumsal Temsil Sorunu”. İzmir. Erişim 26 Kasım 2023. [http://images.tsa.org.tr/documents/milenyum_sonrasi_turk_televizyonlarında_olusan_dizi_kulturu_ve_toplumsal_temsil_sorunu_256/milenyum_sonrasi_turk_televizyonlarında_olusan_dizi_kulturu_ve_toplumsal_temsil_sorunu.pdf]

Varol, A. & Baştürk, İ. (2015). “Hukuki ve teknik boyutuyla elektronik tebligat ile kayıtlı elektronik posta sistemi”. *Ankara Barosu Dergisi* 1. [<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/398243>]

Yazar, F. (2020). “Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Türk Dizi Sektörünün Değerlendirilmesi”. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4/3 529-541.

Yegin, S. (2020). “The Effects of Popular Culture On Name”. *Akademi Sosyal Bilimler Dergisi* 7/19, 110-126.

Yıldırım, İ. (2021). “Sosyal medya, dijital bağımlılık ve siber zorbalık ekseninde değişen aile ilişkileri üzerine bir değerlendirme”. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9/5, 1237-1258.

Yıldız, A. (2003). “Bir Düzenleyici Kurul Analizi: Radyo Televizyon Üst Kurulu”. *Unpublished MA Dissertation, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. [<https://dergiler.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/27703/668.pdf?sequence=1&isAllowed=y>]

Yusuf, M. (2018). “Arap Topluluklarında Türk Televizyon Dizilerin Yeri Ve Önemi”. [<http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/52531.pdf>]

X (formerly Twitter). “TRT عربي (@TRTArabi) / X”. [Erişim: 28 Kasım 2023, <https://twitter.com/TRTArabi>]